

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 16/št. 157

november–december 2020

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Henrik Neubauer, Simona Škrabec, Marcel Štefančič, jr. in Lara Unuk; nagrade slovenske sekcije IBBY

KNJIGA JE NAJLEPŠE DARILO

FERI LAINŠČEK

o prvi knjigi
avtobiografske
trilogije
Kurji pastir

DR. RENATA SALECL

o knjigi
Strast do nevednosti

LUNA J. ŠRIBAR

o zbirki kratkih zgodb
Konstrukt, d. b. o.

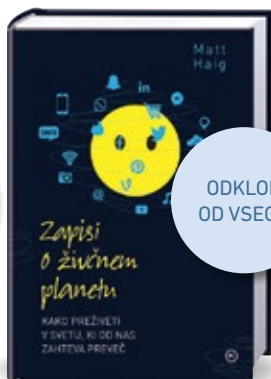
ZATE.
KER SI TI
MOJE
DARILO.

Darila za vse, ki so vaše pravo darilo, vas čakajo v Mladinski knjigi.

KRALJICA
KRIMINALK

ODKLOP
OD VSEGA

KROHOT
OB DVOJINI

LIČNO
IN MIČNO

Pravo darilo smo drug drugemu.
Ne le med prazniki, vsak dan.
Ko izbiramo praznična darila,
izberimo s premislekom,
da bomo podarili s srcem.

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

© Mladinska knjiga

NAVDIH
ZA DRUŽINO

SLIKANICA
VRHUNSKIH
USTVARJALK

PUSTOLOV-
ŠČINE
IN HUMOR

IGRAČA,
BLAZINA IN
GRELNİK!

Mladinska knjiga

Leto 16/Številka 157,
november–december 2020
Natisnili smo: 20.000 izvodov.

IZDAJATELJ

UMCO, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator

Pisci: Sabina Burkeljca, Aleš Cimprič,
Tajda Cvetič Mlakar, Maja Črepinšek,
Iztok Llich, Klara Jarc, Sonja Juvan,
Aljaž Krivec, Vesna Sivec Poljanšek,
Renate Rugelj, Samo Rugelj, Veronika Šoster

Gostujoči pisci:

Esad Babačić, Suzana Koncut, Saša Jerele,
Manca Košir, Amalija Maček,
Ksenija Medved, Barbara Pregelj,
Tatjana Pristolič, Žiga Valetič,
Boštjan Videmšek, Janja Vidmar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.

Na naslovnici:

zmagovalna fotografija Buklinega
natečaja avtorice Barbare Habit
(@barbralka in barbralka.wordpress.com)

OGLASNO TRŽENJE

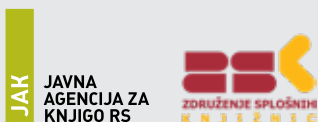
Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

Izdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

www.bukla.si

Dober začetek, dober konec leta za knjige?

Letošnje leto se za slovensko knjigo ni začelo slabo. Vlada je končno potrdila znižanje davek na dodano vrednost za knjige, kar je posvetilo kot laserski snop svetlobe z one strani temnega tunela, ki je na slovenski knjižni pokrajini (vz)trajal že ducat let. Veselje pa ni trajalo dolgo: še preden je založnikom uspelo prešteti morebitne pozitivne finančne učinke tega ukrepa, je prišel marec, razglasitev epidemije in zaprtje večine trgovin, skupaj s knjigarnami, kar je trajalo skoraj dva meseca.

Za marsikoga je bil to kar velik šok. Vsaj meni je bilo povsem nepredstavljivo, da bi lahko v nekem trenutku svojega poklicnega življenja, tako tesno povezanega s knjigami, obstal pred zaprtimi vrati knjigarn. Seveda smo se ves čas borili z majhnim knjižnim trgom, odtekanjem kupcev, zniževanjem (javnih) sredstev za knjige, upadom bralne kulture ipd. A vedno je obstajala vsaj hipotetična možnost dobre prodaje: če si imel pravo knjigo ob pravem času na pravem mestu, je ta potegnila bralce in kupce: prišli so in nagradili avtorsko in založniško prizadevanje. Usoda mi je namenila milost, da sem nekajkrat doživel tudi sam.

Potem pa – zaprte knjigarne, ključna (prodajna) pot do kupcev zahtevnejših knjig, in v nadaljevanju tudi zmanjšana aktivnost Pošte Slovenija, ki je v omejenem obsegu dostavljala pakete s plačili po povzetju. Po začetni zaprepanosti so možgani začeli mrzlično razmišljati o alternativah, o tem, kako na drugačen način priti do bralcev, kako jih nagovoriti, kako jih obvestiti o tem, kaj počneš sam in kaj bi bilo dobro početi v času vsesplošne karantene in podobno.

Tako sta minila druga polovica marca in april. Vzpostavljenih je bilo nekaj alternativ, zasnovana je bila akcija Javne agencije za knjigo za spodbujanje branja in vnovično obiskovanje knjigarn, prišlo je poletje, čas navidezne svobode, odrešitve, bralci so se razveselili novih izidov ter se z radostjo podali nazaj v knjigarne in na dogodke, povezane s knjigami. Seveda ne množično in vse v skladu s takrat veljavnimi ukrepi, a nekaj se je vendarle premikalo.

Žal veselje ni trajalo dolgo. Kmalu si je bilo treba spet nadeti maske, od konca poletja naprej pa je z rastočimi številkami okuženosti naraščala tudi napestost, ki se je konec oktobra spet zgostila v vnovičnem zaprtju knjižnih hramov. Nekaj dni je bilo vse skupaj nejasno tudi glede prihodnosti knjižnic, potem pa so te dobile dovoljenja in uspešno vzpostavile varen model delovanja v novih razmerah.

Seveda knjigarne niso (bile) zaprte po vsej Evropi – ponekod pomenijo nujno kulturno dobro, ki mora biti na voljo prebivalcem tudi v epidemičnih razmerah. Na sosednjem Hrvaškem npr. v jesenskem valu niso zaprli knjigarn. V Franciji se je med neodvisnimi knjigarji sprožil pravcati upor, za katerim so stali tudi avtorji, ki so se zavezali, da bodo poravnali morebitne kazni. V Veliki Britaniji knjigarji dokazujejo, da bi morali biti odprti zato, ker nekatere druge

prodajne lokacije, od živilskih trgovin do bencinskih črpalk, tudi nudijo knjige, zaradi česar so sami v nenakoprnem položaju, kar bo dolgoročno vplivalo na nakupovanje knjig pri njih.

Slovensko založništvo se je na drugi val epidemije odzvalo bolj mirno, preudarno in tudi trdoživno. Vsakemu od nas, ki dela s knjigami, je seveda jasno, da brez odprtih knjigarn knjižno založništvo ne more normalno delovati, vendar je zdaj že videti, da se marsikateri založnik ne bodo kar tako vdali v uso. S kombinacijo vladne pomoči, namenjene tistim, ki v teh razmerah ne morejo opravljati svojega poklica, z bolj intenzivno prisotnostjo v spletnem okolju, z nagovarjanjem obstoječe in pridobivanjem nove publike ter z izboljšano kakovostjo storitve prodajanja in pošiljanja knjig so založniki in knjigotržci pokazali, da lahko nekaj časa vztrajajo tudi v teh razmerah.

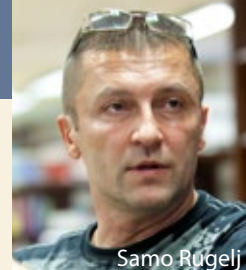
K temu seveda prispevajo tudi drugi člani družbe. Novinarji so začutili, da knjige v teh časih resnično potrebujejo več medijske podpore, organizatorji knjižnih sejmov in drugih dogodkov iščejo svoj prostor izraza tudi v novih razmerah, knjigoljubci na spletu v raznih oblikah poročajo tako o novih kot o starih knjigah, ki so jih navdušile.

Druga karantena je pokazala pravo vrednost knjige in tudi to, da jo je zadnjega pol tisočletja od Gutenberga naprej trdno vgradila v našo civilizacijo in da zaprtje osnovnih dostopnih točk do nje ne more prepričati dostopanja tistim, ki si knjig res želijo in jih cenijo. Kot voda vedno najde pot navzdol, tudi knjige najdejo pot do tistih svojih bralcev in kupcev, ki si jih res želijo.

Seveda pa to ne pomeni, da v panogi ne bo dolgoročnih težav. Če pri knjigah za toliko časa in že drugič v kratkem času prerežeš tako pomembno dovodno žilo, kot so knjigarne, s tem začneš pri delu populacije (nepovratno?) spreminjati njihove navade v zvezi z branjem in nakupovanjem knjig. Določene kulturne industrije, kot je denimo kinematografija, bodo iz koronaepidemije izšle zelo spremenjene tudi na globalni ravni, kar bo vplivalo tudi na samo vsebino filmov in njihovo nastajanje. Ampak to je že druga zgodba.

Letošnja letoletna poslanica je zato preprosta: razmislite o vlogi knjig in branja v svojem življenju, še posebej v teh časih, polnih novih izzivov. Če je vaše bivanje prepleteno s knjigami, če dobro vplivajo na vaše življenje in ga bogatijo, potem dajte knjigam priložnost tudi v teh prazničnih dneh. Četudi je morda nekoliko težje priti do njih. Četudi je morda za njimi treba malo pobrskati po spletu ali kje drugje. Četudi jih ne morete takoj prijeto v roke, temveč je treba počakati kak dan ali dva na poštno pošiljko.

Tam zunaj so založniki, ki so tudi za konec tega leta pripravili izjemen nabor novih knjižnih naslovov. Knjig, ki so nastajale dolgo časa in o katerih lahko kaj preberete tudi v tej praznični številki. Dajte jim priložnost in možnost. Letošnje leto se je dobro začelo. Naj se tako tudi konča. Srečno!

Samo Rugelj

BRINA SVIT

NOVE DEFINICIJE
LJUBEZNIMladinska knjiga,
zbirka Nova slovenska knjiga,
2020, t. v., 220 str., 27,99 €, JAK

... ljubezen se
uresničuje,
umira, vznika,
se oklepa, čaka ...

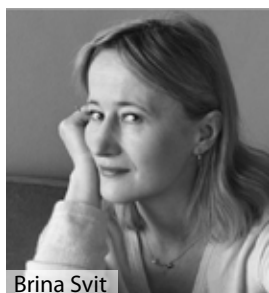
imata z ljubeznijo opraviti vrtičkanje in blagajničarka? Pa znameniti indijski filozof in duhovni učitelj Krišnamurti? Pa Trubarjeva in Liljanina pisma? In vse te vrste ptic? Čustvena stanja (samota, bolečina, zavrnitev, hrepenenje, čakanje, strast ...) literarnih oseb so močna/mogočna – bralec jih prav fizično občuti v telesu. »Vse je bilo brez smisla, miza z zajtrkom, čaj, kruh, marmelada moje mame, izvezen prt, pomaranče, vrt ... Naj mi nihče ne reče, da moramo izostriti svoje čute in svojo pozornost, da bi spoznali, da nam življenje zmeraj ponudi to, kar potrebujemo, in v trenutku, ko to potrebujemo. Kajti to ni res. Jaz sem potrebovala Ano in Ana je potrebovala mene.« V desetih kratkih (dolгих) zgodbah Brine Svit je ljubezen bistvo in smisel vsega. A hkrati najbolj samotna stvar na svetu. In najbolj nepredvidljiva. > SABINA BURKELJCA

RUDI MLINAR

LEŠKI KNAPI

Mohorjeva Celovec,
2020, m. v., 278 str., 24 €

Dvesto let po tem, ko so na Lešah pri Prevaljah začeli kopati rjavi premog, je koroški pisatelj Rudi Mlinar spomni na ta dogodek posvetil z dokumentarnimi prviniami prepleteni roman *Leški knapi*. Spremembam, ki jih je kruta proletarska stvarnost prinesla v življenje kmetov, sledi od leta 1889 do preloma v plebiscitnem času ter usihanja in zaprtja premogovnika v novi državi. Skozi ta desetletja sledi usodam Ivartnikove, Doberškove in še nekaterih družin, ki jih je najprej prizadela prva svetovna vojna, iz katere se nekateri niso vrnili, medtem ko so lakota in nalezljive bolezni morale tudi doma. Po vojni so mnogi odšli v svet, drugi pa so se za boljše življenje borili, kakor so vedeli in znali, s štrajki pa tudi s kulturnimi društvi. Avtor slikovito opisuje težavno in nevarno kopanje premoga na Lešah, pred stoletjem značilno tudi za druge rudnike. Za varnost kopačev je bilo slabo poskrbljeno, in kadar se je kateri ponesrečil, je na njegovo mesto že stopil drugi mladenič, včasih skoraj še otrok. Spremno besedo je prispeval poznavalec drugega, velenjskega rudarskega okolja, Peter Rezman. > IZTOK ILICH

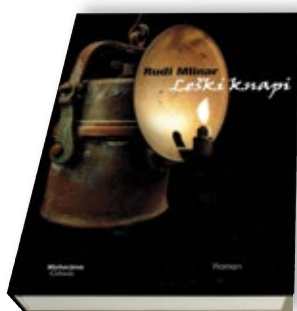

Brina Svit

EVALD FLISAR

MOJE KRALJESTVO
UMIRAKUD Sodobnost International,
2020, t. v., 384 str., 29,99 €, JAK

Evald Flisar (1945), najbolj prevajani sodobni slovenski pisatelj, je v zadnjem desetletju pokazal izjemno ustvarjalno formo, saj je v tem obdobju napisal več kot deset romanov, svojevrsten vrh pa je dosegel ravno z najnovejšim *Moje kraljestvo umira*. V njem so združene in povezane tudi teme, ki jih je Flisar obdeloval že prej (v svojih esejih), te pa se razpenjajo vse od prvoosebnega protagonista, rojenega tik ob koncu druge svetovne vojne, ko je bil kot otrok vzgojen in navdahnjen s pripovedovanjem zgodb, se kasneje kot odrasel preselil v tujino ter tam – tudi s potovanji po vsem svetu – nadaljeval svojo ustvarjalno kariero, prek upodabljanja junaka, ki ga dolgo okrevanje po nesreči postavi v posebno razmerje z izobrazeno negovalko, ki se iskreno zanima zanj in za njegovo ustvarjanje ter nenavadno življenjsko zgodbo (kar je okvir tega romana), do skoraj esejističnega razpravljanja o literarnem ustvarjanju (ob koncu sveta, tudi v luči kuge ter celo v sanatoriju, kjer se junak znajde z mnogimi drugimi pisatelji), s katerim skuša Flisar skozi avtorja v romanu odgovoriti na marsikatera vprašanja, ki se porajajo pisateljem. Med drugim je zanimivo vprašanje ali se da napisati zgodbo, ki bi jo enako razumeli vsi na svetu, ne glede na njihovo kulturno poreklo in izobrazbo. Roman je izpisan v kratkih poglavjih, s Flisarjevim natančno odmerjenim ritmom in sugestivnim stilom, v tem izvirnem leposlovnem hibridu pa svojo vlogo dobijo tudi mnogi drugi veljaki svetovne literature, od Borgesa do Coetzeeja. Flisarjev labirint fikcije in metafikcije. > SAMO RUGELJ

Prepišna Literatura
festival
bralne
kulture
7.–11. december
2020
splet
2020

Brez bližnjic

AVNA
AGENCIJA ZA
PROMOTO

LUD LITERATURA

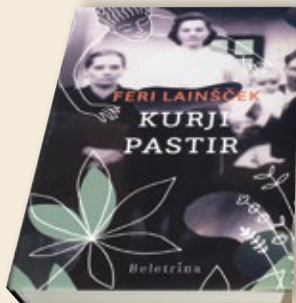
S Ferijem Lainščkom, večkrat nagrajenim pisateljem, pesnikom, dramatikom in scenaristom, smo se pogovarjali ob izidu *Kurjega pastirja*, prve knjige avtobiografske trilogije, ki je pravkar izšla pri založbi Beletrina. Knjiga, ki je veliko več kot družinska saga, sega v čas avtorjevega rojstva, v odmaknjene obmejne kraje, med ljudi s črno-belih fotografij.

«To je knjiga, kakršno pišeš le enkrat v življenju.»

FERI LAINŠČEK

KURJI PASTIR

Beletrina, zbirka Beletrina,
2020, t. v., 298 str., 27 €, JAK

Bukla: Prvi del avtobiografske trilogije je sugestivna pripoved o prostoru in času, v katerega ste se rodili, o vaših starših, sorodnikih in njihovih sovaščanih, hkrati pa tudi poklon izginulemu času. Os zgodbe je vaše rojstvo, toda zgodba prve knjige je predvsem portret vaših staršev. Kateri vidik njune zgodbe, njihovih osebnosti, je bil za vas najtežji?

Lainšček: O mami in očetu vem zdaj veliko več, kot sem vedel pred pisanjem tega romana. Bolje ju poznam in lažje razumem, zakaj sta včasih ravnala tako, kot sta. Čeprav sta že dolgo pokojna, mi je bilo dano, da sem se na teh sprehajališčih za vračanje zopet družil z njima in izvedel tudi o tistem, na kar za časa njunega življenja morda nisem bil pozoren. Njune zgodbe v tem romanu so neizprosno resnične, ničesar nisem želel prikriti in zamolčati. O nekom, ki ti je tako blizu, pa si tudi ne moreš in ne smeš ničesar izmisliti. Predvideval sem sicer, da bom več pisal o mami, a je romaneskno dogajanje spontano postavilo v ospredje očeta. Ali pač, potreboval sem več časa, da sem res osvetlil in izostril njegovo bolj neobičajno podobo.

Bukla: Kdaj pride trenutek, ko kot pisatelj začutiš, da moraš pisati o svoji družini, o svojih ljudeh, o svojem kraju? Kaj vas je poklicalo k pisanju avtobiografske trilogije prav sedaj?

Lainšček: To je gotovo knjiga, kakršno pišeš le enkrat v življenju. Verjamem, da v zgodnjem otroštvu dobimo nekakšna nevidna očala, skozi katera potem celo življenje gledamo nase in seveda tudi na druge. S tem, kako so ta očala barvala moj pogled na svet, so gotovo prežeta vsa moja dela, a v tem primeru gre za nekaj drugega. Prvič se zares sprašujem, kakšna so torej ta očala. V tem je pravzaprav odgovor, zakaj ta roman. Odgovor na vprašanje, zakaj ravno zdaj, ko sem že skoraj star, pa se mi zdi že bolj zahteven. Večino svojih romanov sem namreč napisal, ker sem želel o neki zadevi izvedeti več, jo bolj začutiti in o njej premisliti. Če mi je to uspelo, če me je roman na neki način premaknil, sem bil z njim zadovoljen. Tudi tokrat sem bil poln takega pričakovanja. Nisem želel napisati zgolj družinske sage. Tudi ne gre le za spominsko prozo, temveč – kot je že nekdo prav ugotovil – za prozo spomina.

Bukla: Kako se je zgodba prebujala? Je bilo to mučno potovanje vase ali radostno, nostalgično vračanje?

Lainšček: Že med pripravami me je presenetila ugotovitev, kako nezanesljiv in nenatančen je pravzaprav spomin. Živimo v prepričanju, kako zelo se vsega spomnimo in kako nadvse je preteklost v nas še živa, ko pa se skušamo potem predstaviti nazaj, se zavemo slepih peg, praznin in potlačitev, ki nam preprečujejo, da bi kaj povsem sestavili in podoživljali tako, kot se je res zgodilo. Vsaj pri meni je bilo tako. Na trenutke sem bil potem že kar paničen, saj se nekako nisem znal sprijazniti z občutki, da je lahko kaj mojega za zmeraj izgubljeno. Zato sem se naposled znova zatekel k že večkrat preizkušenemu postopku, ki ga imenujem kar aktivna imaginacija, saj sem ga nekako razvil na podlagi Jungove psihoanalitične metode. Prebujanje zgodbe, kot ste to lepo rekli, je tako v veliki meri potekalo v sanjah. Z očetom in mamo, pa še z mnogimi pokojnimi, sem tako preživel veliko noči. Težko bi rekel, da so bila ta druženja nostalgična. Tudi niso bila zgolj radostna ali pretežno morasta, vsekakor pa so mi omogočila zelo drugačen uvid v lastno otroštvo, kot sem ga do sedaj zmožel. Sicer imam namreč

tisti selektivni in zdravilni spomin, ki mi omogoča, da vse slabo in hudo sčasoma pozabim in se potem spominjam le dobrih in lepih trenutkov.

Bukla: Roman pripoveduje o času velikih sprememb, političnih in družbenih. V vas prideta prvi kamion in z zamudo še električna, a še ne v vsako hišo; ljudje še vedno pešačijo dolge ure, ko morajo po opravkih v prvi večji kraj. Mladi odhajajo s kmetij, v službo v mesto, v vasi skoraj ni več otrok. Je bil to čas dokončnega izzvenenja življenja v skupnosti, kot so jo poznale prejšnje generacije?

Lainšček: Včasih pomislim, da sem imel v resnici srečo, ker sem otroštvo lahko preživel na vasi, ki je bila še dovolj arhaična. Stik s prvotnostjo je bil tam še po svoje živ in manj posreden. Ljudsko pripovedništvo se je še ohranjalo, zgodbe, povedke in vraže so potovale od ust do ust, ljudje so bili radovedni. Vraževerje, poganstvo, staroverstvo, vse to je kot nekakšni palimpsesti še tlelo pod plaščem krščanske pozlate. Materialistični marksizem, ki ga je prinašala nova državna ideologija, pa se je v takem okolju tudi le počasi prijemal. Še sem torej lahko odraščal ob starodavnem izročilu in obenem bil na neki način sopotnik izzvenenja življenja v taki skupnosti. Oblikovale so me arhetipske zgodbe in mi morda kdaj pomagale, da sem kasneje lažje ohranjal bivanjsko ravnovesje. Ali pa so mi mogoče pomagale celo pri tem, da sem lahko pred raznimi slepili in ideologijami, ki jih je prinašal čas, vseskozi vzdrževal pisateljsko distanco. To se mi namreč zdi pri ohranjanju suverene ustvarjalske pozicije zelo pomembno.

Bukla: V romanu imajo pomembno vlogo zemlja in cesta, zemeljski vonji, letni časi, vreme, dež in sonce, ciklično prerajanje, rastje in voda, ki daje življenje in tudi uničuje človeško delo. Ali opazate, da pomembno sovplivajo na dogodke med ljudmi?

Lainšček: Življenje in preživetje na vasi sta bila v tistem času veliko bolj odvisna od vremenskih razmer, kot se morda danes zavedamo. Seveda je to vplivalo na posameznika pa tudi na medsebojna razmerja. Treba se je bilo prilagajati, se ustrezno organizirati, si pomagati pri opraviilih in se navsezadnje družiti v upanju, ko je bilo treba prositi vreme za naklonjenost ... Vmes se je seveda potem zdelo, da si je človek naravo že povsem podredil in ni od njene muhavosti niti več odvisen. Žal je v sodobnem času vse bolj razvidno, da si jo je v resnici najbolj podrejal z raznimi načini njenega uničenja. Kaj se nam zaradi takega ravnanja na planetu dogaja danes, seveda vidimo. Bitje, ki se je želelo razglasiti za zmagovalca, se vse bolj spreminja v poraženca.

Bukla: Roman se giblje v območju mejnega – pripoveduje o mejnih okoljih in mejnih existencah, mejnem območju med realnim in iracionalnim, med življenjem in smrtjo ... Je mejnost prostor, kjer se odvijajo najlepše zgodbe?

Lainšček: Vsekakor. Saj šele v mejnih položajih človek običajno pokaže svojo resnično naravo. Tako je kajpada tudi z literarnimi junaki. Na nastopih na tovrstno vprašanje včasih odgovorim s šaljivo domisljico, ki gre nekako takole. Dobri sosedski odnosi so gotovo nekaj najlepšega. Hvala bogu, da obstajajo, čeravno so mi literarno povsem nezanimivi. A če začne sosed, recimo, skrivaj obiskovati sosedo, se taka harmonija običajno kmalu poruši. Sosedstvo lahko tedaj postane sila dramatično in literarno še kako zanimivo.

Bukla: Pripoved o vašem očetu je zgodba o življenjskih možnostih, o tistem, kar nas omejuje, pa tudi zgodba o občudovanja vrednem, skoraj trmoglavem vztrajanju v pričakovanju boljše prihodnosti. Ali je za sedanje generacije čas nedolžnosti minil?

Lainšček: Nekaj od tega je oče gotovo prenesel name. Moja pisateljska pot se je namreč res začela tako, kot sem to opisal v svojem prvem romanu z naslovom *Peronariji*. Bil sem kar nekaj časa na ulici, v Ljubljani nisem imel znancev, sorodnikov, botrov, vse skupaj je bilo videti brezupno, vendar nisem nikoli zares pomislil, da bi bilo morda bolje odnehati. Ali sem kaj od tega prenesel na svoje otroke, ne vem, saj se jim pravzaprav ni bilo treba

Foto: Igor Modic

Feri Lainšček

tako znati. Kar zadeva današnje mlade pisateljske generacije, pa me pogosto res stisne pri srcu, saj vem, kako malo imajo v tem času možnosti, da se na tak brezkompromisen način uveljavijo in preživijo. Mnoga razmerja v družbi so se medtem zelo porušila, besedna umetnost nima ustrezne cene, avtorske pravice pa so slabo zaščitene. Zdi se, kot da je celo prispevek v nacionalno zakladnico nekaj samo po sebi umevnega in ustvarjalec več nima niti pravice ničesar pričakovati v zameno.

Bukla: V besedilo ste tokrat posejali narečne izraze.

Lainšček: V romanu je res nekaj narečnih izrazov, a vendarle mislim, da so dovolj na redko posejani. Uporabil sem jih le tam, kjer so se mi zdeli nujni in se jih ni dalo ustrezno nadomestiti. Tokrat sem bil namreč resnično v skušnjavi, da bi v dialogih uporabil lokalni govor, a sem si k sreči pravočasno premislil. Nisem namreč želel nasesti maniri, ki se je v slovenskem romanopisju zadnje čase precej uveljavila, in z njo morda po lažji poti doseči občutek avtentičnosti. Rad imam pač težje naloge in slovenščina res zmore veliko. Omogoča dokajšnjo mero stilizacije, pa je lahko še zmeraj živa in za bralčevu notranje uho tudi v tem oziru dovolj prepričljiva.

Bukla: Sicer pa pišete tudi v knjižni prekmurščini, še zlasti poezijo. Kakšen je vaš odnos do narečnega besedišča in do domače govornice?

Lainšček: Prekmurščina je moj materni jezik, saj do vstopa v šolo slovenščine praktično nisem poslušal. Vse, kar sem napisal v prekmurščini, je pravzaprav nekakšen hommage jeziku mojih prednikov, ki počasi, a nezadržno izginja. Ne zmoti me, če kdo reče, da gre pri tem za nostalgijo. Včasih pa le povem, da gre bolj za duhovno arheologijo. Tudi po sledeh jezika se da namreč videti daleč nazaj.

Bukla: Knjiga ustvarja močne vizualne podobe. Ste imeli ob pisanju že v mislih filmsko priredbo trilogije?

Lainšček: Literarni in filmski jezik se zelo razlikujeta in imata v resnici bolj malo skupnega. Tudi moj način ustvarjanja romanov se zelo razlikuje od pisanja scenarijev, zato moram reči, da ob literarnem pisanju nikoli niti za hip ne pomislim na možnost filmske priredbe. Ko nastaja roman, sem namreč eden izmed protagonistov in sem tako rekoč znotraj dogajanja, pri pisanju scenarija pa je, vsaj po mojem mnenju in izkušnjah, nujen pogled od zunaj. Tja se seveda lahko postavim šele, ko je roman že končan. In se, recimo, šele potem lotim prevoda v filmski jezik.

Bukla: Kako pa je z nadaljevanjem trilogije?

Lainšček: Druga knjiga bo, če bo vse po sreči, izšla leta 2022, tretja pa potem verjetno še dve leti kasneje. Hvaležen sem založbi, da je tudi tokrat prisluhnila mojim počasnim panonskim korakom in mi tako omogočila, da se lahko še dolgo vračam, sanjam in pišem.

Če človek preveč zavzeto išče rdečo nit svojega življenja, se mu lahko zgodi, da zamudi življenje samo ali vsaj njegov dobršen del. Roman govori o vas, o vsakem od nas.

Ko glavni junak, uspešen pisatelj, doživi blokado, se pred zlo usodo zateče v švicarsko kliniko Berghof. V njej se že zdravi kopica znanih imen svetovne literature, od Martina Amisa, Grahama Greena, Saula Bellowa do J. M. Coetzeeja. Toda ali je klinika Berghof v resnici to, za kar se izdaja? In kakšno vlogo v romanu igra nema Šeherezada?

Če ste uživali v branju Čarovnikovega vajenca, vas bo navdušil tudi najnovejši Flisarjev roman.

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Redna cena: 29,99 €

Bralcem Bukle podarjamo kupon za 5 €. Unovčite ga na naši spletni strani www.sodobnost.com s kodo POPOTNIK ob naročilu knjige Moje kraljestvo umira. Akcija velja do konca leta 2020. Knjigo lahko naročite tudi po telefonu 01/43 72 101.

BORUT GOLOB

ŠALA

Kratka zgodovina smeha:

1987–2007

Litera, zbirka Litera,

2020, t. v., 127 str., 23,90 €, JAK

... zgodba
delavskega
razreda ...

Četrty roman Boruta Goloba je kolektivni roman o kratki zgodovini smeha med letoma 1987 in 2007, če se ozremo na podnaslov, v bistvu pa gre za vzporejanje zgodbe delavskega razreda, ki se ob zatonu socializma preživlja s trdim delom v tovarni, z njegovo zgodbo dvajset let kasneje, pred nastopom velike gospodarske krize. Zareza med obema svetovoma, ki jo avtor nenehno poudarja, saj preskakuje natančno med tema dvema časoma, deluje neverjetno, skoraj je težko dojeti, do kakšnih sprememb je v takem času prišlo, saj pokaže na nesluteno in nepopravljivo rušenje ravnovesja, ki je bilo vsaj približno vzpostavljeno, čeprav se takrat morda ni zdelo tako. Čeprav delavce razdeli (hudomušno, po vrsti alkohola) v različne skupine, ob delu in zabavi vseeno delujejo kot celota s skupnimi vrednotami, ki stremi k skupnemu cilju, k čemur pripomore tudi dosledna raba prve osebe množine. Ustroj družbe v času obeh letnic pokaže cinično, brezkompromisno, sarkastično in na trenutke celo surovo, a ker ne olupšuje, mu uspe razkrinkati nizkotno požrešnost in pohlep, ki sta družbo porinila v stanje, ki ga danes še vedno živi. Čas, ki se je zdel totalitaren in nedemokratičen, čas ene vrste kave in ene vrste avta, se v razmerju z dvajsetimi leti kasneje, ko je vsega preveč, ironično izkaže za svobodnejšega. > VERONIKA ŠOSTER

SIMONA ŠKRABEC

VRAČAM SE IZ GOZDA Z OBARVANIMI ROKAMI

prevod: Simona Škrabec

Beletrina, zbirka Beletrina,

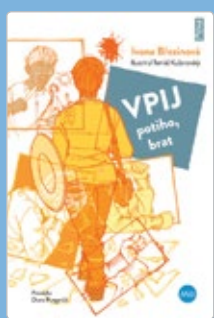
2020, t. v., 195 str., 24 €

Avtorica pričujoče zbirke zgodb, ki je njen literarni prvenec, je do sedaj ustvarila že dve knjigi literarnih esejev, kot doktorica literarne teorije in prevajalka pa že skoraj dve desetletji deluje in živi v Barceloni. Zato verjetno ni tako nenavadno dejstvo, da so njene zgodbe nastale najprej v katalonščini, potem pa jih je Škrabčeva prevedla še v slovenščino. Tako je zagotovo najlažje pa tudi najbolj prepričljivo ujela njihovo subtilno bit. Zgodbe, razdeljene na štiri tematske sklope z naslovi *Beg*, *Mimikrija*, *Vonji* in *Neravnovesja*, bi bralec lahko na prvi (bežni) pogled označili kot avtoričine refleksije, ki so nastale na njej tako ljubih potovanjih po vsem svetu. A v resnici so precej več kot to! Škrabčeva nas sicer v številnih zgodbah na začetku resda popelje skozi širjave (zunanjega) sveta, kar stori z obilo prefinjenosti in s čutom za detajle vseh vrst, tako da se nam zdi, da še sami postanemo strastni popotniki skozi neki čas in prostor. A potem se širina obzorij zunanjega skoraj vedno premakne v globine notranjosti; tam je nenadoma ogromno prostora za avtoričina intimnejša poglobljanja vase ali pa v doživljanje vsega, kar čuti, vidi in jo navdahne ob stiku z zunanjim ter v njej prebudi nekaj morda do takrat še nepoznane ali neslutene. Imenitna zbirka, ki boža s svojim jezikom pa tudi z razmisleki, stkanimi v najrazličnejših človekovih svetovih in dimenzijah! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Ker branje ni hec!

Evropska prevodna
literatura **za vsakogar.**

Miš

Miš založba

www.miszalozba.com

Izide v
februarju
2021.

Izide v
marcu
2021.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Prevod knjig sofinancira program Evropske unije Ustvarjalna Evropa. Vsebina publikacij (komunikacij) je izključno odgovornost avtorjev in avtoric ter v nobenem primeru ne predstavlja stališč Izvajalske agencije za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA) ter Evropske komisije, omenjeni instituciji tudi nista odgovorni za kakršna koli dejanja, ki bi lahko izhajala iz vsebine teh del.

Miš založba • Gorjuša 33, 1233 Dob • 01 721 45 40 • info@miszalozba.com
www.facebook.com/Miszalozba • www.instagram.com/miszalozba

BENJAMIN OKORN
ONA JE ANA

Litera, zbirka Litera,
2020, t. v., 158 str., 23,90 €, JAK

Ona je Ana ni angažiran roman, je zgolj dobra zgodba. To sem doumel takoj, ko sem se začel uredniško spopadati s tekstom Benjamina Okorna, mladega avtorja s psihiatrično diagnozo, ki je niti sam ne poznam. Srečala sva se leta 2018 na delavnica v okviru Javne agencije za knjigo RS, kjer sem bil enkrat tedensko mentor v Društvu Altra. Bil je med bolj molčečimi udeleženci in se je iz nekakšne počivalne zamaknenosti po navadi prebudil samo za nekaj trenutkov, takrat pa pridral nekaj bistrih opazk, ki so vsebovale zdravo mero dvoma. Svojo čuječnost je naposled izkazal z naznanilom, da piše roman ...

Zgodbo sem mu zavidal, sam se je niti v sanjah ne bi mogel domisliti. Govori o študentki angleščine Ani, ki se v nekaj presenetljivih in pretresljivih korakih zanjo in za njeno okolje znajde na zaprtem oddelku bolnišnice za duševne bolezni. Shizofrenija. Toda zgodba ni zvenela kot osebna izpoved niti ne kot avtoterapija, zato tudi ni moglo iti za samoironično tematiziranje česa takšnega. Zgodba je bila preprosto zelo resna. Šus, brez ovinkarjenja in olepševanja. Fikcija, ki te posrka in te prežveči spremenjenega – z novimi vprašanji, z novo vednostjo.

Benjamin je tekst zapisoval na papir, nato pa ga je narekoval prijatelju Rubnu Dvorniku, ki ga je spravil v računalnik. V roke sem dobil vsebinsko osupljivo zgodbo z nemajhnimi jezikovnimi luknjami. Približno eno leto, kolikor časa je vzela Benjaminu, je potem – s premori – vzela tudi meni: večkratno branje in revidiranje teksta, predelovanje stavkov, kreiranje smiselnih odstavkov in poglavij – faze torej, ki k vsebini doprinejajo kvečjemu s slogom. Pripoved, ki je urna, četudi sledi psihologiji majhnih korakov, se je Benjaminu zapisala v sedanjiku, ki je dokaj nehvaležen prozni čas, tu pa se je izkazal kot samoumevni steber dramaturgije. Res je, dramaturgije. *Ona je Ana* je verjetno eden najbolj dostopnih tekstov, ki nam bodo kadarkoli predstavili faze shizofrenije in njenega sprejemanja, to pa mu uspe tudi zato, ker vsebuje tako redko literarno filmičnost. > ŽIGA VALETIČ

FLORJAN LIPUŠ
ZGODNJA DELA

Litera, zbirka Litera,
2020, t. v., 160 str., 22 €, JAK

Florjan Lipuš, koroški Slovenec in zamejski pisatelj, prejemnik dveh najvišjih državnih priznanj sosednjih držav, Prešernov nagrajenec in nagrajenec Velike avstrijske državne nagrade, je začel pisati kot gimnazijski maturant (leta 1958). Nadaljeval je kot študent bogoslovja, nato bivši bogoslovec, poštni uradnik, zavarovalničar, študent pedagoške akademije in nazadnje osnovnošolski učitelj, a ves čas pisatelj. Iz tako bogato posejane zemlje življenjskih izkušenj so vzniknile *Zmote dijaka Tjaža*, ki veljajo za njegovo največjo mojstrovino. Zbrana zgodnja dela pa razkrivajo, iz kako globokih brazd so *Zmote* zrasle. Gre za še neobjavljena ali delno objavljena kratka besedila, poizkus drame in osnutek drame, za začetne lirske črtice, potem aktivistična besedila, vedno bolj zašiljeno kratko prozo in nato satiro, ki se levi v jedko grotesko. V njih se vse jasneje izrisuje samosvoj, pretanjen pripovednik, ostrook, buden opazovalec, vizionarski jezikovni iskalec in intelektualno vznemirljiv avtor, ki z izborom tem in umetniško kvaliteto širi kroge valov na obeh straneh meje. Zgodnja dela bodo všeč knjižnim sladokuscem, ki brez dotika občutijo brane molka, nosijo tovor tišine in delijo prgišča samote, a še bolj ljubijo besede, ki meljejo mračne megle. > MAJA ČREPINŠEK

**MARJOLIJ VAN HEEMSTRA
IN IME MU BO**

Prevedla Staša Pavlovič

Razgiban roman se začne z dialogom noseče pisateljice in njenega partnerja, ki trdi, da bosta ime za otroka že našla, saj se na koncu ime vedno prilega osebi kot čevelj nogi. Toda v resnici je drugače: »Človek mora zrasti v svoje ime. Ime je stopalo.« pravi van Heemstra.

Trda vezava, 187 strani,
cena: 24,90 €

**PAJTIM
STATOVCI
MOJ MAČKON
JUGOSLAVIJA**

Prevedla Julija Potrč Šavli

Na začetku osemdesetih let 20. stoletja se kosovska mladenka Emine pripravlja na poroko z moškim, ki ji ga je izbral oče. Čez slabih trideset let se njen sin Bekim – dvojni izobčenec: begunec v državi, nezaupljivi do tujcev, in homoseksualec v konservativni družbi – znajde na Finskem. Nenavadna, duhovita, izvirna knjiga o izkoreninjenosti, ljubezni in poželenju, izpisana nenavadno natančno.

Trda vezava, 311 strani,
cena: 24,90 €

**SVETLANA
ALEKSIJEVIČ
VOJNA NIMA
ŽENSKEGA
OBRAZA**

Prevedel Jani Rebec

Delo Nobelove nagrajenke za literaturo je ustna zgodovina žensk med 2. svetovno vojno. Avtorica je opravila pogovore z več sto ženskami. Med njimi so bile pilotke, zdravnice, partizanke, ostrostrelke, ki so se bojevale na fronti, pa tudi vezistke, kuharice in voznice, ki so jih podpirale. Vodila jo je želja, da vojno prikaže skozi oči žensk, velike usode malih ljudi.

Trda vezava, 412 strani,
cena: 29,90 €

Naročila na: www.goga.si; tel.: 07 393 08 11

GOGA

www.goga.si

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Luna J. Šribar (1981), predstavnica mlajše generacije slovenskih ustvarjalcev, je s svojim dosedanjim literarnim doprinosom že precej opozorila nase, ob tem pa nam daje vedeti – sploh ker v njeni glavi kar vre od številnih zamisli, ki bi jih v prihodnje rada prelila v umetniške stvaritve –, da bomo v prihodnosti o njej še veliko slišali in še več brali.

Letošnja jesen ji je prinesla izid dolgo načrtovane zbirke kratkih zgodb *Konstrukt d. b. o.*, ki so razdeljene na štiri sklope z naslovi *Po domače*, *Spolzke*, *Smrtno resne* in *Onkraj*. Šribarjeva v njih (znova) izraža svojo tankočutnost in sposobnost za zaznavanje najmanjših podrobnosti, kar se sicer odraža tudi pri vsem drugem, kar počne v svojem pestrem in razgibanem življenju.

»Pred trdo realnostjo sveta nas lahko reši ustvarjanje, domišljija in ...«

LUNA J. ŠRIBAR

KONSTRUKT, D. B. O.

Litera, zbirka Litera,

2020, t. v., 198 str., 23,90 €, JAK

Bukla: Zbirko kratkih zgodb ste menda načrtovali že dlje časa, a potem so se stvari zasukale malce drugače in je vmes nastal vaš romaneskni prvenec *Starinarnica*, ki je izšel pred dvema letoma. Naposled pa je že dlje zelena zbirka zgodb vendarle zagledala luč sveta! Koliko zgodb v njej ste ohranili od prej oziroma ste jih predelali in koliko ste jih morali ustvariti še naknadno?

Šribar: Pravzaprav sem se tam okrog leta 2015 spomnila, da sem pisateljica, kar sem kot otrok že vedela. Ampak čeprav sem hodila naokrog in prebrčevala ljudi o tem, mi niso hoteli verjeti. In šele potem mi je kapnilo. Jasnno, prej moram kaj napisati! Tako sem se najprej res lotila kratkih zgodb, ki so se potem nakapljale do letos, medtem ko sem pisala še *Starinarnico* in mladinski roman. Velika spodbuda za pisanje zbirke je prišla tudi s strani Orlanda Uršiča iz Litere, ki se je zanimal za moje pisanje. No, da sploh odgovorim na vprašanje, približno polovica zgodb je od prej, polovica pa je čisto svežih, vse pa so dodelane pod budnim očesom urednice Suzane Tratnik. Sem pa ugotovila, da bi mi bilo kratko prozo veliko težje napisati v enem zamahu, kot sem pisala romana (poleg romana *Starinarnica* še mladinski roman *Grizolda in Maček*, op. a.). Pri romanu lahko zlagoma padaš v zgodbo, razvijaš karakterje in se potem dolgo časa družiš z njimi. Pri kratkih zgodbah pa ... bam ... moraš biti vsakič znova takoj notri, v središču dogajanja, z razdelanimi liki, ki funkcionirajo, čeprav si kar naenkrat uletel mednje.

Bukla: Zgodbe so v marsikaterem pogledu, tako zvrstnem kot slogovnem in motivnem, zelo raznolike. Ste imeli ob ustvarjanju vendarle v mislih, kako naj bi bil videti končni, celostni »konstrukt«?

Šribar: Ko se je nabralo nekaj zgodb, sem ugotovila, da bi jih nekako lahko razvrstila na štiri tematske sklope, in ko sem potem nadaljevala s pisanjem, ne da bi se ob tem kaj preveč obremenjevala z zvrstjo in tematiko, so zgodbe vedno ustrezale mojemu »kategorijniku«. Očitno se mi misli ves čas motajo okoli domačih spominov, erosa, tanatosa in pa fantastičnega. Pravzaprav sem ugotovila, da še najrajši ustvarjam zgodbe s fantastičnimi elementi, zato je teh v zbirki tudi največ. Z nečim pa sem presenetila samo sebe, ko je bila knjiga končana. Ugotovila sem, da je v kar veliko zgodbah tema ljubezen, čeprav niti nisem človek, ki bi v vsakodnevem življenju kaj dosti premleval o ljubezni. Seveda pa ne gre za neke romantične zgodbe, ampak mogoče bolj obešenjaške. No, za vzorec se najde tudi kakšna v slogu »in srečno sta živela«.

Bukla: Če začneva z naslovno zgodbo. Iz nje lahko bralec med drugim izlušči tudi sporočilo o tem, da se v družbi brez odgovornosti lahko še tako skrbno načrtovane stvari nekega dne sesujejo pod težo čustvenih pa tudi nadvse realnih, fizičnih bremen. Vse skupaj je nadvse aktualno (tudi) za čase, v katerih živimo ta hip, mar ne?

Šribar: No, zdaj ste mi pa dali misliti. Res mi je všeč, ko mi kdo odkrije kakšno dimenzijo, ki je sama sploh nisem opazila. Ko sem jo pisala, mi je šlo

bolj po glavi »norčevanje« iz samega koncepta ljubezni, ki nam vsem meša glavo. Prijateljica je komentirala, da je zgodba bolj slaba prognoza ljubezni. Sem pojasnila, da tega nisem kriva jaz, ampak moja lika Miro in Ibro, ki sta sebi v zabavo in nam v muko vse skupaj skonstruirala. Naprej pa rajši ne razkrivam več. V spominu mi je ostal rek meni zelo ljubega učitelja slovenščine iz srednje šole, profesorja Korošca. Rekel je, ko daš zgodbo enkrat od sebe, ni več tvoja. Saj ne boš hodila od bralca do bralca in mu razlagala, kaj si mislila s tem! Zdaj je važno, kako bo napisano odzvanjalo v bralcih in bralkah, kako se bo »prilegalo« njihovim značajem in življenjskim izkušnjam.

Bukla: Ne le v omenjeni zgodbi *Konstrukt*, tudi v drugih zgodbah iz vaše zbirke najdemo aktualne pobiliske iz naših vsakdanjnikov. Ste navdih za zgodbo o *Azazelovi pomadici*, ki med drugim govori o pogosti nesmiselnosti in zategnjenosti birokratskega sveta, v katerem se stvari premikajo po polžje in le po začrtanih pravilih, morda dobili tudi pri svojem družbeno-socialnem angažiranju, v katero sodi tudi delo z brezdomci?

Šribar: Naj najprej povem, da sem pri društvu Kralji ulice nehala delati lani novembra. Sem šla pisat in odkrivat nove zgodbe k preiskovalnemu mediju Pod črto, kjer se trenutno uvajam v preiskovalno novinarstvo. Se je pa pri delu na Kraljih resda ves čas odražalo grozovito neskladje med državnim birokratskim aparatom in življenjem ljudi na ulici. Ampak zgodb od tam nikoli ne uporabljam pri pisanju. Svoj fiktivni svet in trd ilični svet sem v sebi povsem ločila. Mogoče zato, ker sem vseeno bolj »pravljicaško« usmerjena, življenje na ulici pa nikakor ni pravljica. Redke zgodbe nekaterih ljudi so se sicer res začele odvijati bolj srečno in upam, da se še naprej.

Bukla: Vsaka od zgodb iz zbirke *Konstrukt, d. b. o.* je edinstvena in verjetno na neki način marsikatera odslilkava tudi vaša osebna prepričanja in razmišljanja. Zdi pa se, kot da ima med njimi zgodba *Starinarnica* prav posebno težo in sporočilo. Je to morda zato, ker je na njej osnovan tudi vaš istoimenski roman, ali pa tudi zato, ker skozi neko mehko, že skorajda pravljicašno noto zgodbe prefinjeno podajate kritiko potrošniške družbe?

Šribar: Najbrž drži oboje. Mogoče pa deluje močno tudi zato, ker sem glavni motiv zgodbe – prodajo predmetov in z njimi človeških čustev –, ki je kasneje prerasla v roman, pravzaprav »nasanjala«. V sanjah pa »pobegneš« svojemu racionalnemu razmišljanju, sprostijo se tvoje nezavedne plasti. Sem pa uživala v tem, ko sem bolj trde, potrošniške plasti naše družbe odevala v pravljicašno mehko in iskala neko bolj simbolno raven.

Bukla: Ljudje, ki vas bolje poznajo, radi omenjajo vašo empatičnost do roba družbe in ljudi, ki niso ustrojeni po njenih merilih. Ali so tudi zato v ospredju vašega literarnega ustvarjanja najpogostejše liki, ki so skozi prizmo povprečne večine precej posebni, drugačni in zato včasih tudi nerazumljeni, osamljeni?

Šribar: Jah, ta družbena merila so bolj ali manj utesnjujoča za vse, se mi zdi. Le da se eni lažje, drugi težje prilagodijo, eni se nočejo, drugi ne zmorejo ...

Pri »obrobnežih« pride človeška narava bolj do izraza, pa najsi gre za pozitivne ali negativne vidike, tu ni toliko pretvarjanja, polikanosti kot recimo pri ljudeh, ki so se mogoče bolj prilagodili, družbeno uspeli, a pri tem dodobra zatrli sebe, pa še kup drugih povrh. Pri prvih čutim več živosti. Sicer pa, ko pišem, ne razmišljam, kakšni so moji liki. Taki so preprosto v meni, najbrž pa sem tudi nagnjena k temu, da v ljudeh, ne glede na to, kdo so, najhitreje

opazim tiste lastnosti, ki jih delajo svojevrstne. To me zabava in potem se te lastnosti sestavljajo v moje protagoniste.

Bukla: Lika Grizolde in Mačka, ki nastopata v eni od zgodb iz zbirke, sta »zašla« tudi v naslov vašega istoimenskega mladinskega romana, ki je bil letos nominiran za modro ptico, literarno nagrado založbe Mladinska knjiga, in naj bi izšel v bližnji prihodnosti. Ste ju v roman, ki je v osnovi menda problemski in zelo realističen, prenesli kot neke vrste »pravljjično protiutež«, ki mehča ostrino osnovne zgodbe, ali pa je bil motiv za to povsem drugačen?

Šriбар: Ja, tale dva, Grizolda in Maček, res kar nekako pohajkujeta naokrog. Zalepili smo se en na drugega, ker sta mi zelo všeč. Pravzaprav je bila tudi ta kratka zgodba napisana pred romanom, in ker mi kar nista šla iz glave, sem si rekla, dobro, očitno se hočeta še bolj realizirati ali bolje rečeno »fiktizirati«. Pravzaprav je bilo obratno, nisem njiju vnesla kot protiutež realističnemu delu, ampak sem realistični del oblikovala kot protiutež njima. Ker sta tako »pritisnjena«, da sta potrebovala malo »krute« realnosti, ki pa ju, povedano po resnici, niti slučajno ni zresnila. Na koncu prav onadva oblikujeta vsakdanjost. Ker tako je, vsaj po mojem prepričanju, tudi v stvarnosti. Pred trdo realnostjo sveta nas lahko rešijo ustvarjanje, domišljija in – pst! – vera v čudeže, seveda. Ta svet potrebuje veliko pravljic s srečnim koncem, da si bo počasi opomogel.

Bukla: Liki, okolje in dogajanje v zgodbah iz zbirke *Konstrukt, d. b. o. so* izrisani tako precizno, da tudi bralci, kot ugotavlja že vaša urednica in avtorica spremne besede Suzana Tratnik, zlahka stopimo vanje in postanemo del njih. Ste svojo nadarjenost za nizanje scenarističnih podrobnosti zdaj že prelili v kakšen konkreten scenarij za film ali gledališče, po čemer menda hrepenite že dlje časa?

Šriбар: Nisem. Resda precizno oblikujem svoj domišljijjski svet, nikakor pa tako precizno ne oblikujem svojega stvarnega sveta. Ker mi je pred kratkim postalo jasno, da ni potrebe. Sem se pa naravnala v tej smeri, tako da se udeležim kakšnih delavnic, ki jih organizira Prešernovo gledališče Kranj, malo sem tudi sodelovala s Senzorialnim gledališčem.

Foto: Borut Krajnc

Luna J. Šriбар

Bukla: Imate ob vsem, kar počnete, v trenutnih razmerah manj ali več časa za ustvarjanje? Ste morda v procesu pripravljanja česa novega?

Šriбар: Ustvarjanje je moja bit in me dela še najbolj živo, zato mi časa zanj nikoli ne bo zmanjkalo. V trenutnih razmerah sem med bolj srečnimi, se pravi, »pospravljenimi na varno«, in imam več časa za ustvarjanje. Zdaj komaj čakam, da se bova z urednico Alenko Veler z založbe Mladinska knjiga lotili pregledovanja romana *Grizolda in Maček*. Ko ga bom izpilila do konca, pa se zna zgoditi, da se res lotim česa novega. Živalski svet me recimo zelo privlači. Zadnje čase se veliko govori o volkovih, tudi mene vleče k njim. Mogoče se vtihotapijo v naslednji roman, ampak samo če se bom opogumila in se s kakšnim spoprijateljila v živo.

e-
SLOVENSKI
KNJIŽNI
SEJEM

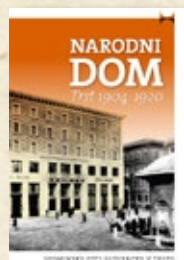
www.knjzisejem.si

23.–29. 11.

facebook

Založništvo
tržaškega
tiska
info@ztt-est.it
www.ztt-est.it

Knjigotrštvo buča
www.buca.si

NOVO

PRVI PREVOD
CELEGA OPUSA
V ITALIJANŠČINO

SONČNICE 2020

KD Hiša poezije,
zbirka Sončnica, vsa nora od svetlobe,
2020, m. v., 52–100 str., 21 €/knjigo

Manca Klun:	Andrej Medved: Dancing to the end of love
Če ne morem biti jezik	
Miha Maurič:	Ivo Svetina: Črepinje vrča, ki ga nikdar ni bilo
mašinerija mogotcev	
Krištof Dovjak:	Iztok Osojnik: Poskus državnega udara pod pretvezo epidemije
Saladinovo ihtenje	
Matej Krajnc: London	

Najnovejši paket Sončnic zaznamuje svežina, ki se do nas pritihtopi na različne načine. Najprej je tu prvenec Mance Klun (*Če ne morem biti jezik*): tiha poezija, ki biva na presečišču stvarnega geografskega prostora in intimnega sveta, iz katerega pesnica natančno opazuje svet okoli sebe. V prvencu nič ne bije v oči, in prav to je njegova močna plat: ko se mu res posvetimo, lahko opazimo njegovo večplastnost, globino in lepoto. Druga Mauričeva pesniška zbirka (*mašinerija mogotcev*) posreduje aktualna (skoraj aktualistična) sporočila, ki zadevajo trenutni politični moment pri nas, ob čemer se po eni strani upira na malodane ludistično maniro (s čimer presega lasten prostor), a vseeno najde mesto za neposrednost, državljanski bes. Veterani svežino prinašajo drugače. Dovjak v *Saladinovem ihtenju* (še pred dogodki na Dunaju) odpre vprašanje odnosa med krščanstvom in islamom, predvsem v (sodobnem) političnem smislu, in zdi se, da stavi vse »na poezijo«, saj nikakor ne gre za razpravo ali neposreden klic: iz osnovne ideje vznika dobro poantirana, izčiščena, občasno kontemplativna poezija. *Dancing to the End of Love* Andreja Medveda je bržkone še najmanjše presenečenje nabora, saj pesnik sledi zastavljeni liniji, ki jo je začel dodobra razvijati v 90-ih letih. No, morda pa je presenečenje prav dejstvo, da tudi v tej maniri še nikakor ni bilo vse povedano, pa tudi, da so metafizične in »ekološke« tri- do štirivrstičnice, ki se iz verzov v verz širijo, lahko predmet rekonfiguracij: najnovejša avtorjeva zbirka se zdi obenem tudi najbolj zgoščena. Svetinove *Črepinje vrča, ki ga nikdar ni bilo* živijo na meji med nekakšnim duhovnim iskateljstvom (ki to nikakor ni), filozofijo in poezijo v prozi. A avtor je tokrat pisal bolj zgoščeno, do zapika pride hitreje. Še vedno sta tu referenčno polje (pogosto antične) klasične literature in filozofije ter čutnost, a se zdi, da na bolj zamejenem prostoru stojita še nekoliko bližje ... Kakor da bi se »duša in telo« postopno združevala. Posebni mesti v opusih avtorjev pa predstavljata preostali zbirki. *Poskus državnega udara pod pretvezo epidemije* Iztoka Osojnika z naslovom ne pušča nobenega dvoma ... A bi ga nekaj vendarle moral. Seveda, nekaj pesmi je povsem neposrednih (imena in vse ...), toda avtorju uspe tudi na tem mestu najti prostor za resno refleksijo političnega dogajanja, ki vsakokratne v oči bijoče ekscese razume v širšem kontekstu. Zbirka presega svoj naslov in trenutek izida, ponuja nekaj izjemne estetike in pomenljive metafikcije. Medtem pa se zdi *London* Mateja Krajncja zbirka, ki v avtorjevem opusu predstavlja manj zafrkljiv, resnejši, celo manj hiperliteraren koticček, ob katerem se po branju knjige o Londonu naposled vprašamo »Čakaj, a je to res bilo o Londonu?«. Književno društvo Hiša poezije se tako tudi z novim izborom (Sončnice 2020) ne skuša estetsko ali idejno zamejiti, obenem pa nosi pod svojem okriljem tako že dodobra (celo klasična) avtorska imena kot nove glasove. > ALJAŽ KRIVEC

ANJA NOVAK – ANJUTA

RANE RANE

Sanje, zbirka Hiša pesmi,
2020, t. v., 192 str., 25 €, JAK

Anja Novak – Anjuta

Za psevdonomimom Anjuta, ki se podpisuje pod pesniški prvenec *Rane rane*, se skriva igralka in pesnica Anja Novak (1991), stalna članica ansambla Slovenskega mladinskega

gledališča, ki na odru navdušuje s svojo energijo, karizmo in predanostjo. Prav takšna je tudi »na papirju«, knjiga *Rane rane* je namreč tako vsebinsko kot oblikovno izdelana do najmanjših podrobnosti, saj iz bele knjige ožjega formata na sredi zeva močna rdeča rana, dejansko pa gre za celovit pesniški projekt ranerane, ki ima svojo spletno stran in vsebuje edinstvene interpretacije pesmi, dostopne prek QR kod ob posameznih pesmih. Knjiga ima več razdelkov, od vhodnih, družinskih, ljubavnih, izhodnih in praznih ran, nekatere še sveže skelijo, druge pa so se že zabrazgotinile in se svetlikajo izmed verzov. Pesnica izkaže dobro mero igrivosti in hudomušnosti, saj se pogosto bolečih in težkih tem loteva razigrano in brez omejitev, pri tem pa ustvarja lasten pesniški jezik, ki se ne boji spustiti blizu. Pravzaprav to od nas celo pričakuje. Drzno in sveže. > VERONIKA ŠOSTER

JUAN GELMAN

NAPREJ/NAZAJ V TRENJU

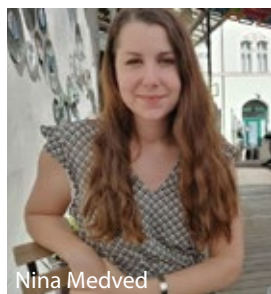
Ciudad de México,
2007–2009

prevod in izbor: Veronika Rot
LUD Literatura, zbirka Mozaiki,
2020, m. v., 180 str., 25 €

Argentinski pesnik, novinar in politični aktivist, ki ga je močno zaznamovala osebna izkušnja nedoumljive krutosti argentinske vojaške hunte, je svojo bolečino izgube izlival v pesmi shrhljive moči, segajoče v srca prek omejitev prostora in časa. Izgubil je veliko. Družino in prijatelje, somišljenike in domovino. Dolga leta je živel v izgnanstvu, ne da bi vedel, kaj se je zgodilo s sinom in nosečo snaho, ki ju je ugrabila hunta, iskal njunega otroka, morda še živega, ki ga je hunta dala v posvojitev svojim pristašem, ob tem pa ostajal politično aktiven. Toda kljub življenjskemu razočaranju nad razvodenelo revolucijo, kljub spominom, ki jih ni mogoče pokopati, iz verzov, ki govore o neizmerljivi bolečini, diha trdna vera, da je življenje tudi lepo in da je poleg zla v ljudeh dobro. Zrcalni svet teme/svetlobe se v Gelmanovi poeziji, močni in gosti kot rdeče vino/kri, izmenjujeta v večnem trenju. Avtor nasprotja pomenljivo ločuje zgolj s poševnico, ki, čeprav tanka kot zrcalna plast, človeka postavlja pred dilemo, kot je »naprej/nazaj« v naslovu zbirke. Leta 2007 je avtor prejel Cervantesovo nagrado, najvišje literarno priznanje v špansko govorečem svetu. In da – našel je izgubljenega otroka, a šele tedaj, ko je otrok dosegel leta, v katerih so izginili njegovi starši. > MAJA ČREPINŠEK

NINA MEDVED
DRSEČI SVET
ilustracije: Meta Wraber
JSKD, zbirka Prvenke,
2020, m. v., 77 str., 15 €

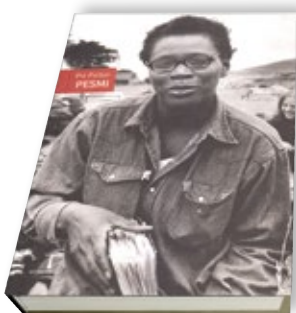
Nina Medved

... prvenec
zmagovalke
Festivala mlade
literature Urška ...

Nina Medved (1989) si je z zmago na Festivalu mlade literature Urška v organizaciji JSKD prislužila prvenec, ki ga je pretanjeno naslovlila *Drseči svet*. Gre za nežno, lirično poezijo, precej drugačno, kot smo je bili vajeni od državne prvakinje v slam poeziji. Zbirka je izpisana z umirjenim, osredotočenim zamahom, pesnica je v svoji verzni izpovedi preudarna. Vse pesmi se začenjajo z besedo »kako«, kar nas takoj pritegne v opazovanje impresij in trenutkov, pa naj gre za obisk galerije ali prelet zmajev. Zadnji verzi vsake pesmi pa so odebeljeni, zato jih lahko razumemo kot sklepno misel pesmi, kot naslov pesmi (v slogu Rupi Kaur, ki svoje naslove pogosto zapiše pod pesmimi) ali pa jih preberemo posebej in prav tako zazvenijo kot celota – to se dejansko zgodi z zadnjo pesmijo, ki je sestavljena iz teh zadnjih verzov in poskrbi za tematsko še bolj povezano zbirko. *Drseči svet* je introspektivna izpoved pesniške subjektke, ki se trudi preživeti in zaživeti med vsemi impulzi, ki jo obdajajo; je pripoved o tem, »kako se kljub temu naučim / lahkotnosti«, kot zapiše. Čuteča subjektka se opazuje v drsečem svetu in išče oprimke, svoje odzive pa pretaplja v valujoče pesmi, ki dobijo s črno-belimi ilustracijami Mete Wraber še dodatno milino. > VERONIKA ŠOSTER

PAT PARKER
PESMI
prevod: Nataša Velikonja
Škuc, zbirka Vizibilija,
2020, m. v., 200 str., 20 €, JAK

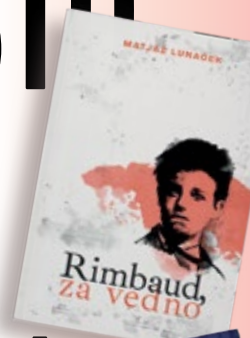
Kot prvi v Evropi smo dobili prevod izbora pesmi priznane afroameriške lezbično-feministične pesnice, performerke in aktivistke Pat Parker (1944–1989). Gre za angažirano in neverjetno udarno poezijo, ki je polna gneva, srda in obupa, a nikoli ne zdrsnje v patetiko ali neprepričljivost, saj gre za upesnjevanje ključnih družbenih tematik, ki jih avtorica res čuti. Ko Pat Parker zapiše »nek tip bo spet / dobil zasluge za to kar je / tudi tokrat / naredila / ženska« ali pa »SESTRA! tvoja stopala so manjša, / a še vedno na mojem vratu«, nas strese, pa ne samo zato, ker gre za močne verze, ampak predvsem zato, kot v predgovoru poudari tudi Nina Dragičević, ker so še vedno tako prekleto aktualni – #metoo, #blacklivesmatter ipd. – boj še zdaleč ni končan. Pat Parker razgalja sprenevedanje privilegiranih družbenih skupin, jasno je, da piše s pozicije nekoga, ki je vaju sebe puščati zunaj (»Tistega dne, ko bodo vsi moji različni deli lahko prišli z menoj, bomo imeli to, čemur bi rekla revolucija«). Zbirka ni samo jezna, v njej je tudi veliko lezbične ljubezni, a kaj ko je tudi ta v zadrti in predsodkov polni družbi razumljena kot upor in ne kot dejanje nežnosti. To ni pritoževanje, to ni javkanje, to je pesniški zamah, ki nokavtira. Vrhunska poezija, ki v času stopnjevanja družbene represije odmeva še bolj. > VERONIKA ŠOSTER

ZBIRKA

LAMBDA

30 let – 150 naslovov

VELEMESTO
LGBT+
VSEBIN

Posebno priznanje
Kristine Brenkove
za inovativno likovno
interpretacijo

Jenkova nagrada
2020

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

ŠKUC

'ABD AL-GABBAR AN-NIFFARI

KNJIGA MISTIČNIH POSTAJALIŠČ
IN NAGOVOROV

prevod: Raid Al-Daghistani

KUD Logos, 2020, m. v., 128 str., 15 €

dr. Manca Košir

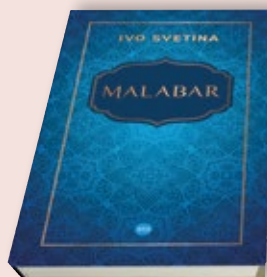

Kdo je bil, kje in kako je deloval sufijski mistik an-Niffari, ne vemo. Živel je v 10. stoletju in pisal tako, da je označen »za enega najdrznejših in najizvirnejših piscev v celotni duhovni zgodovini«, izvedmo iz odlične spremne študije. Elixir za dušo potemtakem, ki sem ga začela uživati takoj; použila ga ne bom nikoli, ker to ni mogoče. Marsičesa zapisanega ne razumem, a čutim z vso močjo, kako me knjiga vleče vase. »Če bi razodel govoro veličastva, bi ta kot srp razcefrala razum in razpihala spoznanja, kot vihar razpiha pesek,« že na prvi strani pove al-Niffari, kar mu je razkrilo njegovo zlitje z živo Resničnostjo v presežni enosti Biti, ko je zaslišal Božji glas. Ne bom pisala o konceptih Boga, o naravi mističnih doživetij, o prebujenosti v zavest, ker me privlači tisto, kar se dotakne srca. Kar me hrani in navdihuje skozi vsakdan. Podobne ali enake besede prebiramo tako v davnih delih (Dhammapada: Budove besede, Platon, Mark Avrelij itd.) kot v sodobnih (denimo dalajlama, naša p. Karel Gržan, Dejan Kos). Nekaj an-Niffarijevih misli za okus in popotnico skozi »covid čas«: »Postoj, kjer si, in spoznaj samega sebe ter ne pozabi na svojo ustvarjalnost; tako Me boš videl v vsem. In vsakič, ko boš gledal, zavrnj soobstoj stvari in stoj le Zame; tako bom Jaz stal zate.« O nujnosti samospoznanja govori na več mestih: »Spoznaj samega sebe, da boš lahko trdno stal na nogah in našel mir v svojem srcu. Kajti če spoznaš samega sebe, postaneš potrpečljiv in premagaš ravnodušje.« Kar opazujemo, kamor gre naša pozornost, na kar mislimo, to postajamo, so učili že pred Kristusovim rojstvom, an-Niffari prav tako: »Resnično, opazuj zgolj to, kar te dela neodvisnega.« In: »Bodi pozoren na to, v čem najdevaš svoj mir, kajti to te bo spremljalo v grobu.« Naš temelj, ki nam omogoča najgloblji mir, pa je prav spoznanje samega sebe. A ne v prepoznanju svojih čustvenih viharjev, družinskih travm in vzorcev, saj ne gre za psihologijo, temveč za uresničitev svoje prvobitne duhovne narave. Kot je dejal drug veliki sufijski mojster tistega časa, da mistik »postane takšen, kakršen je bil, ko še ni bil, preden je postal«. Mark Avrelij je zapisal: »Smrt se nam vsem smehlja. Vse, kar lahko človek stori, je, da se ji nasmehne nazaj.« An-Niffari pa: »Trenutek smrti je trenutek združitve; čas osame je čas tolažbe.« In: »V svoji smrti ne boš srečal ničesar, česar nisi srečal v svojem življenju.« Saj zato pa je vredno živeti zdaj, bogato in radostno sleherni dan, hudim prizkušnjam navkljub! Kajti: »Tvoje spanje je takšno, kakršno je stanje, v katerem si zaspal, in tvoja smrt je takšna, kakršno je stanje, v katerem si umrl.« Hvala, dragi Raid Al-Daghistani, da si slovenščino dodal redkim jezikom – angleščini, švedščini, francoščini in turščini – v katere je preveden »eden najdrznejših«. Moj hvaležen poklon!

IVO SVETINA

MALABAR

Miš, 2020, t. v., 304 str., 35,95 €, JAK

Kot je bilo rečeno za Rumija in zdaj za an-Niffarija, zakaj ju brati v 21. stoletju: da bi odkrili neki drug svet, ki ga še kako potrebujemo. V ta svet me je popeljal Ivo Svetina s poetično prozo v svojstvenem potopisu *Malabar*. Njegova knjiga je kakor vrt, ki ga prenašamo v žepu, kot pravi ameriški pregovor. Omamen vrt! Tako je pisan, tako lep, diši in poje z besedami, ki očarajo, da si od njih zadet. Svetina citira ljube pesnike, tudi Rumija: »Rana je prostor, kjer svetloba stopi vate.« O tej rani poje njegova oda ljubezni, o tej rani pričujejo njegovi žalostni stihi in dihi na portugalski ladji pod vodstvom kapitana Fernanda de Fernandesosa dos Saramaga, s katero potuje pripovedovalec k malabarskim obalam na zahodu indijske podceline. K podobam raja. »Raja, v katerem se je smelo trgovati, ropati in ubijati.« Za kakšen potopis pravzaprav gre? »Kdo sem? Kje sem? V katerem času sem? Sem 20. maja 1498, ko je ladjevas Vasca da Game vrglo sidro ... Ali sem 5. maja 2019, ko sredi deževne noči iščem smisel svojega pisanja?« Domače reference (Tomaž Šalamun, Jure Detela, Tine Hribar idr.) povedo, da je tu in zdaj, a hkrati tam in takrat. Na tistem besnečem morju, z ljubljeno trinogo psičko Lakšmi, prepreden s spomini nanjo – ne sme je imenovati – na njeno lepo telo, ki ga je tako strastno ljubil nekaj let, čeprav ni bilo njegovo, a je bil ta ogenj povsem od njega. Da bi spoznal samega sebe in prepoznal smisel bivanja: »Vse, kar imam, je ljubezen, ne le eno od čustev, ampak edino, vredno človeka.« Sprašuje se: »Je mar ljubezen kot pesem?« Tudi če Svetina ne bo napisal nobene pesmi več, se mu je uresničila želja: »Vedno sem si želel, da bi bila pesem ljubezen in vice versa ljubezen že pesem.« Zato blagor bralcem, ki se potapljam v njegov *Malabar*. To je ena sama ljubezen.

DAVID BANDELJ

ENAJST LET IN POL TIŠINE

Slovenska matica in Mladika, zbirka Mozaiki, 2020, 100 str., 17 €

Je mogoče pisati pesmi o holokavstu, o neizmerni grozi, ki meče dolge, hromeče sence in zaznamuje generacije? O tistem, česar skorajda ni mogoče izraziti z besedami? O vonju smrti, brezizhodnosti in tesnobe? V taboriških smrti poezije ni bilo. Pesmi se ne pretisnejo mimo bodočih žic, ne dvigajo se pod nebo z dimom grmad trupel. In tisti, ki so se vrnili iz krajev, od koder se ne vrneš, kakor da so z nepredstavljivo izkušnjo izgubili tudi zmožnost izrekanja. Toda oni, ki se niso vrnili, še vedno molče kričijo iz tišine. David Bandelj je njihove glasove preli v pesmi, ki ježijo kožo, v venec molitev, zaklinjanj in litanij. Dolgih seznamov imen krajev smrti, ki jih nikoli ne bi smelo biti, in imen ljudi, ki bi morali še »biti«. Trpeči verzi so daritev, kamenčki spomina na nagrobnik tistemu, kar bi najraje pozabili. Izpraskana bridkost, ki se je izlevila v verze. Črne besede iz beline strani mnogoglasno šepetajo močne zvočne in vizualne podobe, ki v zavest priključijo pretresljive slike Zorana Mušiča in misli Borisa Pahorja. Knjigo spremlja poglobljena spremna beseda Igorja Grdine. > MAJA ČREPINŠEK

TONE ŠKRJANEC

NEKAJ O NAS
KOT ŽIVALIH

LUD Šerpa, 2020, m. v., 88 str., 15 €

Nova zbirka pesmi Tone Škrjanca je razdeljena v dva sklopa. V prvem si podajajo misli verzi o »tistem nekaj«, v drugem so verzi nanižani v »bluz«. Prebliske soočenja s »tistim nekaj« pesnik doživlja v trenutkih vmesnosti, ko skozi življenje hodi počasi in tiho, da lahko opazuje sivino vsakdana. *Bistvo je vsepovsod, / pogledajte ga, kako sili na dan.* Izrisuje drugačen svet, smiseln in brezčasen. Poetični razmisleki o (brez)časnosti in minljivosti, o končnosti in počasnem izginjanju se v prvem delu zbirke v verze vrivajo vse pogosteje. Drugi sklop, poimenovan »bluz«, niza pesmi, ki so intimen pogovor samega s seboj o vsem, kar priplava na površje življenja, poezijo pa ustvarja specifično nihanje ritma, občutij ter razpoloženj v svetlejših in sočnejših odtenkih sladko-pekoče bolečine bluz. > MAJA ČREPINŠEK

BORIS PASTERNAK

NENAVADNI DNEVI

Izbrane pesmi

izbor in urejanje: Marjan Strojan

prevod: Tone Pavček, Marjan Strojan,

Janez Menart

Slovenska matica in

Slovenski center PEN,

zbirka Prevodi iz svetovne književnosti,

2020, t. v., 198 str., 19 €, JAK

LEONID NIKOLAJEVIČ ANDREJEV

ČLOVEKOVO ŽIVLJENJE

Igra v petih prizorih s prologom

prevod: Drago Bajt

Slovenska matica, zbirka Vezana beseda,

2020, t. v., 143 str., 17 €, JAK

Ruskega pisatelja Borisa Pasternaka (1890–1960) seveda najbolj poznamo po njegovem (tudi večkrat ekraniziranem) epskem romanu *Doktor Živago*, za katerega je (poleg drugega ustvarjanja) leta 1958 prejel tudi Nobelovo nagrado za literaturo, ki jo je sicer moral zavrniti. Pasternak je bil tudi pomemben prevajalec, ki je v ruščino med drugim prenesel Goethejevega *Fausta* in Shakespearove drame, kar ni čudno, saj je bil sam tudi odličen pesnik. Njegove lirične pesmi, ki se uvrščajo v »vrh srebrnega veka ruske poezije«, smo doslej že poznali v prevodih Toneta Pavčka, zdaj pa je Marjan Strojan, ki je prispeval tudi kar nekaj prevodov in napisal spremno besedo, naredil izbor Pasternakovih pesmi iz njegovih osmih pesniških zbirk, od njegove prve *Dvojček v oblakih* (1914), prek njegove najbolj vplivne pesniške knjige *Življenje – sestra moja* (1922), do njegove poslednje *Drugo rojstvo* (1931), kjer poleg Pavčkovih prevodov dobimo tudi enega Menartovega (prevedel je pesem *Improvizacija*), k temu pa je urednik dodal tudi *Pesmi Jurija Živaga*, ki sklenejo Pasternakov roman in ki jih je takrat najprej prevedel Janko Moder, potem pa za njim prepešnil še Tone Pavček. Ruski klasik v novi preobleki kot dopadljiva darilna knjiga za ta čas. > SAMO RUGELJ

... avtor epskega romana *Doktor Živago* ...

Leonid Nikolajevič Andrejev (1871–1919), v svojem času najpopularnejši ruski pisatelj (pri nas verjetno najbolj znan kot avtor drame *Črne maske*, ki je navdihnila opero Marija Kogoja), je zrasel iz kritičnega realizma 19. stoletja, svoj izraz pa našel v modernizmu 20. stoletja. Časovno je bil sodobnik Maksima Gorkega, njegov tekmeč in njegov temni antipod, mračni skeptik, subtilni opazovalec iracionalnega, groze, obupa in depresivnosti. Drama *Človekovo življenje* – ob nastanku leta 1906 so jo označili za prelomno – je filozofsko soočenje z usodo, hladno in kruto, ki Človeka nemilo premetava. Usoda ustvarja življenje, a tudi kot britev ostro bolečino. Človekovo življenje nenehno trga na dvoje, na črno in belo, na dobro in zlo, na upanje in brezup ..., nazadnje pa ga trešči v smrt. Svojo igro s Človekom ponavlja vedno znova, v neskončnost. Človek je v boju z usodo tragična figura, življenje pa le pot v smrt. Avtor je ustvaril »stilizirano dramo«, ki sega nad zgodbo posameznika, izven časa in prostora. Besedilo mojstrsko izkazuje temeljno dvojnost tudi v nebesednem, v zvočnem (z močnimi poudarki in hromečimi premolki) pa tudi s poudarjenimi likovnimi elementi. Avtor se namreč ni opiral le na avantgardne filozofske in psihološke ideje svojega časa (v tem pogledu so še zlasti povedne didaskalije), temveč tudi na vizualno-umetniške ideje evropske moderne. Knjigo spremlja poglobljena spremna beseda Draga Bajta. > MAJA ČREPINŠEK

Darilo za vse generacije

1857
CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

REDNA ZBIRKA za leto 2021

MOHORJEV KOLEDAR 2021

Giovannino Guareschi: **DON CAMILLO IN PEPPONE 8** (Slovenske večernice 170)

Julien Ries: **K IZVIROM VERSTEV**

Vinko Vasle: **ARHIVAR**

Tončka Stanonik: **ČASARNICA PRI GOSPE AŽBETI**

Komplet petih knjig: 69 €

T: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50 • www.mohorjeva.org • info@celjska-mohorjeva.si

KNJIGE SO NA VOLJO TUDI POSAMIČNO.

Nova zbirka

B
E B M
S R E
D E Z A
E

Družbeno odzivna literatura v dobi družbenih, političnih in okoljskih pretresov.

Giovanni Dozzini
Spređaj je hodil Baboucar

Prevodil Vasja Bratina

Roman o sodobni begunski krizi, dvodnevni izsek iz življenja skupinice mladih afriških migrantov v Italiji, ne da bi jih prikazoval kot žrtve ali eksotične tujce.

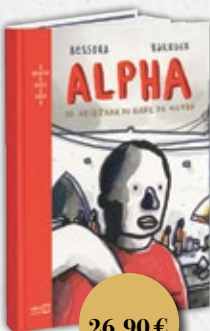
Nagrada EU za književnost 2019.

24,90 €

Bessora & Barroux
Alpha: Od Abidjana do Gare du Norda
Prevodla Mojca Medvedšek

Junak večkratno nagrajenega stripa daje ime in obraz množici afriških migrantov na življenjsko ogrožujoči poti do Evrope.

Pomembna zgodba, podana skozi premišljeno, navidez naivno ilustracijo in skopo besedilo.

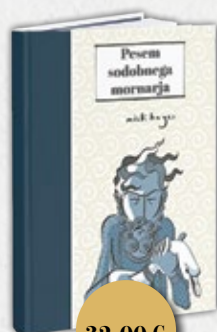

26,90 €

Nick Hayes
Pesem sodobnega mornarja
Prevodla Jedrt Lapuh Maležič

Stripovska priredba klasične romantične pesnitve S. T. Coleridgea, aktualizirana za čase okoljske krize.

Navdušujoč preplet stripovskih podob, ki spominjajo na stare lesoreze, in sporočila o posledicah uničevanja narave.

32,00 €

Izide decembra 2020!

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Najdete nas v vseh boljše založenih knjigarnah in na:

vbz_ljubljana

VBZ Ljubljana

www.vbz.si

info@vbz.si

01 426 95 71

Obiščite nas na E-slovenskem knjižnem sejmu
www.knjiznisejm.si

Ljubljana je decembra 2015 prejela naziv Unescovo mesto literature. V primerjavi z drugimi pridobljenimi nazivi, ki sočasne narave, je ta stalen, kar pomeni, da je skupaj z njim prišla tudi zaveza Ljubljane k trajni podpori in razvoju področja literature.

Po drugi strani pa so lahko značke in bleščeči nazivi le prazne oznake, zato je prvo vprašanje, ki se pojavi ob misli na naziv, vsebinske narave – kaj dela literarno Ljubljano izjemno, drugačno in jo postavlja ob bok drugim velikim mestom literature?

Zanimajo nas razmisleki in osebni pogledi na mesto literature, po možnosti izhajajoči iz osebnega doživljanja, a tako, da presegajo zgolj intimne mitologije in osebni stik s knjigo prenesejo na mestno raven. S tem oblikujemo celoto, sestavljeno iz posameznih koščkov v zgodovinskem mozaiku literarne Ljubljane.

Tokrat predstavljamo prispevek Esada Babačiča (1965), pesnika in esejista, ki je kot pevec in pisec besedil pri punk skupini Via Ofenziva prejel nagrado za najboljšo punk pesem o Titu. Kot pesnik je bil nominiran za Jenkovo in Veronikino nagrado, leta 2014 prejel nagrado velenjica – čaša nesmrtnosti za vrhunski desetletni pesniški opus, leta 2020 pa Rožančevo nagrado za zbirko esejev Veš, mašina, svoj dolg.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

PIŠE: ESAD BABAČIČ

MESTO PESNIKOV

Esad Babačič

nekaj slovel po svojih pesnikih, košarkarjih in nogometaših – ne vedno v tem vrstnem redu. Tega ne bomo nikdar izvedeli, čeprav je precej verjetno, da je svoje odigrala tudi steklenica močnega žganja, s katerim smo želeli s prijatelji proslaviti konec starega in začetek novega leta.

Zakaj sem vam povedal ravno to zgodbo? Morda zato, ker je živ dokaz, da je Lju-

bljana mesto literature in poezije; tisti trenutek namreč, ko se bo nekdo spraval prevajati to pesem o Ljubljani v katerikoli drug jezik, nič od njenega pretečega patosa ne bo več ostalo tam, kjer mora biti. In tudi zato, ker bo recimo leta 2050, na novega leta dan, morda neki drug pisatelj, ki se bo vmes preselil v Ljubljano, nekemu tretjemu vneto dopovedoval, da so premraženega pesnika, ki je zaman iskal človeške roke na desnem bregu Ljubljane, iz vode potegnile vrbe žalujke, najbolj pesniške med vsemi vrbam, ki še danes jočejo, kadar jim posekajo njihove dolge lase. Tisti, ki jih tako vztrajno strižejo, gotovo ne vedo, da je Ljubljana literarna prestolnica, saj drugače ne bi rezali edinih rok, ki še pišejo po gladini najbolj pesniške reke, nekje na pol poti med Trstom in Dunajem.

Kako je že dejala nona največjega pesnika našega mesta, Tomaža Šalamuna: »Otroci, na vlaku Trst–Dunaj zaspite. Tam vmes ničesar ni.« Razen morda pesnikov. Mar ne, Tomaž? »Ne zakinkaj na / vlaku Benetke–Dunaj, dragi / bralec, / Slovenija je tako / drobcena, da jo lahko / zgrešiš!«

Tako kot veliko drugih pesnikov iz našega mesta v vojsko seveda nisem šel, vsaj ne naslednje jutro, kot je pisalo v pozivu, ostala pa je ta pesem, ki priča o tem, kako nevarne so lahko pesmi, če se z njimi v žepu znajdeš na ograji mostu in začneš pople savati nad ledeno reko, ko sta zunaj minus dve stopinji. Morda je bila ravno ta knjižica z dragocenimi verzi tista usodna utež, ki me je potegnila na napačno stran ograje, da sem šel ravno do dna, kot je tistega leta prepeval neki drug pesnik iz nam tako bližnjega Zagreba, ki je tako kot naša prestolnica od

FREDRIK BACKMAN

TESNOBA DO ROBA

prevod: Uroš Kalčič

Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2020, t. v., 407 str., 32,99 €

V skupino ljudi, ki je prišla na ogled stanovanja, plane bančni ropar z naperjeno pištolo. Za petami sta mu lokalna policaja, njima za vratom pa vsevedni velemestni specialni pogajalci. A kar se začne kot drama s talci, se počasi razpreda v veliko večjo zgodbo o ljudeh, ki jih je življenje pustilo na cedilu, ki se ruvajo z lastno usodo, ki so zabredli v težko samoto, pritavali do zidu, v katerem ni vrat, ki jim dihajo za vrat tesnoba, osamljenost, demoni spominov in krut sistem, v katerem denar, ki ga imaš ali nimaš, odloča celo o tem, ali boš izgubil prav vse in nazadnje še življenje. Napeta detektivka, živahno obarvana s pretanjenim severnjaškim humorjem, je v resnici zgodba o ranjenih dušah, hrepenenjih in sanjah, ki si jih ne upamo ali ne moremo uresničiti, pa tudi o odpuščanju, človečnosti, sočutju in ljubezni, ki lahko izravnajo (skoraj) vse. > MAJA ČREPINŠEK

ANTON PAVLOVIČ ČEHOV

NOVELE

prevod: Borut Kraševac

Beletrina, zbirka Klasična beletrina,
2020, 344 str., 34 €, JAK

JONATHAN SWIFT

**GULLIVERJEVA
POTOVANJA**

prevod: Andrej E. Skubic

Beletrina, zbirka Klasična beletrina,
2020, 344 str., 34 €, JAK

THOMAS MANN

**IZPOVEDI BLEFERJA
FELIXA KRULLA**

prevod: Mojca Kranjc

Beletrina, zbirka Klasična beletrina,
2020, 426 str., 39 €, JAK

ANDRÉ GIDE

OZKA VRATA

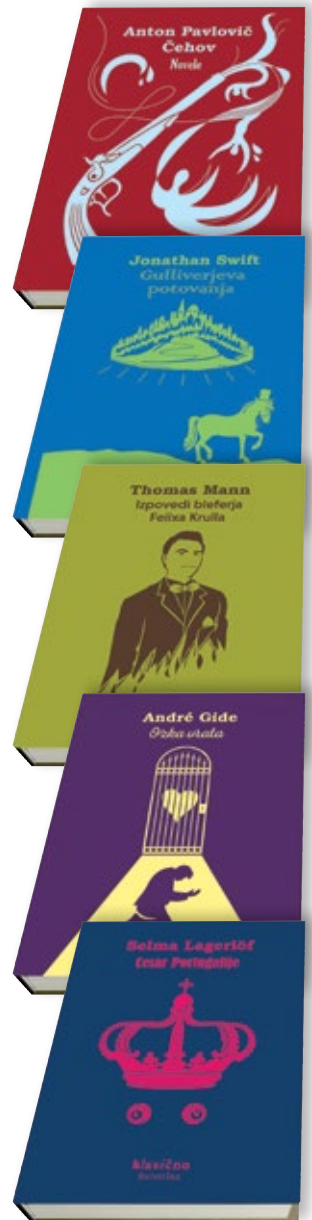
prevod: Božo Vodušek

Beletrina, zbirka Klasična beletrina,
2020, 152 str., 29 €

SELMA LAGERLÖF

CESAR PORTUGALIJE

prevod: Mita Gustinčič Pahor

Beletrina, zbirka Klasična beletrina,
2020, 232 str., 29 €, JAK

LAURA IMAI MESSINA

TELEFON V VETRU

prevod: Luka Novak

Vida, 2020, m. v., 256 str., 26,90 €

Italijanska pisateljica Laura Imai Messina nam v svojem romanu prikaže presunljivo zgodbo, ki temelji na resničnih dogodkih. Yui že od 11. marca 2011 prešteva dneve, vse od

takrat, ko je v cunamiju izgubila mater in hčer. Da se lahko sooča z bolečo izgubo, obiskuje belo govorilnico s črnim telefonom na samotnem griču. S tem telefonom postane zanjo in za številne druge tolažba otipljiva. Govorilnica oziroma t. i. telefon v vetru je namenjen vsem tistim, ki so izgubili ljubljene v grozljivi naravni nesreči in si želijo svojo izgubo olajšati. Zgodba o izgubi, žalovanju in iskanju samega sebe nas presune do dna srca, a hkrati tudi pokaže, da je zaradi nekaterih trenutkov vredno živeti. > TAJDA CVETIČ MLAKAR

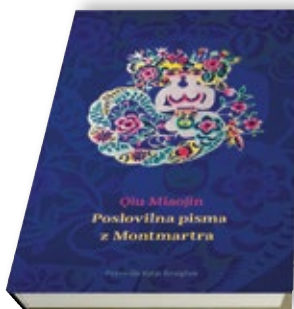
QIU MIAOJIN

**POSLOVILNA PISMA
Z MONTMARTRA**

prevod: Katja Kraigher

Škuc, zbirka Lambda,
2020, m. v., 176 str., 19 €, JAK

Prevodi iz tajvanske književnosti so redki, še posebej tisti, ki prinašajo tako dramatično življenjsko zgodbo, kot jo je imela tajvanska pisateljica Qiu Miaojin (1969–1995). Po zaključku elitne srednje šole v Tajpeju je diplomirala iz psihologije, po dveh objavljenih knjigah (med njima so tudi *Krokodilovi zapiski*, njeno najbolj znano delo) odšla v Pariz, tam študirala klinično psihologijo in feminizem, potem pa se leta 1995 z nožem do smrti zaboljela v srce. Za seboj je pustila knjigo *Poslovilna pisma z Montmartra*, konceptualni roman v dvajsetih vsebinsko povezanih in strastno napisanih (avtobiografskih) pismih, ki jih lahko berete v poljubnem vrstnem redu, v njih pa avtorica popisuje živahno razmerje med dvema mladima ženskama, razmah njune ljubezni in njun razhod, ki za seboj pusti razdejanje. Čustveno intenzivno knjigo je iz kitajščine odlično prevedla Katja Kraigher. > SAMO RUGELJ

V času, ko tudi zaradi epidemije doživljamo vsestransko kulturno pomanjkanje in erozijo, evolucijo obstoječih kulturnih modelov ter zaprtje nekdanj povsem samoumevnih kulturnih ustanov, vključno s knjigarnami, je založba Beletrina izdala svoj prvi paket klasičnih romanov, ki obnavlja vrednost literarne klasike ter ji daje novega poleta. Pet evropskih avtorjev s petih jezikovnih področij, pet avtorskih poetik, izvirna mešanica še ne prevedenih del, novih prevodov in ponovna izdaja že obstoječih prevodov, bralca v vrhunski prevodni in oblikovni izvedbi ter z domišljenimi spremnimi besedami v tem času vabi k ponovnemu branju briljantov iz svetovne zgodovine književnosti. *Gulliverjeva potovanja* Jonathana Swifta v novem prevodu Sovretovega nagrajenca Andreja E. Skubica so pomenljivo ogledalo sodobnosti (spremna beseda Mladen Dolar), zadnji roman Thomasa Manna *Izpovedi bleferja Felixa Krulla* v prevodu Sovretove nagrajenke Mojce Kranjc kontekstualizira portret prevaranta (spremna beseda Amalija Maček), Čehov nam v prevodu Sovretovega nagrajenca Boruta Kraševca v svojih novelah pričara veličino ruskega pisanja (spremna beseda Miha Javornik), francoski klasik André Gide se v klasičnem prevodu Boža Voduška v *Ozkih vratih* povrne v svoje otroštvo (spremna beseda Tone Smolej), prva ženska nobelovka Selma Lagerlöf pa z domišljenim prevodom in spremno besedo Mite Gustinčič Pahor v *Cesarju Portugalije* izriše fantazijski svet obupanega očeta. Knjižni projekt leta! > SAMO RUGELJ

Knjigarna
www.bukla.si

STEPHEN KING

POMLAD, POLETJE, JESEN IN SMRT

prevod: Marko Košan

Beletrina, 2020, t. v., 624 str., 29 €

Stephen King

Ameriški pisatelj Stephen King (1947), prvenstveno sicer pisec srhljivk in grozljivk (tudi pod psevdonomom), je avtor, ki je v zadnjih desetletjih postal svojevrsna institucija, ki se lahko – poleg drugega – ponaša s tem, da je bilo po njegovih romanah, novelah in

kratkih zgodbah posnetih že skoraj tristo filmov (seveda tudi veliko kratkih). Dovolj dobro ga poznamo tudi pri nas, saj so v zadnjih letih ponovno začeli izhajati prevodi njegovih del, nazadnje dvodelna grozljivka *Tisto*, ki je nedavno dobila tudi dve filmski adaptaciji. Sedaj pa smo končno dočakali eno najbolj posebnih, obenem pa tudi vplivnih Kingovih knjig (med odstopajoče izdaje spada tudi njegov priročnik *O pisanju*). Gre za kolekcijo štirih novel pod naslovom *Pomlad, poletje, jesen in smrt* (izvirni naslov je *Different Seasons*). V teh klasičnih, že skoraj ponarodelih zgodbah, ki so izvirno izšle leta 1982, se zrcalijo Kingovo rojeno pripovedništvo in izvirno obdelane teme, ki jih je avtor razpeljal po labirintih človeških duš ter preobrnil tako spretno, da so se zanje kmalu po izidu začeli potegovati tudi filmarji. Knjige, po katerih so posneti dobri filmi, so redke. Ne poznam pa prav nobene druge, po kateri bi bili posneti kar trije filmi, vsak boljši od drugega: prvi je bil filmska klasika *Stand by Me*, zgodba o preuranjenem odraščanju, drugi je bil eden najboljših sodobnih filmov *Kaznilnica odrešitve* (večna zgodba o upanju), tretji pa kulturni film *Vzoren učenec* (zgodba o zamolčani preteklosti). Tudi četrta zgodba *Tehnika pravilnega dihanja*, ki tematizira žensko, ki se odloči, da bo za vsako ceno rodila svojega otroka, bo zagotovo zaživela na filmskem platnu. Pred približno desetimi leti sem v štirih samostojnih tanjših knjigah te novele želel izdati tudi sam. Vendar je King takrat vztrajal, da morajo te izjemne zgodbe iziti v integralni obliki. Imel je prav; samo vse štiri skupaj tvorijo organsko celoto, ki navdušuje bralce (in gledalce) vse do današnjih dni. Zdaj jih lahko v dobrem prevodu Marka Košana ter z izvrstno spremno besedo Marcela Štefančiča, jr. preberemo tudi v slovenščini. Dahnem lahko samo: končno! > SAMO RUGELJ

MARENTE DE MOOR

NIZOZEMSKA DEVICA

prevod: Mateja Seliškar Kenda

KUD Sodobnost International,
zbirka Horizont,
2020, t. v., 285 str., 24,90 €, JAK

Nizozemska pisateljica Marente de Moor je za pričujoče delo prejela prestižno nizozemsko literarno nagrado

AKO ter nagrado Evropske unije za književnost. Zgodbo svojega drugega romana umesti v leto 1935, v ključno obdobje pred začetkom druge svetovne vojne. Poleg prve ljubezni osemnajstletne sabljačice Janne in njene strasti do sabljanja avtorica v pripovedi nazorno prikaže tedanjo evropsko družbo in njena načela, ki pa se zaradi različnih stališč in pripetljajev začnejo krhati. Janna se tako poleg sabljanja pri očetovem mladostnem prijatelju Egonu med drugim nauči, kaj je v življenju zares pomembno. Čudovit preplet ljubezni, prijateljstva, strasti ter družbenih premikov, ki so poglavito zaznamovali takratno Evropo in s tem tudi preostanek sveta. > TAJDA CVETIČ MLAKAR

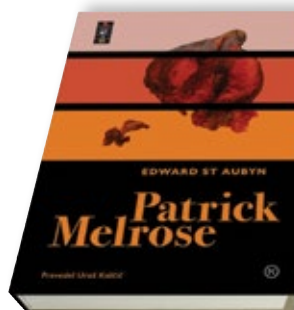
EDWARD ST. AUBYN

PATRICK MELROSE

1-3

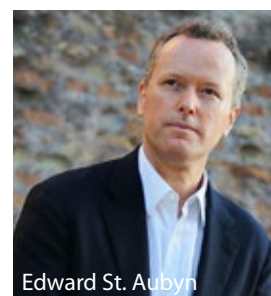
prevod: Uroš Kalčič

Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2020, t. v., 480 str., 34,99 €

... zbrani prvi
trije romani ...

Edward St Aubyn (1960) je angleški pisatelj plemiškega rodu, rojen v družino višjega razreda – vendar z nasilnim očetom, ki ga je kot mladega spolno zlorabljal, tako da je moral po tem, ko je odrasel, poiskati pomoč tudi pri psihoterapiji –, ki je v obdobju 1992 do 2004 napisal pet polavtobiografskih romanov, v katerih je (tudi terapevtsko) preko glavnega lika Patricka Melrosa obravnaval s svojo preteklostjo. Z izbrušenim stilom in prostodušno pripovedjo je razkril aristokratski svet Angležev, obseden z razkazovanjem bogastva in seksom, v to pa umestil svojo družino, odraščanje v njej ter kasnejši spopad s travmami iz otroštva. Slovenski prevod pod skupnim naslovom *Patrick Melrose* prinaša prve tri romane *Saj je vseeno* (1992, otroštvo v Franciji in zlorabljanje), *Slaba novica* (1992, začne se z novico, da mu je umrl oče) in *Kanček upanja* (1994, soočenje z odvisnostjo od mamil), zadnja dva, *Materino mleko* (2005) in *Naposled* (2012) sta bila napisana precej kasneje, pentalogija pa je leta 2018 dobila tudi televizijsko serijo v petih delih (vsak od njih je pokrila en roman), v kateri je nastopil Benedict Cumberbatch. *Patrick Melrose* je ob vsem tem tudi poslednji prevod nedavno preminulega prevajalca in Sovretovega nagrajenca Uroša Kalčiča, ki mu je slovenska izdaja knjige tudi posvečena. > SAMO RUGELJ

Edward St. Aubyn

KENT HARUF

NAJINI DUŠI PONOČI

prevod: Katja Jenčič

Vida, 2020, t. v., 183 str., 24,90 €

Kent Haruf

Kent Haruf (1943–2014) je bil ameriški pisatelj, avtor intimnih romanov, ki so se vsi dogajali v izmišljenem mestu Holtu v ameriški zvezni državi Kolorado, v kateri je sicer živel, najbolj pa si ga bomo najbrž zapomnili ravno po njegovem zadnjem delu *Najini duši ponoči*, ki je izšel posthumno leta 2015 in so ga dve leti kasneje adaptirali tudi v celovečerni film z nepozabnima Jane Fonda in Robertom Redfordom v glavni vlogi. Gre za zgodbo o osamljenosti vdovcev, v kateri prvi korak naredi graciozna Addie Moore, ki nekega večera obišče soseda Louisa Watersa in mu da ponudbo, ki mu dobesedno vzame sapo. Vpraša ga, ali bi prišel k njej ponoči spat z njo, vendar ne v smislu seksa, vendar bolj zato, da bi se tako skupaj prebila skozi noč, da bi ležala skupaj, bila tam na toplem in prijateljsko. Waters se že naslednji večer odpravi k njej, v malem mestecu pa njune »skrivnosti« in počasnega vzpostavljanja nenavadnega razmerja seveda ni mogoče skriti, ob tem, da privrejo na dan tudi zamolčane skrivnosti iz preteklosti. Rahločutno! > SAMO RUGELJ

GAËLLE JOSSE

POSLEDNJI VARUH OTOKA ELLIS

prevod: Jedrt Lapuh Maležič
Miš, zbirka Evropske pisave,
2020, t. v., 163 str., 29,95 €

Gaëlle Josse

Francoska avtorica Gaëlle Josse je v literaturo vstopila kot pesnica, kar se v knjigi *Poslednji varuh otoka Ellis* slogovno dobro pozna. To je roman, napisan skozi prvoosebno pripoved Johna Mitchella, zadnjega prebivalca oz. upravnika otoka Ellis. Na otoku upanja in solza – odskočni deski

mnogih migrantov, ki so prišli s trebuhom za kruhom v »obljubljeno deželo«, bralec spoznava njegovo zgodbo in zgodbe še nekaterih prišlekov. Avtorico je za roman navdihnil obisk muzeja, ki stoji nedaleč od Kipa svobode – množica fotografij, osebnih predmetov ter pričevanj ljudi. Od leta 1892 pa vse do novembra 1954 se je tu pisala zgodovina več milijonov ljudi, ki so si želeli boljšo prihodnost; mnoge med njimi so zavrnil in usmerili nazaj v Evropo. Med drugim so morali za prestop v Ameriko odgovoriti na kar 29 vprašanj. Avtorica pravi: »Niti popotniki, ki so na poti v Tebe naleteli na svingo, niso bili podvrženi tolikim vprašanjem!« Roman se dogaja v zadnjih dneh bivanja upravnika otoka Ellis, ko se mora po več desetletjih posloviti od spominov, se spraviti s seboj in svojimi sencami. Le-te se ne bodo pomirile prej, dokler ne zapiše (moč izrekanja!) njihove zgodbe. Izredno berljivo in aktualno delo, ki bralcu sporoča, da si prav vsak želi v miru in dostojno živeti in da nihče ne zapušča svoje domovine (in družine) rad, ampak spričo osebnih okoliščin. Zelo zelo priporočam v branje in razmislek! > SABINA BURKELJCA

CAROLINE SETTERWALL

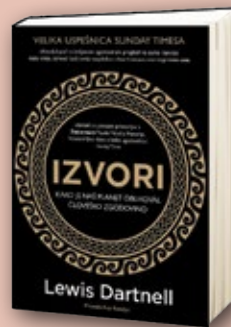
DRŽIMO PESTI

prevod: Ana Ugrinović
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2020, t. v., 352 str., 32,99 €

Švedska avtorica Carolina Setterwall (roj. 1978) je v stilistično dodelanem literarnem prvencu na podlagi lastne boleče izkušnje predstavila istoimensko glavno junakinjo, glasbeno producentko, ki se nepričakovano intenzivno zaljubi v nežnega in rahlo zadržanega računalničarja Aksla. Medtem ko se Akslu v odnosu nikamor ne mudi, ona prevzame pobudo in ga najprej pregovori, da se preselita v skupno stanovanje, kupita mačko in potem spočneta tudi otroka. Prav nič lahkoten, časovno dvotirno zapisan roman (iz sedanjosti skačemo v preteklost), nas že po nekaj straneh seznanja s kruto resnico: Carolina z osem mesečnim dojenčkom v naročju nekega jutra v spalnici najde mrtvega Aksla. V nadaljevanju tako neposredno nagovarja mrtvega partnerja in bralcem ponuja dvoje: po eni strani spoznavamo njune romantične začetke in vse ovinke do skupnega življenja, po drugi pa se soočamo z žalostjo, občutki krivde in osamljenostjo, ki kljub veliki podpori družine in prijateljev prežemajo ovdovelo mlado mamico. S forenzično natančnostjo Carolina zapisuje vse podrobnosti skupnega življenja pred nesrečnim dogodkom, da bi lahko končno prebolela žalost in doumela, zakaj se je usoda prav z njo tako kruto poigrala. Potem se izza ovinka prikaže priložnost za novo romanco, a Carolina začuti, da mora zaigrati na svoje strune. > RENATE RUGELJ

Angažirano 2020, UMco

Lewis Dartnell

IZVORI

Kako je naš planet oblikoval človeško zgodovino

Od kultiviranja prvih pridelkov do ustanavljanja sodobnih držav, nam *Izvori* razkrivajo izjemen učinek Zemlje na oblikovanje človekove civilizacije vse do današnjih dni.

Matt Ridley

KAKO INOVACIJE SPREMINJAJO SVET

in zakaj uspevajo v svobodni družbi

»V tej poučni in krasni knjigi Ridley raziše skrivnostne razloge za inovacije, ključno silo, ki poganja sodobno ekonomijo.« – Walter Isaacson, avtor knjige *Steve Jobs*

Erich Fromm

BEG PRED SVOBODO

Klasična psihološka knjiga *Beg pred svobodo* aktualno odpira vprašanja o zavezanosti lastni svobodi na eni strani in potrebi po pripadnosti na drugi.

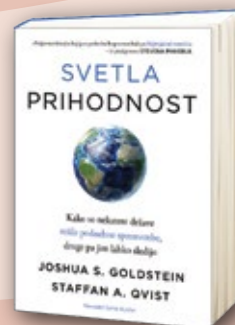
Joshua S. Goldstein,

Staffan A. Qvist

SVETLA PRIHODNOST

Kako so nekatere države rešile podnebne spremembe, druge pa jim lahko sledijo

»Najpomembnejša knjiga o podnebnih spremembah po Niprijetni resnici.« – iz predgovora Stevena Pinkerja

Boštjan Videmšek

fotografije: Matjaž Krivic

PLAN B

Pionirji boja s podnebno krizo in prihodnost mobilnosti

»Planeta B nimamo. Na Zemlji smo bili rojeni in tu bomo tudi umrli. Lahko pa imamo Plan B.«

– Lučka Kajfež Bogataj

Olivier

van Beemen

HEINEKEN V AFRIKI

Najbolje varovana skrivnost pivovarske multinacionalke

»Kritični pogled, ki zareže v samo srce pivovarskega posla na zahtevnih trgih. Provokativna knjiga.« – Financial Times

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

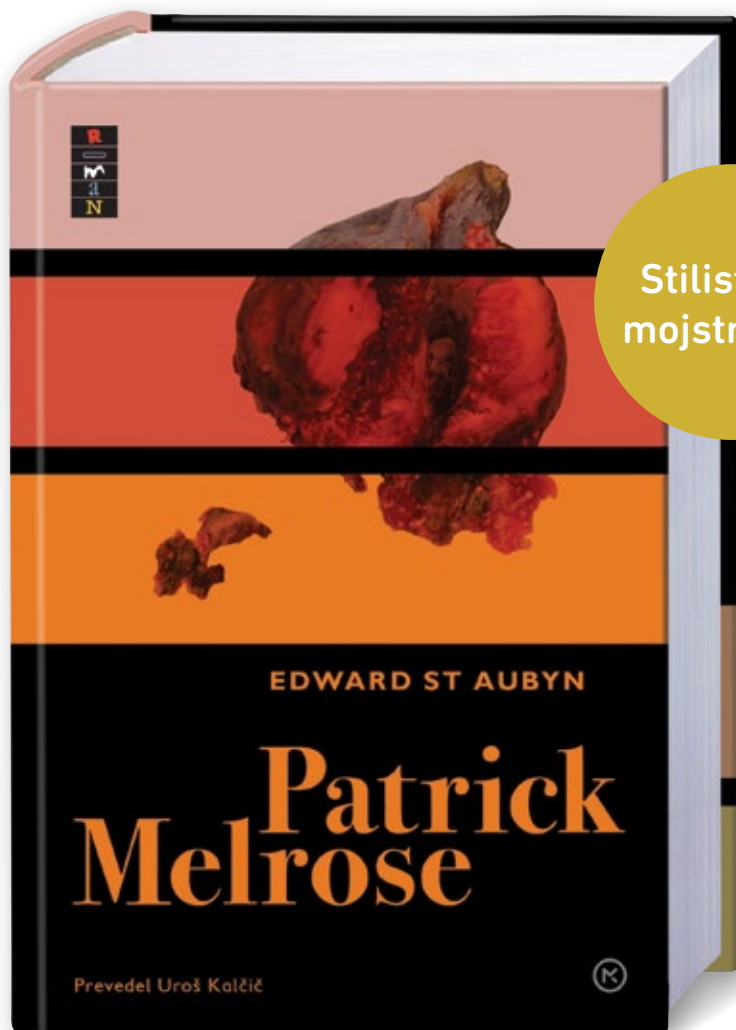
• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

»V tej knjigi so še vejice popolne.«

Zadie Smith

Stilistična
mojstrovina

Sloviti cikel romanov o Patricku Melrosu Edwarda St Aubyna, ki je pozornost širše javnosti pritegnil po televizijski adaptaciji njegovega remek dela. Brutalno pronicljivi prikaz avtorjevega spopada s kaosom mamil, jeze in posledicami travmatičnega otroštva hkrati izrisuje humorno pikro sliko britanske aristokracije.

Na svoj seznam
NUJNO PREBERI
dodajte še:

Zgodovinsko-biografski roman o zadnjem obdobju življenja Angela smrti, poosebljenja neizmerne krutosti človeka in vojne.

INSTITUT
FRANÇAIS
Slovenija

Izjemen roman o vojni blaznosti in moči prijateljstva, prikazanih skozi oči afriškega vojaka v prvi svetovni vojni.

INSTITUT
FRANÇAIS
Slovenija

ETGAR KERET
POLĚTI ŽE!

prevod: Julija Potrč Šavli
LUD Literatura, 2020, m. v., 173 str., 20 €

VESELA LJAHOVA
ČETRT OB OBVOZNICI

prevod: Namita Subiotto
LUD Literatura, 2020, m. v., 130 str., 19 €

TOVE JANSSON
POSLUŠALKA

prevod: Nada Grošelj
LUD Literatura, 2020, m. v., 131 str., 20 €

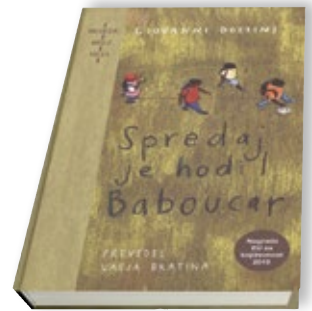
Ob koncu leta že tradicionalno izhaja paket iz kratkoprozorne knjižne zbirke *Stopinje*, ki letos poleg treh jesenskih naslovov prinaša tudi ponatis izjemno odmevne knjige *Še zadnja zgodba in konec* Etgarja Kereta, ki je pri nas v prevodu prvič izšla leta 2014. Keret (1967) se k nam vrača z novo zbirko kratke proze s pomenljivim naslovom *Polēti že*, ki je izvirno izšla leta 2018, gre pa za tematsko zelo raznoliko knjigo, v katerih mrgoli živopisen nabor glavnih likov, ki se raztezajo vse od klonov in vesoljcev do angelov, strežejo z različnimi pripovednimi postopki, od prvoosebni do tretjeosebni, ter prinašajo obilje izvernih ter pogosto tudi precej odštekanih idej, s katerimi bo Keret gotovo spet navdušil svoje zveste bralce. Drugo knjigo, *Četrta ob obvoznici*, ki je izvirno izšla leta 2015, je napisala bolgarska pisateljica Vesela Ljahova (1961, iz bolgarske književnosti dobivamo le malo prevodov), ki je vsebinsko precej bolj zgoščena, dogajanje je usmerjeno na predmestno četrt Sofije, junaki pa se na različne načine oprijemajo njenih robov, od brezdomca Srečka, ki po mrzli noči naleti na truplo, do ženske, ki za pot domov z avtom tokrat izbere stransko cesto, potem pa povzroči nesrečo, saj povozí drugo žensko. *Poslušalka*, tretja knjiga iz zbirke, pa je pravi biserček, saj gre za prvi kratkoprozni prevod švedsko pišoče finske avtorice in ilustratorke Tove Jansson (v slovenščini jo poznamo po njenem liričnem delu za odrasle *Poletna knjiga* in knjigah o muminih). Osemnajst zgodb iz te zbirke (ki je obenem njen kratkoprozni prvenec za odrasle iz leta 1971) je nastajalo vzporedno z njenimi pripovedmi o muminih, seveda pa gre za kompleksnejšo in mračnejšo obdelavo podobnih tem, ki izhajajo iz avtoričinih izkušenj in se odražajo v protagonistih z zastrto identiteto; v pomembnem delu gre za pisce ali slikarje, njihova ozadja pogosto niso pojasnjena, in tudi dogodki, ki poganjajo zgodbo, niso vedno jasno opisani. Knjiga, ki ponuja eleganten vstop v miselni svet tudi pri nas priljubljene avtorice. > SAMO RUGELJ

GIOVANNI DOZZINI
SPREDAJ JE HODIL BABOUCAR

prevod: Vasja Bratina
V. B. Z., zbirka Besede brez meja,
2020, t. v., 135 str., 24,90 €

Velika migrantska kriza izpred štirih let, ki se je razvila čez vso Evropo, se je globoko vtisnila tudi v evropsko umetnost zadnjih let, med drugim tudi v književnost, v kateri smo dobili kar nekaj domačih pa tudi prevedenih del. Zdaj je izšel še italijanski roman, ki je leta 2019 dobil nagrado EU za književnost, v njem pa Giovanni Dozzini (1978), pisatelj, urednik in novinar, na izviren način tematizira neposredne posledice migrantske krize na mladih afriških beguncih. Dozzini namreč vzame za izhodišče dvodnevni izlet štirih mladih migrantov, vodi jih naslovni Baboucar, ki bivajo v azilnem centru v Perugii in skušajo s tem kratkim potepanjem iz svojega migrantskega statusa, polnega omejitev, vsaj za hip iztisniti karseda normalno življenje. To pa pod površino vseeno utripa od negotovosti in tujosti, ki ga bo prineslo negotovo potovanje iz Afrike v Evropo. > SAMO RUGELJ

VIOLA ARDONE
OTROCI Z VLAKA

prevod: Irena Trenc-Frelj
Mladinska knjiga, zbirka Kapučino,
2020, t. v., 229 str., 27,99 €

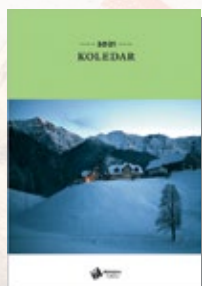
Italijani so nam s filmom *Življenje je lepo* nepozabno prikazali nedolžni in naivni pogled otroka na strahote okoli njega, ki ga odraslim uspe zakamufirati v nekaj znosnega, skoraj idiličnega. Italijanska pisateljica Viola Ardone (1974) se je mednarodno prebila z romanom *Otroci z vlaka* iz leta 2019, ki je bil takoj po izidu že preveden v več jezikov, v njem pa obravnava čas po drugi svetovni vojni, ko je bil italijanski jug poln siromašnih družin, ki niso zmogle preživljati svojih otrok. Med njimi je tudi sedemletni Amerigo Speranza, ki ga mama s težkim srcem, a obenem odločno, pošlje na bogatejši sever, kjer se je na tisoče italijanskih družin odločilo, da bo poskrbelo za odraščanje teh revčkov. Knjiga temelji na resničnih dogodkih, v njej pa se prepletajo številne zgodbe več kot sedemdeset tisoč otrok, ki so jih poslali v nov in pogosto nerazumljiv svet na severu, kjer so odrasli, potem pa se nekateri vrnili nazaj domov, drugi pa tam ostali ter si v teh krajih ustvarili novo življenje. Presunljiva pripoved o italijanski polpretekli zgodovini! > SAMO RUGELJ

Knjižni dar za leto 2021 Mohorjeve Celovec

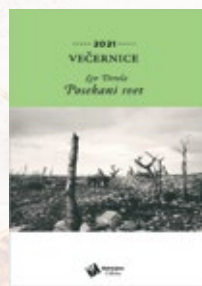
Skupna cena:

€ 37,00

Koledar
(ured. Hanzi Filipič, Karl Hren)

192 strani
mehka vezava
€ 18,00 (posamezni izvod)

Lev Detela:
Posekani svet
psihološki roman o prvi svetovni vojni

206 strani
mehka vezava
€ 21,00 (posamezni izvod)

Pratika
(ured. Adrian Kert)

160 strani
mehka vezava
€ 6,00 (posamezni izvod)

MH Mohorjeva
Celovec

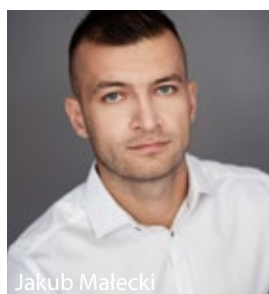
NAROČILA: Družina d.o.o., Krekov trg 1, Ljubljana, tel: (01) 360 28 28, narocila@druzina.si

www.mohorjeva.com

JAKUB MAŁECKI

RJA

prevod: Klemen Pisk
KUD Sodobnost International,
2020, t. v., 252 str., 24,90 €, JAK

Jakub Małecky

Sijajen roman še enega vrhunskega avtorja poljske mlajše generacije se je na slovenskem knjižnem tržišču pojavil v idealnem trenutku, ko (ne le) Poljska drvi v ponor *katolibanstva*: roman *Rja* nam namreč s svojim natančnim in umetelnim pre-

pletanjem travmatične poljske zgodovine (druga svetovna vojna in duh Auschwitza) in razdvojene, identitetno krhke sedanosti – z osebnimi in družinskimi zgodbami – lahko pomaga pri razumevanju aktualnih razmer v državi, ki s svojo politično geografijo in ideološko silovitostjo hočeš-NOČEŠ narekuje ritem delovanja celotne Evrope. Odraščanje dečka Szymeka, ki zaradi smrti staršev v prometni nesreči odrašča pri babici, se lahko ob tesnem prepletu tesnobe, odtujenosti, strahov, ljubezni, izgubljenih priložnosti in nikoli odgovorjenih vprašanj obenem bere kot enoplastna zgodba, zgodovina, metafora ali družbenopolitična analiza z močnimi psihoanalitičnimi nastavki. S čudovito, lirčno prevedeno *Rjo*, nekakšno poljsko verzijo *Olge* (Bernhard Schlink), se sicer že večkrat nagradjeni Jakub Małecky (pri nas so do sedaj izšli njegovi *Sledovi*) suvereno postavlja ob bok svojih genialnih sovržavljank, Nobelove nagradjenke Olge Tokarczuk in malce starejše kolegice Joanne Bator, ki s svojim brezkompromisnim in ostriroslskim, globoko humanističnim pisanjem razkrivata globoko psihopatologijo družbe. Z razumevanjem in brez iskanja krivcev. *Rja* je temeljno čtivo za razumevanje aktualnega poljskega trenutka. Ki niti slučajno ne bo ostal le – trenutek. Popolno. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

LÁSZLÓ KRASZNAHORKAI

SVET GRE NAPREJ

prevod: Marjanca Mihelič
Beletrina, 2020, t. v., 372 str., 27 €

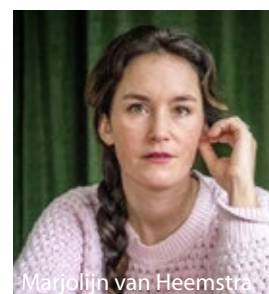
Madžarski pisatelj László Krasznahorkai (1954) je eden tistih literarnih biservov, ki je v slovenščini premalo prisoten, saj smo do zdaj lahko prebrali samo njegov roman *Vojna in*

vojna. Krasznahorkai se je že takoj po zaključku študija odločil za kariero pisatelja, že s svojim prvencem *Satanov tango* (upam, da ga kdaj dobimo v prevodu) pa suvereno stopil ne samo na madžarsko, temveč tudi širše na mednarodno literarno prizorišče. *Satanov tango* je kasneje doživel epsko filmsko adaptacijo režiserskega auterja Bella Tarra, s katerim je Krasznahorkai kasneje še sodeloval, tudi pri adaptaciji fragmenta iz kratkoprozne zbirke *Svet gre naprej* z naslovom Najpozneje v Torinu, kjer v zgodbi in potem tudi filmu *Torinski konj* tematizira mentalni zlom nemškega filozofa Friedricha Nietzscheja v Torinu, ko je objel trmastega konja, ki ga je preganjal kočijaž. Knjiga *Svet gre naprej* iz leta 2013 je nasploh formalno zelo raznolika – v nekaterih segmentih tudi zelo beckettovska – prozna zbirka, ki vsebuje vse od virtuosnih monologov do vizionarskega pogleda v prihodnost, vse skupaj pa je spleteno v vznemirljiv klopčič, v katerem spoznamo skrivnostnega junaka, ki v prvem delu govori, v drugem pripoveduje, v tretjem pa se poslovi. Izjemna knjiga o nedoumljivi zapletenosti našega sveta! > SAMO RUGELJ

MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

IN IME MU BO

prevod: Staša Pavlovič
Goga, 2020, t. v., 185 str., 24,90 €

Marjolijn van Heemstra

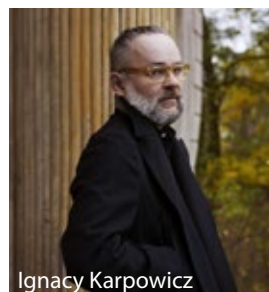
Kakšne zgodbe pripovedujemo? To se v svojem nagrajenem romanu sprašuje nizozemska pisateljica, pesnica in dramatičarka Marjolijn van Heemstra, ki se z istoimensko protagonistko poda na lov za legendarno družin-

sko zgodbo. Ko dopolni osemnajst let, dobi od babice v dar prstan, ki je pripadal družinskemu junaku, pokojnemu bratrancu bombašu. V zameno za prstan mora obljubiti, da bo prvorojenca poimenovala po njem, in ko leta kasneje zanosi, se začne spraševati, kaj mu bo to ime prineslo, kakšna je njegova teža in kakšno sporočilo bo s tem predala naslednji generaciji. Vrže se v raziskovanje, ki jo vodi po arhivih, knjižnicah in celo v stanovanja njegovih znancev in prijateljev, od koder vodijo vedno nove in nove poti, protagonistka pa se vedno bolj pogreza v zgodbo, ki se izkaže za veliko bolj zapleteno, kot bi si zaradi lastnega dušnega miru morda želela. Čeprav gre za preprosto osnovno idejo, je roman odlično razplaten, avtorica pa navduši s prefinjenim in avtentičnim tkanjem zamotane zgodbe. S pogledom v zgodovino, ki se preseva v sedanosti, odpira vprašanja, ki se jim večina ogiba, in plastično pokaže, kako je celotna zgodovina v resnici le še ena zgodba, ki jo nekdo pripoveduje. > VERONIKA ŠOSTER

IGNACY KARPOWICZ

LJUBEZEN

prevod: Jana Unuk
Škuc, zbirka Lambda,
2020, m. v., 239 str., 19 €, JAK

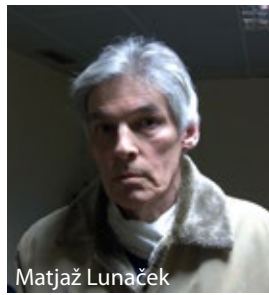

Ignacy Karłowicz

Ljubezen (v izvorniku *Miłość*, kar je ena lepših besed za ljubezen nasploh) je nenavadna zgodba poljskega avtorja srednje generacije Ignacyja Karłowicza, ki je do sedaj napisal osem knjig. Velja za enega najzanimivejših avtorjev svoje generacije – je namreč

izreden stilist – tako je tudi v *Ljubezni*. To je nenavaden roman, v katerem se mešajo različni slogi pisanja in perspektive oz. pripovedne ravni, s katerimi avtor odstira tančice v medosebnih odnosih, kakor tudi v odnosu do samega sebe. Govori o istospolni ljubezni v senci družbene stigme in močne avtostigme. Takole zapiše pisatelj: »Človek se rodi zato, da bi preživel življenje, če pa se mu nasmehne usoda – da bi naredil kaj dobrega. Toda zato, da bi naredil kaj dobrega, mora ljubiti in biti ljubljen.« Dotika se tudi nuje pisanja in izrekanja: »Pripovedoval sem zgodbe, da bi živel. Da ne bi vodil samega sebe po nedogodjenih dogodkih in neizkoriščenih prilikah in sobah. Po praznih mestih v koledarju, v postelji in življenju. Nikoli si ne bi mislil, da bom to povedal resno, brez senčice ironije, toda literatura me je rešila.« Knjiga je svojevrsten literarni eksperiment, ki bo vsakega bralca navdušila drugače – mene osebno je najbolj z bogato lirčno jezikovnostjo. Iz poljščine jo je (kot že mnoge druge pred tem) odlično prevedla Jana Unuk. > SABINA BURKELJCA

MATJAŽ LUNAČEK

RIMBAUD, ZA VEDNOprevod pesmi: Brane Mozetič
Škuc, zbirka Lambda,
2020, m. v., 241 str., 20 €

Matjaž Lunaček

Matjaž Lunaček, specialist psihiatrije, ki je študiral tudi primerjalno književnost, psihoanalitično pa se je izobraževal predvsem v Italiji, je pred nekaj leti objavil esejistično knjigo *Telovadci nad prepadom*, potem pa še knjigo kratkih zgodb z naslovom

Beatus ille qui ..., se zdaj vrača z bravurozno literarno esejistiko – monografijo o francoskem pesniku Arthurju Rimbaudu (1854–1891), ki mu je tako zelo naklonjen, da je o njem spisal nenavadno in zelo poglobljeno študijo. Knjiga je preplet podatkov o pesniku, analizi posameznih pesmi (prevedel jih je Brane Mozetič) in osebnega doživljanja Rimbaudovega pesniškega genija, ki je, tako pravi Lunaček, »z nezmotljivo jasnostjo in prodornostjo začrtal nova obneba človeškega duha«. Lunaček se je Rimbauda (v njegovem rojstnem Charlevillu se vsak četrti srednješolec še vedno istoveti z njim) lotil po svoji notranji logiki, kombinira njegovo življenje in poetiko, preigrava ključne teme v njegovi poeziji, (psihoanalitično) analizira pesnikove pripovedne postopke in jih interpretira z osebnimi podatki iz pesnikovega življenjepisa, torej (nesrečnega) otroštva, vzgoje, družine, odnosa do ljubezni, narave, prijateljstva itn., to izvirno knjigo pa sklepa s pesnikovim koncem, torej njegovo boleznijo in nepripravljenostjo na smrt. > SAMO RUGELJ

ANDRAŽ TERŠEK

ZAPISI USTAVNIKA V KARANTENISanje, zbirka Dokumenta,
2020, t. v., 191 str., 19,95 €

... filozofsko-
pravniško-osebni
hibrid ...

Andraž Teršek je tisti ustavni pravnik (ustavnik, kot si pravi), ki že dolgo časa raziskovalno pristopa k interpretiranju ustave, preiskuje robove njenega dosega in na konkretnih primerih kritično premleva, ali so bile sprejete (sodne) odločitve v skladu z njo. V svoji publicistični karieri je posegal po tako raznolikih žanrih, kot so literarno-esejistični *Brutalci* kot teoretična monografija *Etika politike*. Vladni ukrepi ob pandemiji so seveda prinesli neposredne posege v običajno človekovo svobodo bivanja in gibanja ter s tem pogosto prišli tudi na ustavni teren, ki že v osnovi zapoveduje temeljne človekove oziroma državljanske svoboščine. Na tem preseku se je – tudi kot posledica karantene – znašel Teršek, ki se je že ves čas od začetka epidemije naprej javno oglašal ter kritično vrednotil odredjene posege, bil ob tem pozoren še na marsikaj drugega, od kadrovske zamenjave do definicije socialne države in njenega izpolnjevanja v praksi. Vse skupaj je postavljal v kontekst ustavne ureditve, opozarjal na neskladnost ukrepov z njo, ob tem pa v knjigi dodal tudi kar nekaj osebnih utrinkov, s čimer je spisal unikatni filozofsko-pravniško-osebni hibrid, ki nam v teh časih o našem življenju in zmanjševanju naših svoboščin v imenu boja proti epidemiji pomaga razmišljati tudi s širšega pravnega, moralnega in etičnega vidika. > SAMO RUGELJ

VESNA MIKOLIČ

IZRAZI MOČI SLOVENSKEGA JEZIKAAnnales ZRS in Slovenska matica,
zbirka Razsežnosti slovenstva,
2020, m. v., 372 str., 24 €

Analiza modifikacije moči jezika ali »jezikovne intenzitete« je jezikovno znanstvena monografija, vendar avtorica v raziskovanju teme sega globoko in sproža razmisleke o širše družbenih, filozofskih, etičnih, zgodovinskih in umetniških plasteh jezika. Prvi del monografije utemelji koncept intenzitete jezika, postavi teoretična izhodišča ter predstavi slovnični in slovarski opis, ki pojasnjuje izraze moči v slovenščini. V drugem delu vzame pod drobnogled, kako so izrazi moči uporabljeni na različnih govornih ravneh – od znanstvenega govora do oglaševalske in politične propagande. Jezikovna intenziteta omogoča prepričljivost, a tudi zlorabo. Tretji del se osredotoča na leposlovje, ker je subtilna raba jezikovne moči, njegove modalnosti, osnovno orodje ustvarjalca. V leposlovju ima funkcijo izraznosti in estetike. Četrti del se ustavi ob medkulturni primerjavi izrazov moči. Zadnji del pa je še zlasti zanimiv z družbenega vidika, saj avtorica analizira intenziteto jezika v nasilni/sovražni komunikaciji in njenem nasprotju, uravnanem govoru, ki dopušča možnost dialoga. Laičnemu bralcu temo približa obsežna analiza ilustrativnih primerov, ki vključujejo besede Ivana Cankarja, Tomaža Šalamuna, Josipa Ostija in Borisa Pahorja, primere antifašističnega in fašističnega diskurza, besedila oglaševalskega stroja, politični jezik Donalda Trumpa in bolj ali manj anonimne komentarje na družbenih omrežjih. > MAJA ČREPINŠEK

META HOČEVAR

PROSTORI IGRE

MGL, 2020, m. v., 111 str., 20 €

Na videz drobna knjižica Mete Hočevar, cenjene scenografke in režiserke, ima že več kot dve desetletji status kulturne knjige. Od prvega izida leta 1998 oplaja ne le gledališke ustvarjalce, temveč tudi arhitekte, krajinske arhitekte, kiparje in likovnike, filozofe, umetnostne zgodovinarje ... Status kulturne knjige je dobila z izjemno artikularnim usteklenjenjem esence umetnosti ustvarjanja prostora. Bistvo zajema s »koncepti prostora«, ki jih razkriva s skrbno pretehtanimi stavki in skicami ter krokiji, ki marsikdaj nadomeščajo besede. Slednje potrjuje avtoričino temeljno izhodišče, da je vizualni jezik primaren, besedni pa mu sledi kot drugorojenec. Avtorica razmišlja o prostorih igre, pri čemer prostor sugerira dogajanje in dogajanje sugerira prostor, dogajalni prostor pa je opredeljen kot refleksija prostora in časa. Več kot dve desetletji po prvem izidu je knjiga še vedno napolnjujoče branje, ki zahteva zbranost, izziva premislek in navdihuje ustvarjalnost. Dodana vrednost časovnega odmika druge, dopolnjene izdaje pa je svojevrsten prerez razvoja slovenskega gledališča, osenčen s časovno dimenzijo, ki izostri globino vidnega. > MAJA ČREPINŠEK

Knjigarna
www.bukla.si

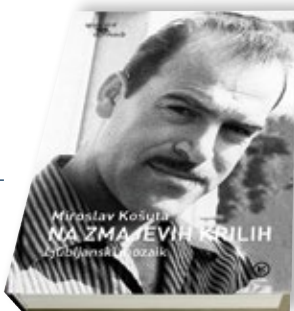
MIROSLAV KOŠUTA

NA ZMAJEVIH KRILIH

Ljubljanski mozaik

Mladinska knjiga, zbirka Spomini, izpovedi, 2020, pt. v., 296 str., 27,99 €

Miroslav Košuta (1936), pesnik, dramatik in prevajalec, dobitnik Prešernove in Levstikove nagrade, avtor mnogih pesniških zbirk pa tudi publicističnih in memoarskih knjig, je v svoji knjigi *Mornar na kozi* (2016) popisal svoje otroštvo v vasi Križ pri Trstu, knjigo pa zaključil s prihodom v Ljubljano ter vpisom na univerzo. *Na zmajevih krilih* je njeno memoarsko nadaljevanje, ki obdeluje »ljubljanško obdobje«, začne pa se z danes nenavadnim dejstvom, da je moral za prihod v Ljubljano na jugoslovanskem konzulatu v Trstu zaprositi za vstopni vizum, vožnja do nje pa je trajala šest ur. Knjigo tako uvede s spomini na ljubljansko obdobje, s sprehodi po Tivoliju, ki ga »zaliva megla«, s posedanji v Zvezdi, parku s klopčami, s katerih je v megli mogoče zaznati samo konture dosanjane univerze, z začetki predavanj (denimo Antona Slodnjaka, ki je bil v Trstu najbolj cenjen od ljubljanskih profesorjev), popiše težave z zdravjem, zaradi katerih je pristal v bolnišnici in se moral za nekaj časa vrniti domov, pa prve objave, ki so spodbudile njegovo pesniško ustvarjalnost, ter ponovno vrnitev v Ljubljano, prva srečanja s svojimi sodobniki itn. Košuta je v Ljubljani ostal trinajst let, po zaključku študija primerjalne književnosti dobil prvo službo na radiu, si ustvaril družino ter se uveljavil kot pesnik, knjiga pa se zaključuje s pismi, ki si jih je izmenjal z Zlobcem, Kovičem in Šalamunom. > SAMO RUGELJ

... memoarsko nadaljevanje *Mornarja na kozi* ...

VLASTA NUSSDORFER

NEKAJ VAM ŽELIM POVEDATI

Beletrina, 2020, t. v., 428 str., 29 €

Avtorica si je za popisovanje svojega življenja vzela čas po 41 aktivnih letih delovne aktivnosti, po zaključku mandata varuhinje človekovih pravic. Ko prebiramo njene spomine od otroštva do današnjih dni, se nam res zazdi, da je živela več kot samo eno življenje. Je kot prva ptica v jati, ki tistim za seboj daje zagon in pogum. Že odraščanje pri stricu in teti je bilo nekaj posebnega. Bila je bistra, pogumna, lepo in strogo vzgojena deklica, v kateri je zaradi ljubezni do branja vzklika bujna domišljija za pisanje, nastopanje in učenje. Njeni izstopajoča dobrotta in lepota sta ji prinesli priljubljenost in ljubezen. Mlada se je poročila, rodila dva otroka, diplomirala in se zaposlila kot tožilka. V službi so ji njena strokovnost, predanost delu in poštenost zagotovili napredovanje in ugled. Ampak sama pove, da je bilo mnogokrat težko in zelo hudo. Ustanovila je društvo Beli obroč Slovenije, ki pomaga žrtvam kaznivih dejanj, in ob tem napisala nekaj knjig. Leta 2013 je prevzela mandat varuhinje človekovih pravic, ki ga je zaključila 2019. Še isto leto jo je predsednik Borut Pahor imenoval za svojo svetovalko na področju človekovih pravic, humanitarnih dejavnosti in socialne politike, kar opravlja pro bono. Vlasta Nussdorfer na topel, svetel način in brez lažne skromnosti opisuje svoje zasebno in službeno življenje. V avtobiografiji je prvič razkrila tudi nekaj dogodkov, za katere do sedaj ni vedela niti njena družina. Knjiga deluje kot partitura, po kateri je moč vedno znova zaigrati prekrasno melodijo in vsakič neizmerno uživati v njej. > SONJA JUVAN

... opisuje svoje zasebno in službeno življenje ...

Knjige za vse čase.

Darilni boni
www.beletrina.si

Beletrina

PAUL LENDVAI

ORBÁN

Novi evropski avtokrat

prevod: Andrej Poznič

Ciceron, 2020, m. v., 285 str., 28,60 €

Ni pogosto, da dobimo v slovenščino prevedene (kritične) življenjepise aktualnih predsednikov vlad iz okoliških držav, vendar je madžarski premier Viktor Orbán (1963) tako razvpit politik, da se je madžarski novinar Paul Lendvai (1929), ki sedaj že dolgo živi v Avstriji, v katero je iz Madžarske pobegnil leta 1956 po zlomu oktobrske vstaje, odločil, da jo napiše. V knjigi, ki je do zdaj dobila že kar nekaj prevodov (tudi angleškega, iz katerega je prevedena), natančno popiše ne samo Orbánove začetke, ko je konec osemdesetih let ustanovil mladinsko organizacijo (kasneje preimenovano v Fidesz), ki je bila drzen izziv razpadajoči komunistični partiji, ter potem 1998 spektakularno prišel na oblast kot najmlajši madžarski predsednik vlade vseh časov, štiri leta kasneje oblast potem izgubil ter leta 2010 znova zmagal, temveč predvsem to, kakšen je globlji koncept Orbánovega vladanja, ki po trditvah avtorja temelji na podrejanju ključnih institucij države skupaj z mediji (neodvisni mediji so na Madžarskem v zadnjem desetletju skoraj povsem izginili), posrednem financiranju ožjega kroga Orbánovih somišljenikov (in obenem tudi madžarskih oligarhov), velikokrat kar iz evropskih sredstev, ter brezkompromisnem nastavljanju lastnih kadrov na vse funkcije, za katere ocenjuje, da so zanje pomembne. Kritičen vpogled na dogajanje zadnjih desetletij pri naši vzhodni sosedu. > SAMO RUGELJ

BRANKO GRADIŠNIK

MI MLAJŠI LOGARJI

risbe: Ciril Horjak - Horowitz

Pivec, zbirka Strogo zaupno z Brankom, 2020, t. v., 296 str., 26,90 €, JAK

Pisatelj in prevajalec Branko Gradišnik (1951) je že dolgo znan tudi kot luciden potopisec, to njegovo literarno udejstvovanje pa je predlani preraslo običajne okvire, saj so si pri založbi Pivec zastavili veleprojekt, v okviru katerega bodo sčasoma izdali kar sedem njegovih potopisov. Leta 2018 je tako izšel prvi (sicer kronološko šesti v seriji) s pomenljivim naslovom *Julij avgusta* (o potepanju po Zakavkazju), zdaj pa je prišel na vrsto naslednji, kronološko sicer peti del – tudi ta spet z izjemnimi risbami Cirila Horjaka – Horowitza. Tokrat se je družina Gradišnik z družbo, na Brankovo nejevoljo, saj ni ljubitelj Amerike, odpravila v Združene države (potovanje se je odvijalo poleti 2015), avtor pa nas je spet nagovoril v svojem duhovitem angažiranem in besedno izvirnem slogu, ki je vedno na preži za pripetljaji in idejami, s katerimi si lahko popestri potovanje ter dobi iztočnico za tak ali drugačen (literarni) skeč. Na njihovem potovalnem načrtu je bila ameriška zahodna obala, tisto klasično območje nekdanjega Divjega zahoda, ki buhti od velemestnega Los Angelesa, skozi hedonistični Las Vegas do arizonske puščave in veličastnega Velikega kanjona pa vse do morda najbolj znanega ameriškega narodnega parka Yosemite, kjer Branku uspe postati najstarejši član uglednega stanu mlajših logarjev. Potovanje po Divjem zahodu, kot ga še ni bilo! > SAMO RUGELJ

NIKO R. KOLAR

VSAKDANJE KOMUNIKACIJE

Roman, 2020, t. v., 365 str., 49,99 €

Avtobiografija Nika R. Kolarja predstavlja delo in pot koroškega kulturnika, galerista, založnika, revijalnega urednika, publicista, pesnika, novelista, govornika, rekreativnega športnika, profesionalnega kulturno-družbenopolitičnega delavca, občinskega in strankarskega funkcionarja, nadomestnega župana itn., povezovalnega duha kulturne srenje od študentskih let, ko je vstopil na kulturno sceno, do upokojitve. V štirih besedah ga morda naj-

bolje opiše Blaž Prapótnik, ki zanj pravi, da je »podporni steber intelektualnega vrenja«. Ker je Kolar deloval na toliko področjih kot ustvarjalec in kot promotor raznolikega kulturnega ustvarjanja, skoraj ni področja, na katerem ne bi pustil pečata, in skoraj ni koroškega ustvarjalca, ki ga ne bi srečal. Avtobiografija je bogat preplet avtorskih besedil, ki obsegajo poezijo in prozo (novele); pre- rez založništva, ki razkriva razvoj revij za literaturo in kulturo *Odsevi* in *Odsevanja*, ter spoštovan- ja vreden nabor monografij in knjižnih izdaj; izbor »likovnih pričevanj«, med katerimi izstopajo avtorjeva besedila o umetnikih, ki jih je srečal; prikaz družbenopolitičnih aktivnosti in spominski zapisi ter poslovljni govori. Dopolnjena je z dvema poglobljenima intervjujema in številnimi foto- grafijami. Vsebina prestopa osebno, avtobiografsko sporočilo, saj živo odseva čas, umetniške osebnosti in kulturne dosežke na Koroškem v desetletjih po letu 1970. > MAJA ČREPINŠEK

JURE APIH

PREDIGRA; Še preden smo izgubili spomin

Festfest, 2020, m. v., 218 str., 14 €

Že dvojni ovitek pove veliko: zgornji je zlat in rdeč z izrezano zvezdo, spodnji kolaž časopisnih izrezkov. Na prvi strani skozi zvezdo zre golo žensko oprsje, na zadnji strani pa Josip Broz Tito. Jure Apih je Teleksu urednikoval dve leti: 1978 in 1979. V Delu je bil zaposlen kot prodajno-oglasni komercialist, ko pa je Ante Mahkota, ustanovitelj Teleksa, po nenadni smrti Mitje Gorjupa prevzel vodenje Dela, se je na mesto urednika prijavil Apih. S svojimi sodelavci, med katerimi je treba omeniti Manco Košir, Mijo Repovž, Meto Dobnikar in Zdravka Dušo, je začel ustvarjati revijo, ki so jo odlikovali raziskovalno novinarstvo, pogum, neposlušnost, vključevanje »dvom- ljivih« zunanjih sodelavcev (tudi Svetlane Makarovič) in pok na obzorju, ki se je razširilo prek vsega sveta. V času Titove bolezni in prvih javnih nesoglasij med republikami SFRJ pa novinar- ske provokacije in totalne demontaže prikritih resnic niso bile zaželene. Apihu so odvzeli mesto urednika, ker ni hotel odstopiti; sicer je bil eno leto v službi, delati pa ni smel. V knjigi je veliko dokumentarnega gradiva za obuditev spomina na novinarstvo brez mobilitelov, računalnikov in svetovnega spleta. > SONJA JUVAN

»ENA NAJBOLJŠIH KNJIG
O POHODNIŠTVU ...
NEVSILJIVA HVALNICA
SLOVENIJI ...
PRONICLJIV VPOGLED V DUŠO
NJENIH PREBIVALCEV.«

VIKI GROŠELJ

JAKOB J. KENDA TRANSVERZALA

SVOJEVRSTNO
NADALJEVANJE
VEČKRAT NAGRAJENE
USPEŠNICE
APALAŠKA POT

NAROČILA NA:

WWW.TRANSVERZALA.SI

BREZPLAČNA POŠTNINA

Neverjetna vitalnost dr. Henriku Neubauerju (1929), baletnemu plesalcu, koreografu in neumornemu raziskovalcu, omogoča, da nas leto za letom razveseljuje z novimi knjigami. Po preglednih knjigah zgodovine slovenske opere in baleta je Neubauer tokrat posegel v širši okvir plesa in se dotaknil zgodovine in razvoja baleta v svetovnem merilu. Ob tej priložnosti smo z njim opravili kratek pogovor.

»Nikjer na svetu ni naroda, ki ne bi na neki način sprejel plesa kot svojega načina izražanja.«

HENRIK NEUBAUER

SVETOVNA ZGODOVINA PLESA

Slovenska matica,
2020, m. v., 124 str., 20 €, JAK

Bukla: Kam (vse) na svetu bi postavili domovino plesa in zakaj?

Neubauer: Ples je, kot vemo, domena vseh narodov, tako tistih, ki živijo še v rodovnih skupnostih, kot tudi vseh v t. i. civilizaciji. Nikjer na svetu ni naroda, ki ne bi na en ali drug način sprejel plesa kot svojega načina izražanja, naj si bo kot ples za svojo zabavo (predvsem različne folklorne skupine ali/in skupine, ki se ukvarjajo z različnimi oblikami družabnega plesa, vse do tekmovalnih skupin) ali pa ples za druge, kot ga poznamo v nešteti gledališčih po vsem svetu. Če pa govorimo konkretno o gledališkem plesu, potem za balet velja, da je bila v 17. stoletju njegova prvotna domovina Francija pod pokroviteljstvom Ludvika XIV. Razvoj je šel naprej z vse večjo virtuoznostjo, ko se je v 19. stoletju središče baletnega razvoja premaknilo najprej v Italijo, nato pa v Rusijo s prihodom italijanskih in francoskih baletnih mojstrov. Nekako po drugi svetovni vojni se je balet razmahnil po vsem svetu na vse celine. T. i. moderni, svobodni ali sodobni ples pa se je začel razvijati na prelomu 19. v 20. stoletje, najprej v Združenih državah Amerike, s prihodom ameriških plesalk v Evropo pa še v Nemčiji in nato v drugih državah stare celine.

Bukla: Katera so bila ključna obdobja v svetovni zgodovini plesa?

Neubauer: Eno ključnih obdobji je bilo gotovo začetek zapisovanja plesov (takrat še družabnih plesov) v 15. stoletju, ko prvič zvmemo, kako so izgledali takratni plesi. Naslednji pomemben dogodek je bil osnovevanje Kraljeve akademije plesa leta 1661, ki je omogočil poklicni razvoj baletne umetnosti. Potem pa še leto 1760 z izdajo Noverrovih *Pisem o plesu in baletu*, s katerimi je Noverro podal smernice za nadaljnji razvoj poklicne odrske plesne umetnosti. Dalje razvoj ženskega plesa na prstih, katerega glavna predstavnica, čeprav tudi ne začetnica, je bila Maria Taglioni, in končno obdobje ruskega imperatorskega baleta in njegov izvoz v zahodno Evropo z Ballet russe Sergeja Djagileva. Za moderni ples pa, kot omenjeno, najprej prihod ameriških plesalk v Evropo ter nato razvoj t. i. izraznega plesa (Ausdrucks-tanz) v Nemčiji in drugje.

Bukla: Kako so na zgodovino plesa vplivali stiki med različnimi civilizacijami in kulturami?

Neubauer: Poznavanje plesne kulture v različnih predelih sveta se je lahko začelo šele z različnimi bolj ali manj znanstvenimi odpravami v novo odkrite dežele, v sodobnem času pa z možnostjo potovanja kamorkoli z različnimi prometnimi sredstvi.

Vplive drugih kultur in civilizacij zato opažamo pri različnih odrskih plesnih postavitvah. Med drugimi je sloviti francoski koreograf Maurice Béjart kar nekaj svojih baletov gradil na kulturi vzhodnjaških narodov.

Bukla: Na kateri točki zgodovine plesa vanjo vstopijo konkretni posamezniki z imeni in priimki?

Neubauer: O plesnih osebnostih govorimo lahko šele od nekako 18. stoletja dalje. To so plesalke od Marie Camargo naprej – Maria Taglioni, Fanny Elslar, Carlotta Grisi – do Pierine Legnani in ruskih balerin Matilde Kšesinske in Ane Pavlove, pa seveda tudi Margot Fonteyn, Yvette Chauviré, Galine Ulanove, Maje Pliseckaje, plesalcev, kot so bili Gaetano in Auguste Vestris, Jules Perrot, Vclav Nižinski, Sergej Lifar, Rudolf Nurejev, Mihail Barišnikov, ter pedagogov in koreografov, kot so bili Auguste Bournonville, Marius Petipa, Enrico Cecchetti, Mihail Fokin, George Balanchine, Anton Dolin, John Cranko, Jurij Grigorovič, Maurice Béjart. Med modernisti pa Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Merce Cunningham, José Limón, Martha Graham, Mary Wigman, Pina Bausch, če naštejemo samo nekatere.

Bukla: Kako je zgodovina plesa, vzporedno s svetovno zgodovino, potekala v Sloveniji?

Neubauer: Slovenci so se z baletnimi, s tem pa tudi plesnimi predstavami začeli seznanjati šele razmeroma pozno, v drugi polovici 18. stoletja, ko so začele k nam prihajati tuje, predvsem nemške in italijanske gledališke družine, v začetku 20. stoletja pa so se sem in tja predstavili tudi posamezni plesalci iz tujine. Do leta 1918, ko se je na pobudo takratnega intendanta Frana Govekarja Drami in Operi pridružil v Ljubljani še novoustanovljeni baletni ansambel, so v dramskih in opernih predstavah nastopali kar dramski igralci in operni pevci na bolj ali manj amaterski osnovi. Z delovanjem baletnega ansambla v Ljubljani, ki se mu je po drugi svetovni vojni pridružil še mariborski ansambel, pa se je začel razvoj baletne umetnosti tudi pri nas, ki se nadaljuje še danes. Oba ansambla sta si pridobila ugled

Henrik Neubauer

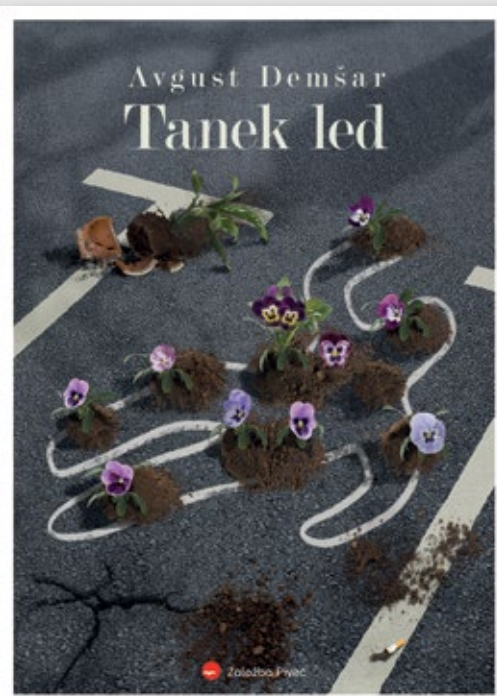
z angažmajem nekaterih slavnih koreografov iz tujine, prav tako pa tudi z uspešnimi gostovanji po skoraj vseh Evropi. Danes lahko njune dosežke primerjamo z večino ansamblov podobne velikosti drugje.

Bukla: Katero obdobje plesa in kateri plesalec pa sta najbližje vam osebno?

Neubauer: Osebno mi je najbližje obdobje, ki ga zaznamujejo pomembne plesne in koreografske osebnosti druge polovice dvajsetega stoletja, od katerih sem marsikoga tudi osebno poznal. Ko sem bil še v baletni šoli, nas je obiskal znani nemški kritik in muzikolog Gerhard Krause, ki je v intervjuju za Ljudsko pravico izjavil, da se mu zdi, da je med učenci in učenkami baletne šole odkril malega Sergeja Lifarja. Ker sem bil takrat v diplomskem razredu edini fant, sem si domišljjal, da je s to primerjavo mislil mene, in ponosen sem bil, da sem sedemnajst let pozneje povabil slovitiga Lifarja, da je z našim ansamblom pripravil baletni večer ob uradni 50-letnici slovenskega baleta. Lahko rečem, da mi je bil vedno vzor kot plesalec in koreograf z njegovim neoklasičnim slogom. Moj vzornik pri nas pa je bil Peter Golovin-Gresserov, ki je vodil ljubljanski balet skoraj dvajset let v najtežjih predvojni časih vse do leta 1946, ko se je posvetil še mariborskemu baletu. Zelo blizu mi je bil še Maks Kirbos, eden najboljših jugoslovanskih baletnih plesalcev, ki se je uveljavil tudi v tujini v Ballets de Monte Carlo, Opera Russe v Parizu, Covent Garden v Londonu, Teatro della Scala v Milanu in Teatro dell' Opera v Rimu. Pri njem sem leta 1944 tudi začel dobivati svoje prvo baletno znanje.

PRIMERI INŠPEKTORJA VRENKA

Prvi trije Demšarjevi kriminalni romani, po katerih je bila posneta serija Primeri inšpektorja Martina Vrenka, ki jo bomo pričeli gledati januarja na RTV SLO 1!

ŠTAJERSKI ARGO

Knjiga Štajerski árgo prinaša najljubše mariborske izraze, besedne zveze in značilne fraze, ki smo jim dodane še etimološko-jezikoslovne razlage in primeri rabe v »naravnem habitatu«. QR koda vas popelje do izbranega posnetka.

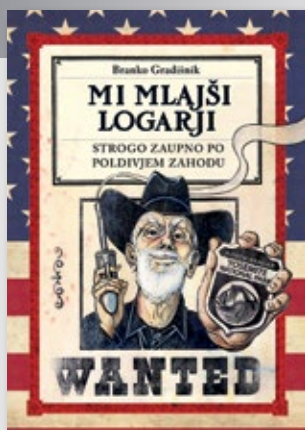
NEŽA MAURER

Izbor pesmi in literarna biografija Neže Maurer sta poklon poeziji in pesnici, njenemu zaupanju v moč ljubezni ter iskanju svobode, ki ustvarja prostor za umetnost. Jubilejna izdaja.

MI MLAJŠI LOGARJI

V novem potoromanu, v katerem je popisano popotovanje razširjene družine po Jugozahodu ZDA, Gradišnik ukrade dinosavrom pladenj, se drugič poroči z isto žensko, preživi pekel Velikega kanjona in pobegne na konec sveta.

MASKA

Zaščitna maska Založbe Pivec z navdihom po Douglasu Adamsu. Samo brez panike! Odporna na prepoznavo obraza, relativnost časa in prostora ter abotnosti vseh vrst. Ne boste je zamenjali za nobeno slabšo. S primernim naročilom jo lahko dobite gratis.

Če izvemo, da je nekdo napisal 1000-stransko knjigo, privzdignemo obrvi. Če je takšno knjigo o najbrž najatraktivnejšem filmskem žanru – noir filmih – napisal Marcel Štefančič, jr., potem ljubitelji filmov in kriminalk planemo k branju. Ob izidu tega eposa smo z dvakratnim Rožančevim nagrajencem, najbolj znanim slovenskim filmskim kritikom in avtorjem več kot devetdesetih knjig, opravili filmsko-knjižni pogovor.

»Filmi noir so zgodbe o ljudeh, ki ne morejo in ne morejo vstopiti v kapitalizem. Mar niso to naše zgodbe?«

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

ČE UMREM, PREDEN SE ZBUDIM

Klasično obdobje filma noir –

250 esejev o noči sveta

UMco, zbirka Zgodovina ameriškega filma, 2020, m. v., 1000 str., 36,90 €, JAK

Bukla: V knjigi o Cankarju si ponudil tezo, da je Ivan Cankar spregledani svetovni klasik dunajske moderne, v knjigi o noiru pa si postregel s tezo, da je Louis Adamič s svojimi romani anticipiral noir romane in noir filme. O čem je pisal Adamič, recimo v *Smehu džungle*?

Štefančič: Ko protagonist prispe v New York, ga pričakajo vsi elementi filmov noir – dež, noč, vlak, neonski izveski nad trgovinami, plakati, »glasbena skrinja«, restavracije, gostišča, krčme, točilnice, železniške postaje in zanikrni hoteli, umori, posilstva, sleparstva, izsiljevanja, spopadi med tolpami, »hazardno kockanje« in vse vrste katastrof, pa klateži, žilavi fantje, luške podgane, pretepači, razbijači, nasilneži, zapeljive, tatinske ženske, vsiljivci, vtikljivci, vohljači, navdihnjeneci, idealisti, križarji, reformatorji, sleparji, odreševalci in prismode, ki skušajo drug drugega onemogočiti. In gangsterji. In ko potem prispe v Los Angeles, ga opiše tako, kot ga je malce kasneje opisoval Raymond Chandler: »S hollywoodskega gričevja je videti Los Angeles kar prijeten kraj, ovit v meglico spreminjajočih se barv. V resnici – in kljub zdravilni sončavi in oceanskim sapicam – je slab kraj, poln starih, umirajočih ljudi in mladih, ki so se stari že rodili utrujenim pionirskim staršem, žrtvam Amerike.« *SmeH v džungli* zveni zelo chandlerjevsko, kot Chandler pred Chandlerjem.

Bukla: Kakšen bi bil film noir, če ne bi bilo II. svetovne vojne? Bi sploh nastal?

Štefančič: Ne, sploh ne. Brez vojne ga ne bi bilo. Vojna – bližina smrti, predapokaliptično občutenje sveta, poročila s fronte, posnetki morije in opustošenja – je dvignila letvico sprejemljivosti nasilja in seksa. Recimo: zgodbe, po kateri so leta 1944 posneli *Dvojno zavarovanje* in ki jo je James M. Cain objavil leta 1936, pred vojno ne bi mogli posneti, saj je veljala za »neposnemljivo«. Vojna je to spremenila. Ugasnila je rdečo luč. Kar je bilo prej nemogoče, je bilo zdaj mogoče: II. svetovna vojna je bila pač čas, ko sta se spolna in razredna dinamika spremenili, ko sta se dom in delo redefinirala, ko se je cenzura

Marcel Štefančič, jr.

Foto: Borut Krajnc

sprostila, ko je nastopil permissivni trenutek, ko se je filmsko nasilje detabuiziralo, ko je bilo dovoljeno oporekanje uradni ideologiji, ko je bilo mogoče na Ameriko in ameriški način življenja pogledati realistično, pesimistično, provokativno in brezkompromisno in ko je filmska tehnologija doživela evolucijski skok – noč so lahko snemali ponoči.

Bukla: Kakšno vlogo so imeli Evropejci pri noiru? Bi klasične noir kriminalke sploh lahko nastale brez njih?

Štefančič: Ko je prišel Hitler, so številni vrhunski evropski filmarji, predvsem nemški in avstrijski (od Fritza Langa do Roberta Siodmaka), zbežali v Hollywood. In ko so potem med vojno številni ameriški filmarji odšli na fronto, je v Hollywoodu zazijala velika kadrovska luknja, ki so jo zapolnili prav ti novi filmarji, prebežniki iz Evrope, veliki stilisti, ekspresionisti, noiristi. Film noir je izraz evropske senzibilnosti, skoraj »evropski žanr«, saj so ga odločilno oblikovali evropski režiserji, scenaristi, komponisti, snemalci, scenografi. Že samo ime je evropsko – film noir. Film noir je bil »triumf evropskih umetnikov«, pravi francoski teoretik Marc Vernet.

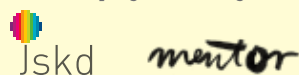
Simona Semenič milnovecientosochentayuno tisočdevetstoenaïnosemdeset

(zbirka Mentorjeva prevajalnica, JSKD, 2020)

Mentorica: Marjeta Drobnič

Prevod in okviru Prevajalnice JSKD: Maja Kenk, Neja Lenart, Tamara Mateša, Svetlana Pavlin, Eva Podobnik, Miha Skudnik, Nika Štrus in Marjeta Drobnič

Jezikovni pregled: Santiago Martín

Bukla: Kako močno je bil film noir povezan z literaturo? Kakšen bi bil film noir brez kriminalk, kot so *Poštar pozvoni vedno dvakrat*, *Malteški sokol* itn.?

Štefančič: Film noir je intoniral in definiral Los Angeles, sam Los Angeles pa so intonirali in definirali predvojni hard-boiled romani, ki so se dogajali v Los Angelesu, na tem halucinantnem smetišču sanj, blišča, izumetničenosti, monotonih, a neskončno lepih dnevov, boljših ljudi, gangsterjev, plačancev, rentnikov, parazitov, hazarderjev, špekulantov, deklasirancev, iztrebljevalcev, dialektikov, primitivnega podjetništva, slepih tržnih sil, nevidne služinčadi, monumentalne odtujenosti, epske osamljenosti, zunajzemeljske hiperrealnosti, priložnosti in novih začetkov – *Dvojno zavarovanje*, *Poštar zvoni vedno dvakrat*, *Konje streljajo, mar ne?*, *Globoko spanje*, *Dan kobilic*, *Vprašaj prah*, *Zbogom, draga moja* in *Mildred Pierce*. A kot rečeno, vse te romane je leta 1932 prehitel Adamičev *Smeh v džungli*, ki ga je Mike Davis – v svoji kulturni knjigi *City of Quartz* – označil za »izreden dokumentarec o Los Angelesu«.

Bukla: Kaj je po tvojem večji arhetip noir filmov: privatni detektiv ali femme fatale?

Štefančič: Femme fatale – alias fatalna ženska – je bila fetišistična fantazija ter obenem strah in trepet moških, ki so med II. svetovno vojno izgubili patriarhalni primat, saj so ženske množično stopile na trg dela, se zaposlile, emancipirale in opolnomočile. Moškim se je zdelo, da so »skrenile« – zato so jih skušali disciplinirati. Privatni detektiv je bil utelešenje tega patetičnega, izgubljenega, detroniziranega, »ponižanega« moškega. Privatni detektiv vedno izgleda kot princ, ki je izgubil kraljestvo – potenco.

Bukla: Kaj so nam noir filmi govorili o kapitalizmu, usodi in svobodni volji in o prehajanju v višji družbeni razred?

Štefančič: Filmi noir so bili svarilo: Ne glej gor! Pot navzgor je vedno povezana z nasiljem, ker so razredne blokade tako hude, tako zabetonirane, tako neprebojne, tako neprepustne. Pot navzgor je možna le z nasiljem, ker je že sam razredni okvir – samo razredno segregiranje družbe – nasilje. Družbeni red – status quo – skupaj drži nasilje. Junak se lahko zato prebije le na silo, z nasiljem, toda ko se začne prebijati, se nanj zgrne vse tisto nasilje, ki povezuje in združuje družbo – in ki obenem ločuje razrede. Zato ne prese- neča, da se takoj, ko hoče navzgor, zaplete v nasilje.

Bukla: Kako je na noir vplival antikomunizem?

Štefančič: V času najhujše antikomunistične hysterije, med letoma 1947 in 1955, je Hollywood lansiral okrog 50 antikomunističnih filmov, izmed katerih so bili številni zelo noir – polni težke, mučne, paranoidne atmosfere in nevarnih, neogotskih, ekspresionističnih senc. Te filme so vedno marginalizirali, toda ironično: prav antikomunistični filmi so bili v nekem smislu ultimativni filmi noir, saj so film noir zvedli na njegovo bistvo – na boj med kapitalizmom in komunizmom.

Bukla: Slovenija je v zadnjih letih postala dežela kriminalk. Kaj se lahko o njih naučimo iz tvoje najnovejše knjige tako njihovi pisci kot bralci?

Štefančič: Kdor bo prebral to knjigo, bo lahko mirno začel pisati kriminalke. Če jih že piše, toliko bolje – v tej knjigi, v tej panorami noir situacij, bo dobil ideje za nove in nove zaplete ter nove in nove razplete. Filmi noir so bili namreč odlično zapleteni in odlično razpleteni, inteligentni in lucidni, vznemirljivi in nevarni, kompleksni in igrivi, zviti in zaviti, niansirani in čudovito nelinearni, turbulentni in komaj obvladljivi, že kar svobodni, polni sunkov, izboklin, zasukov in preobratov, tako obsedeni s populnim zločinom in tako živim smislom za puzzle, ekstremne emocije, eluzivnost identitete in paradoks, da niso zaupali niti lastnemu zapletu, kaj šele lastnemu razpletu.

Bukla: Kaj pa lahko na splošno potegnemo iz noira za današnji čas? Zakaj bi človek v tem gledal noir filme?

Štefančič: Filmi noir so zgodbe o ljudeh, ki ne morejo in ne morejo vstopiti v kapitalizem. Mar niso to naše zgodbe? Zgodbe o našem vstopanju v kapitalizem? Zgodbe o naših bitkah s trgom?

Bukla: Recimo, da si v zdajšnjem času želim ogledati filme noir. Kako lahko pridem do njih? Kako si do njih prišel ti?

Štefančič: Dolga leta sem jih snemal, naročal, nabavljal, zbiral. Praktično vse je mogoče naročiti in nabaviti (via Amazon), nekatere nudijo spletne platforme, tisti, ki so v javni domeni, so na YouTubeu.

Bukla: Hvala za pogovor. O čem pa bo govorila tvoja naslednja knjiga?

Štefančič: O slovenskem snu.

GRAD TURJAK

urejanje: Miha Preinfalk, Mija Oter Gorenčič, Renata Komić Marn
ZRC SAZU,
2020, t. v., 616 + 660 str., 89 €

Turjaški grad je po besedah urednikov Miha Preinfalka, Mije Oter Gorenčič in Renate Komić Marn ne le v slovenskem, pač pa tudi v širšem srednjeevropskem prostoru grad presežkov. Izstopa tako po svoji starosti, videzu, prepoznavnosti ter vlogi, ki jo je odigral v zgodovini in jo ima še vedno v slovenskem zgodovinskem spominu. Za svojih »prvih tisoč let« si torej tudi zasluži v vseh pogledih izjemno monografijo z besedili naših najuglednejših zgodovinarjev, kastelologov, umetnostnih zgodovinarjev in drugih strokovnjakov z več sto fotografijami, reprodukcijami, preglednicami in preostalim ilustrativnim gradivom; primerjave upodobitev stavbe in detajlov iz različnih obdobj in v različnih tehnikah so posebno zgovorne! Prvo knjigo sestavlja 18 poglavij, v katerih poleg urednikov, tudi avtorjev več posameznih poglavij, Peter Štih, Miha Kosi in Boris Hajdinjak, Barbara Žabota, Matjaž Bizjak, Boris Golec, Katarina Predovnik, Katja Mahnič, Robert Peskar, Maja Lozar Štamcar, Ines Babnik, Damijan Guštin in Mojca Arh Kos obravnavajo predvsem rodbino Auerspergov – Turjaških, izvor posameznih poimenovanj, dokumente iz arhivov, portrete in druge umetnine ter posesti, povezane z gradom, njegovo vlogo v času reformacije itn. Zadnji dve poglavji opisujeta uničenje »slovenskega Alcazarja« leta 1943 in povojno obnovo. Avtorji in avtorice druge knjige – poleg Golca z dvema poglavjema –, Igor Sapač, Edo Škulj, Stane Granda, Irena Žmuc in Tadeja Primožič, so se posvetili arhitekturno zgodovinskemu opisu gradu, trgu in župniji Turjak, preobrazbi fevdalnega gospodarstva v kapitalistično veleposestvo, zapuščini Turjaških in Mestnem muzeju in še nekaterim vsebinam, ki zaokrožajo podobo Turjaških, ene redkih plemiških rodbin s pozitivnim prizvokom v slovenski javnosti. > IZTOK ILICH

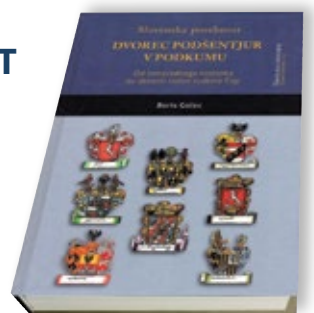
BORIS GOLEC

SLOVENSKA POSEBNOST – DVOREC PODŠENTJUR V PODKUMU

Od nenavadnega nastanka do desetih rodov rodbine Čop

ZRC SAZU, 2020, t. v., 198 str., 29 €

Profesor Boris Golec, strokovnjak za zgodovino zgodnjega novega veka in razvoj urbanih naselij, je zgodovinar posebne vrste. Med raziskovanjem slovenske kulturne zgodovine in identitet pomembnih posameznikov, kot je zlasti Valvazor s svojim sorodstvom, namreč vedno znova odkriva dokumente in dejstva, ki postavljajo dolgo veljavne ugotovitve v novo luč. Ali pa, kot v monografiji o dvorcu Podšentjur v Podkumu, ob 600-letnici prve omembe lokacije, razkriva njeno do nedavnega skoraj pozabljeno zgodbo. Kljub zelo pomanjkljivim virom mu je uspelo osvetliti nenavadni nastanek te posesti v Posavju, prvič izpričane leta 1545 kot last kmečke rodbine Zavrl, in nato njen prehod sredi 18. stoletja v roke neplemiške rodbine Čop. Več gradiva mu je uspelo zbrati o desetih rodovih njenih pripadnikov, med njimi tudi svojih prednikov, do našega časa. Avtor je s svojimi prvimi objavami že pred tridesetimi leti zbudil zanimanje številnega potomstva Čopovih, da so se začeli povezovati in še sami raziskovati skupne korenine. > IZTOK ILICH

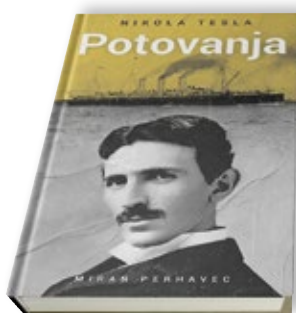

MIRAN PERHAVEC

NIKOLA TESLA: POTOVANJA

Sanje, zbirka Dokumenta,
2020, t. v., 896 str., 50 €, JAK

Če bi obstajala nagrada »knjižna norca leta« (v pozitivnem smislu, seveda), ki bi jo prejela domači avtor in založnik najbolj kapitalnega in najbolj nepredstavljivega knjižnega projekta posameznega koledarskega leta, bi bila knjiga *Nikola Tesla: potovanja*, njen avtor Miran Perhavec in založnik Rok Zavrtnik letos gotovo med najožjimi favoriti. Vsestranski presežek tako po obsegu in grafični opremi kot po ambicioznosti svoje vsebine, se ta monografija, mešanica zgodovinske študije, biografije in obsesivnega iskanja podatkov, ki bi raztolmačili dobesedno fizično življenjsko pot nekega človeka, lahko primerja z najbolj nenavadnimi knjižnimi projekti, ki sem jih imel kdaj v rokah. Perhavec (1966) je po poklicu elektrotehnik energetik in diplomirani ekonomist, po duši okoljevarstvenik, po življenjski strasti pa predan tesnolog, ki si že desetletja želi vpeljave takih čistih virov energije, kakršne je snoval Nikola Tesla. Z njim je povezan od zgodnje mladosti, saj se je Tesla zapisal v njihovo družinsko izročilo – Perhavec je namreč pogosto poslušal svojega pradedca, ki je prevažal mladega Teslo na poti iz Gospiča v Karlovec v času njegovega srednješolskega izobraževanja. Življenje Tesle je Perhavca spremljalo tudi kasneje, potem ko je bil že odrasel, prebiranje njegovih biografij in rekonstruiranje njegovih potovanj pa ga je poneslo po vsej Evropi ter pripeljalo v dolgoletno brskanje po knjigah in arhivih. Rezultat je prava detektivska knjiga, ki predstavlja povsem neznan vidik Teslovega življenja, ki se nanaša na njegova prva balkanska ter kasnejša evropska in transatlantska potovanja. Vse skupaj Perhavec izpelje z neutrudnim analitičnim in študijskim delom, ki mu je dodano obsežno ilustrativno gradivo, to grandiozno delo pa je obenem zgodovinska študija nastajanja prometnih povezav po Evropi ter detajlna sled Teslove evropske življenjske epizode med letoma 1870 in 1892 (razen bivanja v Gradcu in Mariboru). Knjiga leta, v kateri se dobesedno odpeljete v Teslovo življenje! > SAMO RUGELJ

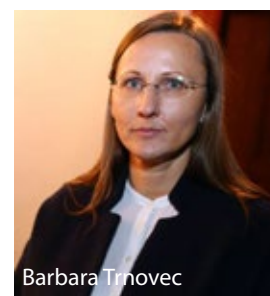

... knjiga leta,
v kateri se
dobesedno
odpeljete v Teslovo
življenje! ...

BARBARA TRNOVEC

NESKONČNO POTOVANJE ALME M. KARLIN

Življenje, delo, zapuščina
Pokrajinski muzej Celje in Znanstvena
založba FF, zbirka Starožitnosti,
2020, t. v., 163 str., 34 €

Barbara Trnovec

... vrhunsko
estetska in
vsebinska ...

O svetovni popotnici, pisateljici in novinarki Almi M. Karlin (1889–1950) je pri nas izšlo že veliko knjig, pa naj je šlo za prevode njenih avtorskih del ali pa albume, ki so popisovali njeno življenje, ne nazadnje je pred nekaj leti izšel celo risoroman. Vendar takega pregleda, kot ga je sodelavci in izvrstnim oblikovalcem Janžejem Marinčem ustvarila Barbara Trnovec, antropologinja, etnologinja, kustosinja in skrbnica Zbirke Alme Karlin v pokrajinskem muzeju Celje, do zdaj še nismo imeli. Knjiga ni samo monografski presežek o Almi Karlin, temveč tudi vrhunsko estetska in vsebinska ter do zadnje podrobnosti domišljena knjiga, ki podrobno in strokovno popiše, analizira in interpretira življenje Alme M. Karlin. Sestavljena je iz dveh delov: prvi ima naslov *Potovanje je učenje*, v njem pa avtorica skozi temeljne (dvostransko zastavljene) tematske sklope obdela veliko svetovno potovanje Alme Karlin od novembra 1919 do konca leta 1927, čemur sledi tudi natančno izrisan in izpisan zemljevid njene poti. Drugi del *Življenje je potovanje* pa je bolj življenjepisno obarvan, saj kustosinja v življenju Alme Karlin poišče ključne prelomnice in vplive ter jih potem ovrednoti in umesti v njeno širše življenje. Monografija je pisana tako, da bo zanimiva tako za tiste, ki Almo Karlin že (bolj ali manj dobro) poznajo, obenem pa z natančnimi umestitvami, ki se nanašajo na dela Alme Karlin in drugo dokumentacijo, to knjigo o njej umešča med strokovna dela, vendar obenem ustvarjeno s tako toplino in ljubeznijo, da bralci z njo dobimo eno prestižnejših knjig letošnjega leta. > SAMO RUGELJ

HELFRIED VALENTINITSCH

DEŽELNOKNEŽJI RUDNIK ŽIVEGA SREBRA IDRJA

v obdobju med letoma 1575 in 1659:
proizvodnja, tehnika, pravne in socialne razmere,
obratovalna sredstva, trgovanje z živim srebrom
prevod: Alfred Leskovec

Slovenska matica in Center za upravljanje z dediščino živega srebra,
2020, t. v., 358 str., 39 €

Zgodovina preteklih štirih ali pet stoletij se nam bolj ali manj zdijo precej zastrta in oddaljena, še posebej če govorimo o kakem rudniku izven glavnih evropskih trgovskih tokov. Zato je fascinantno, da smo v prevodu dobili že pred štiridesetimi leti napisano, natančno in vseobsežno razpravo avstrijskega zgodovinarja Helfrieda Valentinititscha (1943–2001), v kateri se je posvetil razvoju in delovanju idrijskega živosrebrovega rudnika v obdobju zakupništva med letoma 1575, ko je prišel pod upravo avstrijske vlade, in 1659, ko je prišlo do reorganizacije upravljanja. Ta historična monografija

s seboj prinaša zelo natančno kronologijo z vsemi podrobnostmi o delovanju rudnika, njegovih upraviteljih, finančnih parametrih poslovanja, notranji organizaciji, umeščeni v širši družbeni okvir, ipd. Po eni strani gre za zgodovino rudnika, ki je bil v svojem času med največjimi viri živega srebra na vsem svetu, po drugi strani pa je ta knjiga tudi fenomenalen dokument s področja ekonomske zgodovine in jasen pokazatelj, kako detajlno, na kakšen mentalno racionalni princip ter s kako jasno določenimi principi je bilo že tako daleč nazaj urejeno izkoriščanje takšnih naravnih virov, kot je bilo denimo živo srebro. Zgodba o približno stoletju dolgem obdobju delovanja idrijskega rudnika je seveda branje za (zgodovinske) specialiste – obenem pa tudi delo, ki vsakemu ostroumnemu bralcu pronicljivo sporoča, kako naša sedanja civilizacija ter formalna medosebna razmerja temeljijo na ramenih naših prednikov! > SAMO RUGELJ

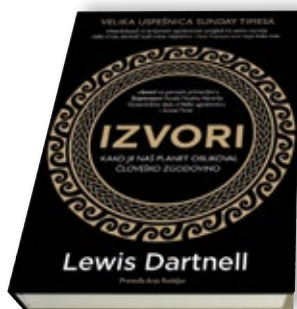
LEWIS DARTNELL

IZVORI

Kako je naš planet oblikoval človeško zgodovino

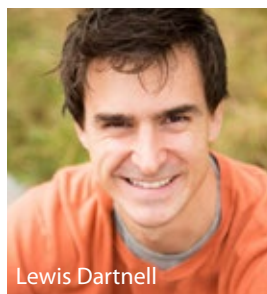
prevod: Anja Radaljčak

UMco, zbirka Angažirano, 2020, m. v., 410 str., 24,90 €, JAK

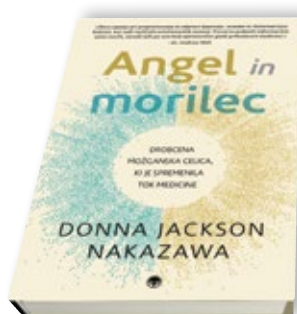

Izvori so fascinantna knjiga, ki združuje znanja z različnih področij, saj je Lewis Dartnell zelo široko izobražen univerzitetni profesor, ki je po študiju biologije na Univerzi v Oxfordu ter doktorskem študiju astrobiologije in filozofije na Univerzitetnem kolidžu v Londonu postal profesor komunikacije znanosti na londonski Univerzi v Westminsteru ter eden najbolj aktivnih angleških popularizatorjev znanosti. Do zdaj je za svoje delo že prejel več nagrad na področju znanstvenega pisanja, pred *Izvori* pa je bilo njegovo najopaznejše delo knjiga *Znanje: kako obnoviti naš svet iz nič* (*The Knowledge: How to Rebuild*

Our World from Scratch). V *Izvorih* si je postavil zelo izzivalno raziskovalno vprašanje: kako je naš planet, z vsemi svojimi specifikami, od velikosti, strukture kopnega in morja (ter ledu), vplival na nastanek živih bitij, človeka ter posledično tudi njegovega življenja vse do današnjih dni, vključno z našimi političnimi stališči. Ko govorimo o človeški zgodovini, se namreč običajno osredotočamo na ključne voditelje, množične selitve in odločilne vojaške spopade. Vendar se pod vsem tem pretaka globlje vprašanje: kako nas je Zemlja naredila v dobesednem pomenu in s tem, kakršna je in iz česa je, določila potek razvoja človeške civilizacije? Dartnell nam v res osupljivem in nazornem prikazu naše prazgodovine razkrije, kako smo se kot živa vrsta oblikovali glede na okolje, ki nas je obdajalo. Geološke sile so bile gonilo naše evolucije v Vzhodni Afriki; gorska pokrajina je bila pomemben razlog za oblikovanje demokracije v Grčiji; današnje volilno telo in njegovo obnašanje v Ameriki korenini v zakonitostih antičnega morja. Zgodba človeka je tudi povest teh naravnih sil, od tektonskih plošč in klimatskih sprememb do zračnega in oceanskega kroženja. To je proces, ki še ni končan, saj tudi sile narave nenehno prinašajo kaj novega in vplivajo na naš način življenja. *Izvori* so zato nazorna in pregledno izpisana zgodba o naših začetkih, o tem, s čim je razpolagal človek, ko je začel graditi svojo civilizacijo, pa naj bo to železova ruda ali pa izvori pitne vode. S tem pristopom je Dartnell na unikaten način povezal znanost in zgodovino, z njim pa njen potek vidimo kot širok nabor povezav, ki so (bile) podlaga za sodobni svet, ob tem pa nam avtor podaja tudi orodje, kako reševati izzive prihodnosti. Knjiga, ki mi je s svojim sintetičnim pristopom res odprla še kar nekaj neznanih poglavij! Iskreno priporočam! > SAMO RUGELJ

Lewis Dartnell

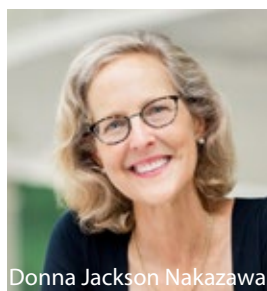
DONNA JACKSON NAKAZAWA

ANGEL IN MORILEC

Drobcena možganska celica, ki je spremenila tok medicine

prevod: Jernej Zoran

Primus, zbirka InZdravje, 2020, m. v., 333 str., 25,70 €

Donna Jackson Nakazawa

Donna Jackson Nakazawa je raziskovalna novinarka, avtorica več

knjig, ki se je v zasebnem življenju kar nekaj let soočala z redko avtoimunsko boleznijo, zaradi katere ni mogla normalno hoditi in je bila pogosto prikovana na invalidski voziček. To jo je spodbudilo k raziskovanju vzrokov, ki so privedli do tega, pot pa jo je pripeljala tudi do mikroglije. To so drobcene celice v možganih, ki v stanju homeostaze delujejo pozitivno, saj v zdravih možganih izločajo hranila, s čimer spodbujajo rast novih, zdravih nevronov ter ustvarjanje povsem novih sinaps, kjer so potrebne, s čimer pomagajo obnavljati možgane. Vendar pa ima mikroglija tudi drugo, precej manj prijazno plat: v določenih pogojih, ugotavlja avtorica, ki se je za potrebe knjige odpravila v raziskovalne laboratorije in se pogovarjala z mnogimi raziskovalci možganov, se ta njihova pozitivna vloga prekine. Mikroglijske celice takrat namreč začnejo izločati nevrovnetne kemične snovi, ki škodujejo možganom in poleg izgube sinaps povzročijo vnetje ter postanejo ene največjih izdelovalcev vnetnih kemičnih snovi v možganih, kar ima lahko posledično vpliv na celoten živčni sistem. Postavlja se torej vprašanje, ki ga skuša razrešiti knjiga, kako v prihodnosti nevtralizirati negativno delovanje mikroglije, kar bi predstavljalo novo upanje pri preprečevanju in odpravi depresije, tesnobe in Alzheimerjeve bolezni pa tudi različnih avtoimunskih motenj. > SAMO RUGELJ

Najstarejša slovenska posvetna založba

Tomaž Grušovnik:

Hotena nevednost

Zbirka Slovenska filozofska misel

275 strani | 24,00 €

David Bandelj:
Enajst let in pol tišine

Zbirka Mozaiki

Spremna beseda: Igor Grdina

99 strani | 17,00 €

Boris Pasternak:

Nenavadni dnevi

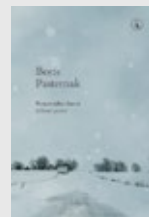
Zbirka Prevodi iz svetovne književnosti

Izbral in uredil: Marjan Strojjan

Prevedli: Tone Pavček,

Marjan Strojjan in Janez Menart

198 strani | 19,00 €

Frederic C. Lane:

Benetke, pomorska republika

Prevod: Matej Venier

Dodatno besedilo:

Dušan Mlacovič

Urednika zbirke:

Peter Štih in Peter Vodopivec

460 strani | 39,00 €

Vesna Mikolič:

Izrazi moči slovenskega jezika

Zbirka Razsežnosti slovenstva

380 strani | 24,00 €

Na 36. Slovenskem knjižnem sejmu,
ki bo potekal v virtualni obliki, lahko na
<http://www.slovenska-matica.si/sks/>
vse Matične knjige iz zaloge kupujete 30 % ceneje.

Filozofinja in sociologinja Renata Salecl, redna profesorica in znanstvena svetnica ter članica SAZU, je ena naših najbolj prepoznavnih intelektualk, tudi z vse bolj zavidljivim knjižnim opusom raznovrstnih tem, ki pa so med seboj vse nekako povezane: ukvarjajo se s človekom v današnji družbi in odkloni, ki jih prinaša življenje. Natančno pred desetimi leti je izšla njena – tudi v tujini zelo odmevna – monografija *Izbira*, v kateri je tematizirala zagato neskončnih možnosti, pred katero je postavljen sodoben človek, zdaj pa ji je praktično hkrati z angleškim izidom izšla nova izzivalna monografija s pomenljivim – lacanovskim in budističnim – naslovom *Strast do nevednosti*. Ob izidu knjige smo z avtorico opravili kratek pogovor.

»Na neki način se mi tematike knjig nizajo ena za drugo.«

RENATA SALECL

STRAST DO NEVEDNOSTI

Kdaj in zakaj ne želimo vedeti

Mladinska knjiga, zbirka Kultura,
2020, pt. v., 223 str., 27,99 €, JAK

Bukla: V kratkem času sta vam izšli dve knjigi, pred nekaj meseci knjiga o pandemiji *Človek človeku virus*, zdaj pa še *Strast do nevednosti*. Sta ti dve knjigi na kak način povezani?

Salecl: Sta. Kjer se *Strast do nevednosti* konča, se *Človek človeku virus* prične. Seveda je razlika v tem, da sem prvo pisala precej dlje in da je druga premislek o situaciji, v kateri smo še vedno.

Bukla: Za *Strast do nevednosti* se zdi, da je izšla v natančno odmerjenem – pandemičnem – trenutku. Od kdaj in od kod zanimanje za to temo? Kaj vas je spodbudilo, da o »nevednosti« napišete knjigo?

Salecl: Na neki način se mi tematike knjig nizajo ena za drugo. Ko sem končevala *Izbira*, sem vse bolj razmišljala o tem, zakaj ne spregledamo ideološkega učinka ideologije izbire. Hkrati pa sem se v zadnjih letih precej ukvarjala z vprašanji, kaj o posamezniku kot o biološkem bitju danes vemo in ali pravzaprav kaj pridobimo, če dobimo informacije, kaj se dogaja z našimi možgani, ali pa, kaj je zapisano v naših genih. Na problem nevednosti nisem želela gledati pejorativno. So namreč trenutki v našem življenju, ko je slednja posamezniku v oporo. Sploh ko gre za kaj travmatičnega, vezanega na naše

zdravje, ali spomin na grozoto iz preteklosti.

Bukla: Eden od ključnih pojmov v knjigi je »ikeizacija« družbe, kjer vsak postaja mojster za vse in s tem hkrati za nič. Kakšne so njene posledice v praksi, kako se to kaže tudi v aktualnem trenutku pandemije?

Salecl: Res je, tudi ob pandemiji se dogaja, da imajo ljudje občutek, da morajo biti za vse »sam svoj mojster«.

Sploh v primeru poučevanja na daljavo. Starši se te dni soočajo s tem, da morajo prevzemati vlogo učiteljev. Pa tudi glede zdravlja so ljudje glede mnogih bolezni prepuščeni samim sebi.

Bukla: V knjigi izpostavljate korporacije kot pomembnega onesnaževalca vednosti in zamegljevalca dejstev. Kako je sploh možno preprečiti njihov vpliv, glede na sredstva, ki jih namenjajo za razširjanje dezinformacij?

Salecl: Težko. Vse težje je razločiti med informacijami, ki temeljijo na preverjenih znanstvenih dejstvih in na tistih, ki ne. Korporacije imajo izjemno moč, da vplivajo na odločanje ljudi, da

Foto: Borut Krajnc

Renata Salecl

manipulirajo njihova čustva. Ne smemo pa pozabiti, da imajo danes veliko moč tudi t. i. vplivneži (influencerji). In seveda korporacije slednje rade plačajo, da razširjajo pozitivne novice o njihovih proizvodih.

Bukla: Kaj se lahko naučimo iz lekcij, kot je denimo gibanje »jaz tudi«, ki je na neki točki presekalo z dolgoletno »nevednostjo« spolnih nadlegovanj in izkoriščanja na delovnem mestu? Na kateri točki in ob kakih pogojih lahko pride do preboja iz nevednosti?

Salecl: Ključno je, da se o določenih temah prične javno govoriti. Gibanje »jaz tudi« je naredilo

NAJOBSEŽNEJŠA AKCIJA KNJIG ZALOŽBE ZRC na 36. SLOVENSKEM KNJIŽNEM SEJMU

Letos prvič brez omejitve prostora na policah – v naši tokratni ponudbi so prav vse publikacije, ki so še na zalogi!
Novitete 2019/2020 po klubskih cenah, starejše izdaje pa še z dodatnim 30 % popustom. Poštino krijemo mi!

Vabljeni na našo spletno stran <https://zalozba.zrc-sazu.si/sl#v> zavihek publikacije – knjige v prodaji.
Za naročilo nam pišite na narocanje@zrc-sazu.si ali pokličite na 01/4706-465

ponudba velja do prodaje zalog in samo v času 36. SKS (23. – 29. 11. 2020)

velik premik v dojemaju spolnega nadlegovanja. Če se je o tem prej mnogokje zatiskalo oči, je danes to precej težje.

Bukla: Medicina in zdravje predstavljata obširno polje »nevednosti« v primerih zanikanja bolezni pa tudi smrti. Je to področje, ki bi lahko kdaj doseglo racionalnejšo obravnavo?

Salecl: Tu ne gre za racionalno obravnavo, ampak predvsem za razumevanje čustev, ki se posameznikom sprožajo, ko se soočajo s težkimi diagnozami in smrtjo. Zato nevednosti ali zanikanja, ki se pojavita ob travmatičnih izkušnjah, ne smemo jemati kot zlo, ampak kot izraz bolečine. Za medicino je nujno, da takšna čustva jemlje v obzir.

Bukla: Je strast do nevednosti po vašem mnenju sploh mogoče odpraviti ali je njena prisotnost od pogosto slepe ljubezni do – celo – zanikanja lastnega genskega ustroja dobesedno vgrajena v nas?

Salecl: Ne bi govorila o vgrajenosti. Ljudje smo kompleksna bitja. Nezavedno ima poleg zavednega pomembno moč v našem obnašanju. In kot ste dejali – romantična ljubezen mnogokrat potrebuje nevednost. Ljudje res radi zapremo oči, da se naše fantazme ne razblinijo prehitro.

Bukla: Včasih je celo dobro, da trajajo še nekaj časa. Za konec še vprašanje, vezano na vaše minulo, aktualno in bodoče avtorsko delo. V tujini vas in vaše knjige – kot mislim edino Slovenko – zastopa znana avtorska agencija Wylie. Kako človek pride do tega, da za njim stoji tako ugledna agencija? Kako je sodelovati z njimi?

Salecl: Dva znana avtorja, Siddharta Mukherjee (avtor knjig *Gen* in *Kralj vseh bolezni*, op ur.) in Samantha Power, oba Pulitzerjeva nagrajenca, sta po naključju skoraj istočasno prebrala mojo knjigo *O tesnobi* in me, ne da bi jaz to vedela, priporočila agenciji Wylie, da me povabi k sodelovanju. S to agencijo je res lepo delati, saj imaš ves čas občutek spoštovanja do avtorjev. Pač veš, da stojijo za svojimi avtorji in da bodo za nje naredili kar največ.

Bukla: Se strinjam, tudi mi z njimi izjemno prijetno sodelujemo. Hvala za pogovor in vso srečo še naprej!

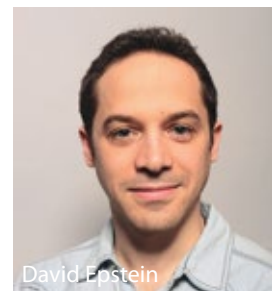
DAVID EPSTEIN

RAZPON

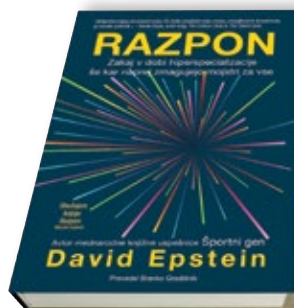
Zakaj v dobi hiperspecializacije še kar naprej zmagujejo mojstri za vse

prevod: Branko Gradišnik

UMco, zbirka Preobrazba, 2020, m. v., 418 str., 24,90 €

David Epstein

Mnogi strokovnjaki, pristaši zgodnje specializacije na poklicnem, športnem ali umetniškem področju, trdijo, da mora tisti, ki želi dodobra razviti neko življenjsko veščino, naj bo to igranje inštrumenta ali uresničitev želje vodilnega na svojem področju, s tem začeti zgodaj, se na usmerjeno urjenje povsem osredotočiti ter mu nameniti kar se da veliko časa; če se s specializirano

vadbo ukvarja preveč ljubiteljsko, ne bo nikoli dohitel tistih, ki so z njo začeli že prej. Vendar pa bližnji pogled in (zgodovinska) analiza najboljših posameznikov na svetu na raznih področjih, od Nobelovih nagrajencev do izjemnih športnih atletov, pokaže, da je bila pri njih zgodnja specializacija bolj izjema kot pravilo. David Epstein, avtor uspešne in tudi v Sloveniji zelo odmevne knjige *Športni gen*, je v svoji novi široko zastavljeni ter z mnogimi nazornimi primeri obogateni knjigi *Razpon* preučil mnoge svetovno uspešne umetnike, glasbenike, športnike, izumitelje in znanstvenike. Ugotovil je, da so na mnogih področjih, še posebej tistih, ki so zelo kompleksna in nepredvidljiva, vsestranski generalisti tisti, ki imajo več možnosti za kasnejši uspeh od specialistov. Generalisti svojo temeljno življenjsko usmeritev večinoma najdejo kasneje in vijugajo med mnogimi interesi, preden se odločijo za enega samega. Zato so pogosto bolj kreativni, bolj aktivni in jim uspeva najti povezave tam, kjer jih bolj specializirani vrstniki ne opazijo. *Razpon* je izzivalna in natančna knjiga v tekočem prevodu Sovretovega nagrajenca Branka Gradišnika in delo, ki prevzame bralca, naj bo to starš z odraščajočimi potomci, mlada oseba, ki še išče svojo pot, ali pa zreli voditelj, ki je mentor mlajšim generacijam in prepričljiv dokaz, kako je treba v mladih letih negovati raznovrstnost in širok pogled. Tisti, ki svoje začetne dejavnosti pogosto opustijo, so tisti, ki imajo na koncu najbolj zadovoljujoče delovne in življenjske kariere. > SAMO RUGELJ

RANDALL MUNROE

KAJ PA, ČE?

prevod: Jure Šešet

Učila International, 2020, t. v., 320 str., 25,99 €

Randall Munroe (1984), ameriški ilustrator, obenem pa tudi inženir, ki je svojčas kot programer delal tudi pri agenciji NASA, si je na precej izviren način začel zastavljati dokaj neobičajna, sam je temu rekel trapasta hipotetična vprašanja, in nanje želel odgovoriti na čim bolj stvaren in znanstveno relevanten način. A to še ni vse: vsakega od odgovorov je vizualiziral, torej čim bolj plastično predstavil bralcu, da bi ta skozi kombinacijo besede in slike lahko čim bolje dojel posamezen miselni izziv, kot je denimo odgovor na vprašanje, ali bi se barva Lune spremenila, če bi vsi ljudje na Zemlji hkrati usmerili vsak svoj laserski kazalnik proti njej. S tem je ustvaril kombinacijo ugankarske in priročniške knjige, v današnjih časih še kako primerne za pouk naravoslovja, predvsem fizike, ki jo Munroe kombinira tudi z drugimi vedami, denimo logiko, logistiko in geografijo – na primer pri vprašanju, katero zvezno državo v ZDA v resnici preleti največ letal. Izvirno! > SAMO RUGELJ

UVOD V STVARNO PRAVO

prof. dr. Matjaž Tratnik

Avtor prof. dr. Matjaž Tratnik v knjigi podaja razmeroma kratko, a celovito predstavitev našega stvarnega prava, tako v zakonodaji kot tudi v praksi. Je nekakšen mali učbenik stvarnega prava, v katerem avtor enostavno, bralcu prijazno obravnava temeljne stvarno-pravne institute. V množici sodnih odločb, izdanih po uveljavitvi SPZ, so v knjigi skrbno izbrani najpomembnejši judikati. Praviloma niso citirana jedra, temveč najbolj relevantni deli obrazložitve. V knjigi so obravnavane in komentirane tudi vse spremembe, ki jih je prinesla marca 2020 sprejeta novela SPZ-B.

Knjiga je namenjena tako študentom, kot tudi pravnikom v praksi. Slednjim bo predvsem v korist sodna praksa, zbrana po posameznih poglavjih, znotraj poglavij pa po določbah SPZ.

leto izdaje: 2020
število strani: 524
velikost: 14 x 20 cm
vezava: mehka
cena: 68,00 €

www.uradni-list.si/knjigarna • informacije po tel.: 01/200 18 38 •
e-naslov: prodaja@uradni-list.si

SIMONE DE BEAUVOIR

STAROST

I: Stališče zunanosti

II: Biti v svetu

prevod: Tomaž Gerdina

OPRO,

2018/2020, m. v., 322/328 str., 29 €/knjigo

Velikokrat kritizirano (predvsem od moških), a vsekakor izjemno raznovrstno, prepričljivo in vplivno francosko intelektualko, pisateljico in filozofinjo Simone de Beauvoir (1908–1986) v slovenščini najbolj poznamo po njenem klasičnem delu *Drugi spol* iz leta 1949, prevedenih pa imamo še nekaj njenih drugih del, denimo filozofsko delo *Etika dvoumnosti* ter romana *Mandarini* in *Najlepša leta*. Zdaj smo – ob petdesetletnici izida – dobili še njen drugi (dvodelni) esejistični epos *Starost*. Čeprav se pol stoletja zdi veliko za odločitev, da je treba to knjigo prevesti tudi v slovenščino, je aktualen trenutek takšen, da to več kot upravičuje. Avtorica namreč sistematično, z navedbami iz mnogih študijskih virov, od antike pa vse do konca šestdesetih del prejšnjega stoletja, ko je zaključevala knjigo, preuči to temeljno človekovo stanje, ki se – po Hipokratu – začneja s starostjo šestinpetdeset let, pri tem pa izhaja tako iz zgodovinskih in filozofskih kot tudi antropoloških, bioloških in družbenih temeljev, saj skuša večplastno prikazati tako vrline kot slabosti jeseni človekovega življenja. V času, ko se evropska, s tem pa tudi slovenska populacija v povprečju vse bolj stara, je avtorica s to knjigo že pred pol stoletja zahtevala osvoboditev starega človeka z željo, da človek ostane človek tudi v zadnjih letih svojega življenja. Uvodni besedi k vsakemu od delov sta napisala Boris A. Novak in Mirjana Ule, ki sta vsak na svoj način kontekstualizirala avtoričino delo, tudi z analiziranjem navedenih podatkov iz časa njenega nastanka (še v času Jugoslavije), ki je denimo na primeru višine pokojnin v Sloveniji v primerjavi s plačami jasno kazalo na diskriminiranje starostnikov (upokojenecv), saj so bile pokojnine centralizirane, plače pa lokalizirane glede na republiško produktivnost. *Starost* je knjiga, ki predstavlja obvezno branje za sociologe, socialne delavce in vse, ki se na tak ali drugačen (poklicen) način srečujejo s starejšo populacijo. > SAMO RUGELJ

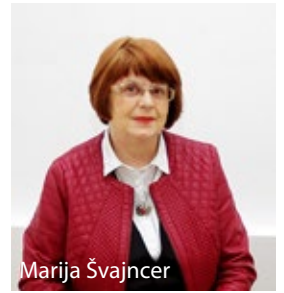

MARIJA ŠVAJNCER

VESELJE DO ŽIVLJENJA ALI FILOZOFIJA RADOŽIVOSTI

Kulturni center Maribor,

2020, m. v., 358 str., 29 €

Marija Švajncer

... temeljito
prečese številna
filozofska dela ...

Priznana filozofinja in vsestranska umetnica Marija Švajncer si v svoji najnovejši znanstveni monografiji ni zastavila nič kaj lahkega dela. Odločila se je namreč, da temeljito prečese številna filozofska dela, od tistih večnih in klasičnih, ki jih intelektualna srenja dobro pozna, do onih morda manj izpostavljenih ali poznanih, med katerimi so se znašla tudi številna dela naših (filozofskih) sodobnikov. Švajncerjevo je pri raziskovanju vodila predvsem želja, da med filozofskimi zapisi, ki znajo včasih veljati za precej črnoglede, najde tudi takšne, ki slavijo življenje v vsej njegovi svetlosti in radoživosti. In uspelo ji je! Veselite do življenja, kot ugotavlja avtorica v svojem najnovejšem znanstvenem delu, se namreč skriva v toliko različnih odtenkih in oblikah, da je samo na nas – kot nas v svojih filozofskih spisih učijo tudi razni misleci – da ga poiščemo, zauzijemo in čim dlje ohranimo v sebi. V svojem raziskovanju se Švajncerjeva najprej pomudi pri starih grških in drugih filozofskih klasikih, potem pa se počasi pomika naprej po zgodovinski osi vse do zapisov iz današnjih dni. Osrednjo pozornost nameni filozofinji in pisateljici Simone de Beauvoir, saj njen opus in tudi življenje po mnenju Švajncerjeve kar kličeta k razmisleku; tudi o tem, da je kljub trkom ob čeri v življenju moč najti obilo radosti in svetlih plati. Najnovejše znanstveno delo Marije Švajncer, kot se zdi, tokrat še posebej brezkompromisno stremi k iskanju občih življenjskih, na trenutke pa tudi zelo iskreno osebnih resnic, ki imajo med drugim neverjetno osvobajajočo moč. Zelo dragoceno delo, ki ga toplo priporočam v branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

In memoriam: humanistka Neda Pagon (1941–2020)

V naši založbi že več let organiziramo nekajtedensko prakso za študente založništva, kjer jim poleg delovnih procesov skušamo približati tudi razmišljanje in delovanje kakih drugih založb, ki so pomembne z nacionalnega vidika. Zato sem vsa ta leta v času njihove prakse vedno znova poklical tudi dr. Nedo Pagon, urednico in zadnja desetletja glavni motor založbe Studia Humanitatis, če je pripravljena tem nadobudnejšem predati nekaj svoje življenjske in založniške modrosti. Vsakič znova nas je prijazno sprejela, se zazrla v mlade obraze, potem pa ponosno obnovila glavno poslanstvo Studia Humanitatis: med slovenske bralce prinašati temeljna družboslovna in humanistična dela, antropološke in sociološke klasike ter ključna dela s področja teorije umetnosti. Poslušalci so redno pokazali strahospoštovanje do širine in globine njenega razmišljanja ter njene ambicije, ki se ni ozirala na trg in prodajo njihovih knjig, temveč je vseskozi prisegala na pomembnost vsebine, ki jo je želela posredovati zainteresiranemu bralcu. Jaz pa sem jo leto za letom šegavo povpraševal, če bodo knjige Studia Humanitatis še naprej ostale odete v zeleno ali pa bo njihovo zunanjo opremo kaj posodobila, in vedno znova mi je resno odgovorila, da bo do nadaljnjega pri njih prevladalo »zelenilo«.

Ko je Studia Humanitatis v osemdesetih letih prejšnjega stoletja začela izdajati prve knjige, je bil to skoraj revolucionaren dogodek, med

slovenskimi intelektualci je završalo in posedovanje prvih letnikov zelenih knjig je bilo preprosto nujno. Odkar sem stopil v založniške vode, so se najine poti večkrat križale in nekoč sem jo tako pobaral o Braudelu, meni ljubem francoskem zgodovinarju in enem prvih prevedenih avtorjev pri Studii, in jo povprašal, če načrtuje še kak njegov prevod. Neda se je mirno naslonila na stol in zelo resno rekla: »Njegov *Mediterran* bi res nujno rabil!« Nisem vedel, za katero knjigo gre, po prihodu s tistega sestanka pa sem bil še enkrat več soočen z njeno veliko ambicijo: *La Méditerranée* je dvodelno francosko remek delo v skupnem seštevku skoraj 1400 strani velikega formata in drobnega tiska. Ti debeli knjigi imam od takrat na dosegu roke, v zadnjih tednih pa sem ju spet nekajkrat listal. Morda pa res kdaj dobimo še ta prevod, Neda! Tebi pa srečno tam nekje, v druženju z vsemi klasiki, ki si jim tako rada objavljala knjige v slovenščini. > SAMO RUGELJ

BERNARD HERBERT SUITS

MUREN; Igre, življenje in utopija

prevod: Mitja Uršič

Sophia, 2020, m. v., 202 str., 18 €

Knjigo *Muren* uvrščajo med filozofske romane, gre pa za domiselno mešanico različnih žanrov, sporočil in premislekov, podanih (tudi) v obliki dialogov med različnimi liki, med katerimi je npr. naslovni Muren nespreten, a domiselni praktikant entomologije, žužkoslovec, ki s svojimi sogovorniki, med drugim s Skeptikom in Preudarnostjo, razpravlja o različnih intelektualnih in miselnih izzivih, ki so tako ali drugače povezani z različnimi (športnimi) igrami in njihovo teorijo. Recimo v kontekstu alpinizma: bi se Edmund Hillary odpravil na vrh Everesta in tvegati, če bi vedel, da se da nanj z druge strani povzpeti po tekočih stopnicah. Kot svoje skoraj edino delo ga je napisal ameriški filozof Bernard Herbert Suits (1925–2007), specializiran za filozofijo iger in športa, ki se je uveljavil prav s pričujočo knjigo in ta še danes velja za temeljno študijsko gradivo. Knjiga, ki jo lahko uporabite tudi kot telovadnico za možgane. > SAMO RUGELJ

TOMAŽ GRUŠOVNIK

HOTENA NEVEDNOST

Slovenska matica, 2020, t. v., 275 str., 24 €, JAK

Nevednost ni zgolj posledica omejenosti, ampak tudi volje, na začetku razprave ugotavlja avtor. Njegovo spoznanje je zraslo tudi na podlagi lastnih izkušenj na področju okoljske etike in etike živali, ki se kot rdeča nit vpletata v celotno razpravo, napisano v jezikovno izjemno elegantnem, pomensko polnem in tudi bralcu brez filozofskega predznanja razumljivem diskurzu. Avtor išče odgovore na velika vprašanja: Kaj pravzaprav je zanikanje? Kaj je samoprevara, kaj je hotena nevednost, kaj je kognitivna disonanca? Čemu je tako razširjena, čemu se pojavlja povsod po svetu in vseh kulturah? Je morda celo upravičena? V prvem poglavju se loti pretresanja zgodovine evropske misli o hoteni nevednosti od Platona do Sartra. V drugem poglavju vzpostavi konceptualno orodje: tipologijo krovnege pojma (kategorizacija vrst), konsistentnost (soočanje s paradoksom hotenja nevednosti) in etiologijo (iskanje namenov, funkcij in vzrokov). Zaključno poglavje, posvečeno etiki, pa obravnava različne primere hotene nevednosti in odgovarja na vprašanje, ali je lahko hotena nevednost kdaj upravičena in celo moralno zaželena. > MAJA ČREPINŠEK

Rezultati fotografskega natečaja za Buklino naslovnico

Z veseljem sporočamo, da smo na razpis prejeli več kot 30 fotografij.

Zmagovalno fotografijo (na naslovnici) je posnela **Barbara Habit** (@barbralka in barbralka.wordpress.com). ČESTITAMO!

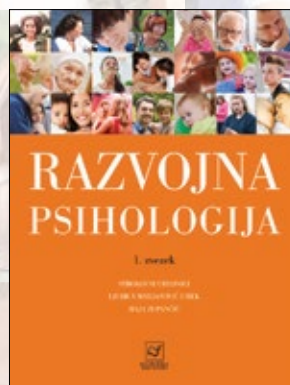
Zahvaljujemo se vsem za udeležbo in vas vabimo k sodelovanju tudi v prihodnjem letu.

V ožji izbor so prišle tudi (od leve proti desni): **Nuša Plankar** (@v_soj_u_luci), **Sandra Janžekovič** in **Petra Janežič** (@knjiznica.ormoz) in **Urška Bračko** (@booknjiga).

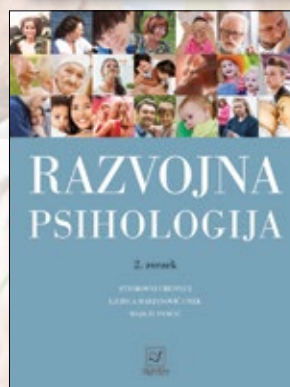

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

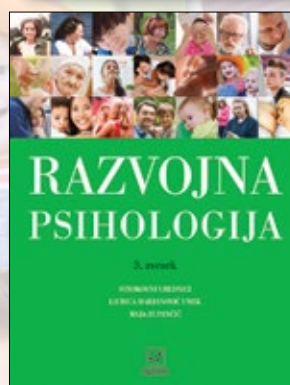
OD SPOČETJA

- UVOD
- PERINATALNO
OBDOBJE
- DOJENČEK IN MALČEK

- ZGODNJE
OTROŠTVO
- SREDNJE IN POZNO
OTROŠTVO

- MLADOSTNIŠTVO
IN PREHOD V
ODRASLOST
- ZGODNJA ODRAŠLOST
- SREDNJA ODRAŠLOST
- POZNA ODRAŠLOST

DO SMRTI

RAZVOJNA PSIHOLOGIJA

Strokovni urednici:

Ljubica Marjanovič Umek in Maja Zupančič

Najcelovitejše delo o temeljnih zakonitostih človekovega razvoja skozi vsa razvojna obdobja od spočetja do smrti tako na zaznavnem, gibalnem, spoznavnem, čustvenem, osebnostnem, socialnem kot moralnem področju.

1. knjiga: 336 str. | 24,90 €

2. knjiga: 304 str. | 24,90 €

3. knjiga: 504 str. | 29,90 €

Znanstvena založba Filozofske fakultete UL in
Knjigarna Filozofske fakultete UL

t.: 01/241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si

Več informacij na: <https://knjigarna.ff.uni-lj.si/>

19,99 €

19,99 €

19,99 €

19,99 €

19,99 €

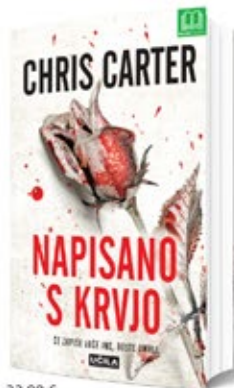
25,99 €

25,99 €

25,99 €

22,99 €

NAPISANO S KRVJO

ČE ZAPIŠE VAŠE IME, BOSTE UMRLI.

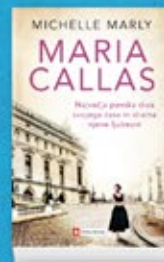
28,99 €

Knjige so izjemno nevarne, saj ljudi spodbujajo k razmišljanju - zato jih vsi diktatorji preganjajo.

Naj vam knjiga polepša praznične dni!

12,90 €

14,90 €

14,90 €

12,90 €

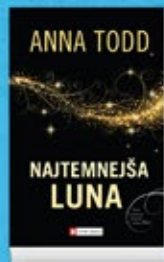
12,90 €

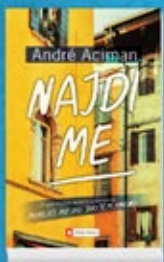
14,90 €

12,90 €

12,90 €

12,90 €

12,90 €

12,90 €

14,90 €

14,90 €

12,90 €

14,90 €

14,90 €

19,99 €

12,99 €

12,99 €

9,99 €

9,99 €

9,99 €

9,99 €

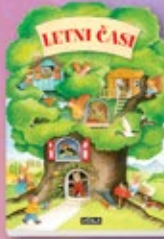
12,99 €

15,99 €

7,90 €

7,90 €

7,90 €

9,90 €

9,90 €

9,99 €

9,99 €

14,99 €

29,99 €

23,99 €

25,99 €

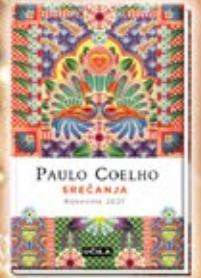
25,99 €

23,99 €

9,99 €

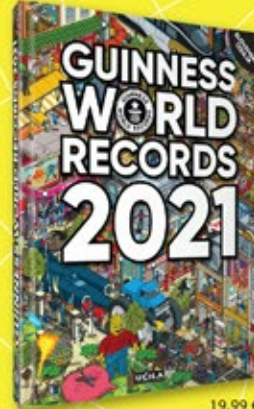

14,99 €

14,90 €

Življenje je hkrati bežno in nevarno, zato se nima smisla odrekati užitkom ali dogodivščinam.

19,99 €

www.felix.si

12,90 €

12,90 €

14,90 €

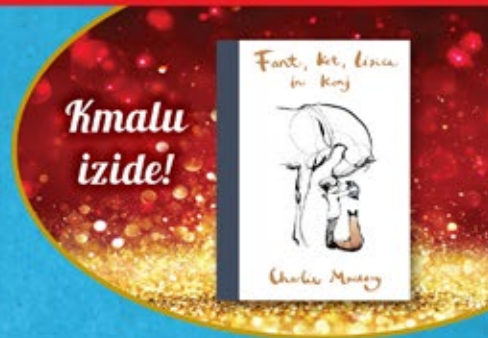
12,90 €

14,90 €

27,99 €

12,90 €

14,90 €

14,90 €

14,90 €

10,90 €

16,99 €

9,99 €

9,99 €

12,99 €

12,99 €

12,99 €

9,99 €

9,99 €

19,90 €

19,90 €

9,99 €

6,99 €

19,99 €

19,99 €

19,99 €

19,99 €

Posamezne ugotje: 9,99 €

Simona Škrabec živi v Barceloni, a je njena duhovna domovina veliko širša. S svojimi besedili in prevodi je stalno prisotna vsaj v slovenski in katalonski literaturi, pa tudi v španski in nemški kulturi, dejavna je tudi v širšem mednarodnem prostoru. Od leta 2014 do letošnjega novembra je bila tudi predsednica Odbora za prevajanje in jezikovne pravice Mednarodnega PEN-a. Za njeno sistematično in večplastno predstavljaje slovenske literature in literature v Kataloniji, pa tudi v širšem prostoru, ji je Društvo slovenskih književnih prevajalcev letos podelilo Lavrinovo diplomu.

INTERVJU S SIMONO ŠKRABEC, prejemnico Lavrinove diplome

»Pomembno se mi zdi, da se naša literatura ne trži kot eksotika, ampak da skuša biti enakovreden sogovornik.«

DSKP: Prevajaš v katalonščino in španščino, pišeš tudi eseje in znanstvene monografije, da bi v kontekstu predstavila slovensko književnost. Koliko je slovenska književnost sploh znana na Iberskem polotoku?

Škrabec: Vprašanje je seveda, kaj si predstavljamo pod tem, da je neka književnost znana. Slovenija je z neodvisnostjo in tudi z vstopom v EU postala vsaj pikica na zemljevidu in večina ljudi ima vsaj predstavo o tem, da obstaja. Ko sem prišla v Španijo leta 1989, je bila neprepoznavnost res velika, sčasoma se je to zelo izboljšalo. Ampak tukaj književnost v glavnem nima neke osrednje vloge v družbi, tako da literarne reči obstajajo nekje na robu, razen seveda avtorjev, ki so del medijske in knjigotrške industrije. V Španiji so poznavalci književnosti hkrati tudi ljubitelji književnosti. To je manjšim književnostim, kot je slovenska, seveda v korist. Kdor res bere knjige, ima vsaj kako referenco o naših avtorjih, ki so bili v teh tridesetih letih prevedeni.

DSKP: Kateri avtorji so naleteli na dober odziv, kaj zanima bralce, zakaj?

Škrabec: Iberski polotok kulturno ni dovolj povezan, da bi ga bilo mogoče gledati kot enotni prostor, v katerem se pretakajo informacije iz enega jezika v drugega. V Španiji so zapreke visoke med samimi jeziki, pa tudi znotraj le-teh. Zato je tudi precej nesmiselno metati v isti koš prevode v španščino, če izidejo v Južni Ameriki. Te izdaje bodo le težko kdaj prišle nazaj v Evropo. V Španiji pa ima založniška mreža v glavnem dobro distribucijo in tudi dostop do specializiranih medijev. Madrid in Barcelona sta motor vsega tega, ampak tudi objava v mali založbi kjerkoli bolj na obrobju lahko še vedno pomeni vidljivost. Antologija Šalamunove poezije, ki jo je leta 1999 prevedel J. P. Fajdiga, je bila opažena, čeprav je izšla v Valencii, pri založbi Visor. Kogar poezija res zanima, ve zanjo, lahko jo poišče. Podobno lahko rečemo za mnoge prevode Xavija Farréja, ki krožijo, čeprav niso vidni v izložbah knjigarn. Prevodi se nalagajo počasi, plast za plastjo in drug drugemu pomagajo k prepoznavnosti. Tržno najuspešnejša knjiga je seveda Bartolov *Alamut*, ki je doživel po letu 1989 okrog deset novih izdaj pri različnih založbah, ampak bral-

Simona Škrabec

Foto: J.M. Mirnoz, 2019

cev te uspešnice ne zanima kaj dosti, da je avtor tržaški Slovenec in zakaj je to pomembno.

DSKP: Kaj pa od tvojih prevodov?

Škrabec: Odlično je bil sprejet Vojnovič s svojo *Jugoslavijo*; založba, pri kateri je izšel, je zelo prodorna, hkrati pa je knjiga nekakšen odgovor na vprašanja, ki si jih tu marsikdo zastavlja. Nasprotno pa z Jančarjem nikakor nisem uspela pridobiti pozornosti širšega kroga bralcev, ne v katalonščini ne v španščini. Zakaj? Avtor lomi ustaljene

www.antiquariat.si
Spletna trgovina — Antikvariata Glavan

Knjige in razglednice z naših polic so sedaj dostopne tudi preko spleta.

ANTIQUARIAT
GLAVAN

predstave in ga nimajo kam uvrstiti, zato je to za večino najbrž prenaporno čtivo. Hkrati pa je ravno Jančarju uspelo zgraditi res lepo, celo prijateljsko vez z Jaumejem Cabréjem. V slovenščini imamo že štiri njegove knjige, a ko je prvič prišel na gostovanje v Ljubljano, je bilo to za Cabréja eno prvih gostovanj v tujini.

Še posebej sem ponosna, da mi je uspelo prenesti iz enega jezika v drugega tako izjemne avtorje. Pomembno se mi zdi, da se naša literatura ne trži kot eksotika, ampak da skuša biti enakovreden sogovornik, da slovenski avtorji in tudi esejisti postanejo preprosto del nenehnega pretakanja mnenj in literarnega čtiva. Prepoznavnosti ne bomo dosegli kot blagovna znamka, temveč le, če bo naša literatura sploh imela kaj povedati. Glede tega se mi zdi posebej pomembno izpostaviti Borisa Pahorja. Mislim, da bo njegov opus v prihodnosti še naprej vzbujal zanimanje. V osrčje Španije njegova misel najbrž ne bo nikoli uspela prodreti, ampak za Katalonce je to izjemno pomemben sogovornik, ki jim pomaga razumeti njihovo lastno izpostavljenost in bolečino.

DSKP: Ali so katalonske, pa tudi španske založbe odprte za prevode iz slovenskega jezika?

Škrabec: Kot celota slovenska književnost seveda ne obstaja, nihče ne ve, kdo sta bila Prešeren (pa čeprav obstajajo prevodi) ali Cankar. V knjigarnah boste naše knjige morali iskati nekje med srednjeevropskimi avtorji, slovansko književnostjo, včasih ima kakšna prodajalna celo poličko z Balkanci, za samostojno in prepoznavno kategorijo pa slovenskih knjig v aktualnih prevodih ni dovolj.

V Španiji položaj ni ravno enostaven in tudi nikoli ne bo, ker je to monolitna dežela in zato institucionalno ne goji nobene posebne naklonjenosti do poznavanja malih literatur ali jezikov. Raznolikost sveta tukaj ni nekaj, kar bi bilo samo po sebi privlačno.

Določen del Kataloncev je seveda Sloveniji zelo naklonjen zaradi političnega zgleada, ampak na literaturo ima to kaj malo vpliva. Tudi dnevna politika prispeva k temu, da mali narodi Evrope drug o drugem sploh kaj vemo. Neposredna komunikacija od ene periferije do druge, ne da bi sploh šli skozi kakšno središče, je eno osrednjih vprašanj današnje literarne vede na svetovni ravni. Mene to vprašanje zelo zanima, ne samo glede Slovenije in Katalonije, temveč nasploh. Kaj je treba storiti za dobro kapilarno razvejanost svetovnega literarnega sistema? Od odgovora je odvisen bodoči razvoj književnosti, da bo literatura lahko ostala zavezana bistvenim vprašanjem človeštva in ne bo postala samo komercialni izdelek.

DSKP: Ali tvoje prevode pregleda še lektor oz. urednik pri založbi? Kakšno tradicijo imajo v Španiji – gre le za jezikovni pregled ali tudi skrajšanje besedila, kot to počnejo nemški ali ameriški uredniki?

Škrabec: S katalonskimi založbami imam zelo pozitivno izkušnjo glede tega, brez izjeme je šlo vedno za zelo občutljiv pristop k literarnemu delu in vedno sem imela lahko pri prevodu zadnjo besedo, pogosto so knjige izšle tudi vsaj s kratkim epilogom, nekatere pa imajo res prave študije, kakor Pahorjeva *Grmada v pristanu*, ki je prišla v knjigarne letos oktobra. S španskimi prevodi pa ni šlo vedno tako gladko. Jančarjevo *Zvenenje v glavi* je bilo natisnjeno brez vsakega jezikovnega pregleda, založnik me ni obvestil niti o tem, da je knjiga že v prodaji, zapletlo pa se je celo pri izplačilu honorarja, čeprav je založba imela evropsko subvencijo. Očitno jim je šlo le za to, da natisnejo kaj eksotičnega in poberejo temu namenjen denar. Še huje je bilo z Vojnovičem. Pritisk je bil tako močan, da sem se odločila, da z založbo ne sodelujem več. V njegovem romanu, na primer, si junak kupi v kiosku burek in prodajalec ga vpraša, če bi zraven jogurt. To so popravili v vprašanje, če bi želel jogurtovo omako, ker si pač Španci ne znajo predstavljati, da jogurt lahko piješ ... Popravki so bili precej nasilno prisvajanje vsega neznanega, nenavadnega ali neprimernega. Močno sem se borila za to, da je zgodba ostala zvesta sama sebi, ampak je bilo vseeno prilagajanja in spreminjanja preveč, da bi še kdaj pristala na kaj podobnega. Takšno načrtno spreminjanje vsega tujega v omiljeno, lažje sprejemljivo različico je zame popolnoma nesprijemljivo.

KOSOVEL

VSEM NAJ BOM NEZNAN

IZBOR

IZBRAL IN UREDIL MIKLAVŽ KOMELJ

Nova izdaja knjige Kosovel : Vsem naj bom neznan / Izbor
cena 24,90 €

Kolekcija šestih skodelic z verzi Srečka Kosovela
mala skodelica (9 cl): 18,00 €, večja skodelice (25 cl): 25,00 €

Beležnica Kosovel
cena 17,90 €

Naročila na: www.goga.si; tel.: 07 393 08 11

GOGA

CENTER ZA
KREATIVNOST
CENTRE FOR
CREATIVITY

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Lara Unuk (r. 1988) je v otroštvu več let živel na Poljskem, kjer se je naučila poljščine. Leta 2014 je diplomirala iz klasične filologije (smer grški jezik in književnost) ter primerjalne književnosti in literarne teorije. Isto leto je zaključila vzporedni dodiplomski študij latinščine in primerjalnega indoevropskega jezikoslovja ter se vpisala na doktorski študij novogrške književnosti. Ob prevajalskih nagradah na več natečajih je letos prejela tudi nagrado Radojke Vrančič za mlado prevajalko, ki ji jo strokovna komisija za nagrade in priznanja pri Društvu slovenskih književnih prevajalcev podelila za sklop prevodov štirih romanov – Ilias Venezis, *Številka 31328* (Cankarjeva založba, 2019), Makis Citas, *Bog mi je priča* (Beletrina, 2019), Kalia Papadaki, *Dendriti* (Goga, 2019) in Mirto Azina Hronidi, *Eksperiment* (KUD Police Dubove, 2020) – ki so izšli v letih 2019 in 2020. Komisija je v utemeljitvi med drugim zapisala: »Delo Lare Unuk kaže, da prevajalka obvladuje različne jezikovne registre, temeljito pozna kulturnozgodovinski okvir grške stvarnosti in ima pretanjen čut za estetske plati književnega ustvarjanja v izvornem in ciljnem jeziku.«

INTERVJU Z LARO UNUK, prejemnico nagrade Radojke Vrančič

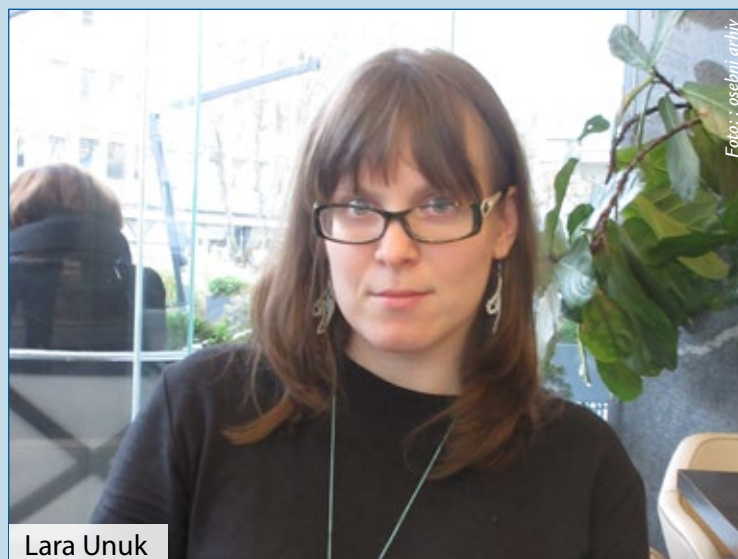
»Prevajanja ne povezujem z ljubeznijo do posameznih jezikov, ampak z zanimanjem za literaturo.«

DSKP: Ste doktorska študentka novogrške književnosti, diplomirali ste iz grščine, primerjalne književnosti, latinščine in primerjalnega jezikoslovja. Kako se je vaša zgodba z novogrščino ter prevajanjem sodobne grške literature začela in kako se nadaljuje?

Unuk: Z novo grščino sem se prvič srečala med študijem stare grščine, in ker sem se želela bolje naučiti tudi sodobnega jezika, sem veliko hodila na poletne seminarje v Grčijo, kasneje pa na študijske izmenjave v Atene in Solun, kjer sem poslušala predavanja iz novogrške literature, od srednjeveške pa vse do proze dvajsetega stoletja. Odprla so se mi povsem nova obzorja, saj pred tem nisem imela stika s sodobno grško kulturo. Očaralo me je bogastvo grškega literarnega izročila z njegovimi raznovrstnimi kulturnimi in jezikovnimi plastmi. Korak do odločitve o prevajanju je bil majhen, saj vsako prevajanje izvira iz želje, da bi slovenskim bralcem predstavila kaj novega. Zanimalo me je tudi, kako je ekonomska kriza vplivala na grško literarno produkcijo, in tako je prišlo do mojega prvega knjižnega prevoda iz grščine, romana *Bog mi je priča* Makisa Citasa, ki predstavlja življenje na predvečer krize. Za priložnosti, ki mi jih je odprlo znanje grščine, se moram zahvaliti tudi svoji prvi grški lektorici Vasiliki Varsamakidu.

DSKP: Kakšen je vaš pogled na literarno ustvarjanje v tem jeziku, tudi glede na to, koliko je sodobna grška književnost z obstoječimi prevodi znana slovenskemu bralcu? Je morda pri najbolj aktualnih avtorjih čutiti kakšen podoben val kot v sodobnem grškem filmu?

Unuk: Literarno ustvarjanje v Grčiji je raznoliko, ampak pri najbolj priljubljenih avtorjih – in nekateri sodobni grški pisatelji in predvsem pisateljice imajo tako kulturni status, da se včasih njihovih knjig ne da dobiti niti v knjižnici, ker so vse izposojene – so trenutno v ospredju zgodovinske in aktualne družbene teme, ki se prepletajo z žanrskimi

Lara Unuk

elementi, pogosto kriminalko. To ni presenetljivo, saj je sodobna grška zgodovina razburkana in na trenutke zelo tragična, v dobrem stoletju so doživeli izmenjavo populacije s Turčijo, ki je povsem spremenila družbeno podobo, državljansko vojno in dve vojaški hunti, in te teme so močno prisotne celo v najnovejših knjižnih delih. Ekonomska kriza pa je v zadnjem desetletju tako močno zaznamovala in spremenila grško družbo, da ni čudno, da je pustila sledi v literaturi. Družbeni komentar se zateka h groteski, absurdni in fantastiki, res podobno kot v omenjenih filmih. Ti romani so za slovenskega bralca lahko

NOVI KULTURNI PRIROČNIKI

- UMETNOST V ČASU KARANTENE, Poskus (po)učne rabe družbenega medija v času karantene ali dvajset zapisov o likovni umetnosti
- OD LUTKE DO LUTKE, Priročnik o izvoru, pedagoški rabi in ustvarjanju lutk
- KAKO NAREDITI PESEM... (Vprašanje ali odgovor)

Priročniki so podpora literatura dopolnilnim izobraževalnim modulom za mlade v okviru projekta: Pridobivanje dodatnih znanja za mlade na področju kulturnih dejavnosti v okviru JSKD.

INFO:
 t: 01/241 05 10
 e: ess.razpisi@jskd.si
www.jskd.si
www.jskd.si/knjigarna

zanimivi tudi kot informacija, saj odpirajo okno v povsem drug svet in družbo z drugačno zgodovinsko izkušnjo. Drugi dokaj značilen tip grškega romana pa je povsem drugačna, simbolična, poetična pripoved z raztrgano, zamegljeno naracijo. V zadnjem času me je pritegnil tudi cikel fantazijskih romanov, umeščenih ob Prespanško jezero.

Tudi sodobna grška poezija skriva kar nekaj nam neznanih biserov, saj so nam od grških klasikov zgolj v izborih dostopni samo nobelovca Seferis in Elitis ter Kavafis, čeprav imajo Grki izjemno lirično tradicijo. Najnovejša poezija je velikokrat hermetična, osnovana na pesnikovem toku zavesti, pri najmlajših avtorjih pogosto s pridruženno socialno noto. Izjemna pesnica je bila letos umrla Kiki Dimula, pesniška velikanka, ki je delovala dobrega pol stoletja in izoblikovala samosvoj, abstrakten in ironičen izraz, v slovenščini pa je dostopna zgolj revialno v *Poetikonu* in na *Vrabcu anarhistu*. V grškem pesništvu 20. stoletja je zanimiva močna ideološka opredeljenost posamičnih pesnikov. V tem kontekstu bi omenila kulturno pesnico Katerino Gogu, ki je za živa s svojo črno, revolucionarno in deziluzionirano poezijo podirala prodajne rekorde, trideset let po smrti pa je še vedno simbol in vzornica mlajšim generacijam. V zadnjih letih je v slovenščini izšlo kar nekaj zanimivih romanov sodobnih grških avtorjev in precej revialnih objav poezije, ni pa zaslediti kritičnih odzivov nanje, kar me malo žalosti. Zato sem še posebej vesela te nagrade, saj upam, da se bo v tem pogledu mogoče kaj spremenilo.

DSKP: Nagrajeni ste za prevod štirih tematsko in slogovno zelo raznolikih proznih del. Kakšen prevajalski izziv so bila za vas, kako ste se jih lotili? Ob narativnem eksperimentu ciprske avtorice imamo pred sabo taboriščno izkušnjo, zgodbo o Grkih v Ameriki in forenzično študijo Grčije pred finančno krizo: kakšen kalejdoskop sestavljajo ti štirje romani?

Unuk: Čeprav so si omenjeni romani po stilu in tematiki res povsem različni, jim je skupen kompleksen, umetelen jezikovni izraz, prepleten z ostalinami starejšega jezika. Jezik romana *Bog mi je pričal* Makisa Citasa je zmes pogovornega, celo vulgarnega, s cerkveno obredno in birokratsko inačico. To omogoča večplastnost grščine, v kateri se močno razlikujejo publicistične, knjižne in pogovorne oblike. Ilias Venezis si je v *Številki 31328* prizadeval za gol, preprost jezik s kratkimi stavki, da bi v njem bolj neposredno predal taboriščno izkušnjo, vendar je pripoved okrasil z dobro dozo ironije, ki so mu jo sočasni kritiki celo očitali, češ da je nespoštljiva, in z liričnimi odlomki. Pri prevajanju sem morala zaradi vrivkov v turščini in v grškem maloazijskem dialektu posegati po turškem in po starogrškem slovarju, veliko sem brskala po priročnikih iz pontske grščine. Starogrški slovar mi je bil tu in tam v oporo tudi pri prevajanju romana *Ekperiment* ciprske avtorice Mirto Azina Hronidi, ki vsebuje nekatere ciprske dialektalne prvine, poleg tega pa gradi na citatnosti in preigravanju literarnih motivov. *Dendriti* Kalie Papadaki so slogovno mojstrski roman, zgrajen na zahtevnih, izjemno dolgih in razvejenih stavčnih periodah, ves čas se menjava zorni kot pripovedi, kar je primerljivo z modernističnim slogom Virginie Woolf, ki jo na nekem mestu v romanu tudi omeni. Vsi skupaj ti romani slikajo različne vidike grškosti v 20. stoletju, od maloazijske katastrofe na prelomu stoletja in težkega življenja razočaranih priseljencev v Ameriki do malomeščanskega sveta v središču Grčije in Grkov na Cipru, ki jih še preganjajo duhovi preteklosti po turški zasedbi dela otoka.

DSKP: Prevajali ste tudi iz poljščine. Kako kombinirate tako različne jezike? V zadnjih letih očitno prevladuje grščina, toda ali nameravate tudi v bodoče vijugati med temi razlikami?

Unuk: Res nameravam še naprej prevajati tudi iz poljščine, že v naslednjem letu, in če bom le imela spet priložnost, tudi iz stare grščine. Poljska književnost mi je zelo blizu, saj sem se brati naučila na Poljskem in sem odraščala v stiku z njo. Če se bom dovolj dobro naučila še kakšnega tretjega jezika, trenutno se največ posvečam učenju turščine, se bom z veseljem lotila še kakšne druge literature. Verjetno zato, ker prevajanja ne povezujem toliko z ljubeznijo do posameznih jezikov, ampak predvsem z zanimanjem za literaturo.

Knjižnice nudijo tudi v času epidemije številna gradiva in vsebine, ki omogočajo uporabnikom podporo pri izobraževalnih procesih na daljavo ter ustvarjanju in bogatenju duha.

V tednu splošnih knjižnic z novimi pristopi do uporabnikov in digitalnimi storitvami

Dneve od 16. do 20. novembra je zaznamoval teden splošnih knjižnic, v katerem so knjižnice po vsej Sloveniji spomnile državljane, kako so se prilagodile novim razmeram in katere knjižnične storitve so kljub oviram, ki jih ustvarja epidemija, še vedno dostopne, objavili in podelili pa so tudi nagrade za najboljše projekte, ki so jih knjižnice prijavile na razpis Zdrúženja splošnih knjižnic in je namenjen povezovanju med knjižnicami, izmenjavi dobrih praks ter krepitevi dejavnosti knjižničarstva, ki podobno kot trenutni časi zahtevajo od knjižnic inovativnost in fleksibilnost, da ostanejo v stiku z uporabniki.

Slovenske splošne knjižnice tudi v tem času ponujajo svojim uporabnikom spletne storitve preko različnih digitalnih platform, **seveda pa knjižnice še vedno izposojajo tudi fizične knjige, ki so kljub bogati digitalni ponudbi visoko na lestvici zaželenih knjižničnih storitev.** Ravno za to se knjižničarji tudi v času epidemije trudijo za čim večjo dostopnost tega gradiva, ob varni izposoji v knjižnici tudi s pošiljanjem po pošti ali pa ga uporabnikom dostavljajo na kak drug način. Knjižnice so prisotne v 274 krajih po Sloveniji ter s 13 bibliobusi na več kot 700 postajališčih dostopajo do oddaljenih uporabnikov. Prisotnost knjižničarjev v domačih okoljih prebivalcev je ustvarilo zaupanje, ki ga uporabniki izkazujejo storitvam knjižnic in delu knjižničarjev. Živimo in delamo v času, ko je zaupanje najpomembnejša vrednota, ki pomirja in obenem odpira možnosti za prihodnost. Porast uporabe digitalnih knjižničnih storitev, ki jih imajo uporabniki tudi sicer na voljo, kaže na posebnost časa, v katerem živimo. Knjiga v fizični in e-obliki še vedno ostaja nepogrešljivo sredstvo za krepitev duha in najpomembnejši člen v izobraževalnem procesu.

V Tednu splošnih knjižnic so vse knjižnice po Sloveniji državljanom sporočile, da kljub razmeram še vedno opravljajo povezovalno vlogo v družbi. Takole so se odzvali uporabniki na storitve, ki so jih pod sloganom »#ostanidoma v stiku s knjižnico« v času prvega vala epidemije pripravili v Knjižnici Šmarje pri Jelšah:

Katarina Ratej, ena izmed uporabnic knjižnice, je dejala: »Všeč mi je, da lahko preko spletnih seminarjev in izobraževanj ostanem v stiku s knjižnico, da zaposleni ohranjajo stik z vsemi obiskovalci knjižnic in prireditelji in tako gradijo most med ljudmi kljub ukrepom, ki so nas doleteli v letošnjem letu. Meni osebno sta osebni stik in komunikacija zelo pomembna, saj smo ljudje družabna bitja in nas lahko prenehanje komunikacije vodi v tesnobo. Hvala sem Knjižnici Šmarje pri Jelšah, da smo lahko redno v stiku.« Uporabnik **Pavel Kristan** pa je dodal: »Dobrodošle so pobude, ponudbe in sodelovanja med knjižnico, kulturnim domom, univerzo za tretje življenjsko obdobje in muzejem, saj z aktivno udeležbo, kot sta poslušanje in učenje, krepimo samozavest in pokažemo lastne sposobnosti drugim. Tako se tketa socialna mreža ter živahna in trdna skupnost.«

Kulturna zgodovina govori o tem, da so različne umetniške zvrsti v različnih obdobjih in desetletjih dominirale s prebojnostjo in popularnostjo, vedno pa se je to lahko zgodilo zaradi spremenjenih tehnoloških razmerij. V šestdesetih letih prejšnjega stoletja je bil denimo vseprisoten humor: časopisni, literarni in ulični, državno spodbujan, umetniški in disidentski. V sedemdesetih so svet preplavili novodobni hollywoodski *blockbusterji*, v osemdesetih pa je dokončni globalni pohod izpeljal pop rock. V minulem desetletju in pol smo bili priča vzponu sijajnih TV-serij, trenutno pa kaže, da se med velike, avtonomne in splošno sprejete medije prebija strip. Zakaj bo naslednje desetletje stripovsko in kaj to sploh pomeni?

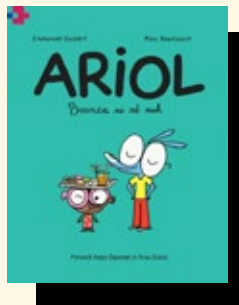
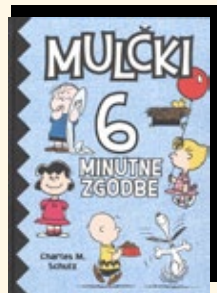
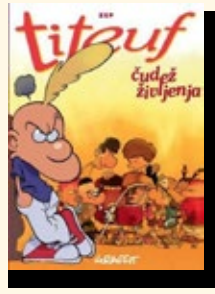
STRIP NA PRAGU NOVEGA DESETLETJA

Najavlja se že nekaj časa, vendar zdaj resnično padajo vse pregrade. Na različnih koncih sveta so se stripi razvijali povsem neodvisno (dominirale so Japonska, Francija/Belgija in pa ZDA/Velika Britanija), vendar se to polagoma spreminja. Stripovski festivali vznikajo kot gobe po dežju in tudi v Sloveniji smo v začetku oktobra izpeljali četrti festival Tinta, ki je naslednik Stripolisfesta.

Stripu na roke gre tudi nesrečna epidemija novega koronavirusa, v kateri je knjiga ponovno pokazala svojo trdoživost. Kinodvorane so zaprte, koncertna prizorišča mirujejo, gledališče je potihnilo, in v teh za kulturo žalostnih trenutkih se zdi, da poleg televizije živi le še knjiga – pa četudi skozi spletno kupovanje in branje v domači karanteni.

Na zabavno stavijo tudi pri Mladinski knjigi, kjer nizajo humorne zgodbe o *Pasjem možu*, k tej anglosaksonski uspešnici pa je založba Miš letos pritaknila še *13-nadstropno hišico na drevesu*, začetek serije o dveh mulcih, ki sta v rodni Avstraliji splezala že na *130-nadstropno hišico na drevesu*, se pravi do desete epizode. Tudi *Ariol* in *Škatla* pod okriljem VigeVageKnjig sta letos dobila vsak svoj novi del, postregli pa so nam tudi z novitetama, to sta francoska *Ana in Froga* za malo mlajše ter *Akissi*, obsežnejša nagrajena zbirka o prigodah temnopoltega dekletca v afriški vasi.

Med novimi specializiranimi založbami najdemo zavod Stripolis, ki je najstniškemu občinstvu namenil prvi del *Graščine*, razvejane zgodbe o skopem ptiču z nemogočimi pomočniki. Pri razvoju te zbirke so-

Toda stripi niso običajne knjige. Narisane zgodbe so pol filmi in pol literatura, tehnično niso predrage, obljublajo pa neskončne možnosti in kombiniranju stila in sporočila. Včasih želiš strip posedovati samo zato, ker je vizualno osupljiv, kar pa v času izgubljenih vere v kulturni artefakt (CD proti pretočnim platformam, DVD proti videu na zahtevo, knjiga proti e-branju ...) stripu podeljuje edinstveno zbirateljsko težo.

Dodatna prednost stripa je njegova avtohtonost. Države in regije se po desetletjih drsenja v globalizem spet ozirajo k lokalnemu, pri čemer se soočajo z lastnimi dobrimi in slabimi lastnostmi, zgodovino in osebnostmi. Strip je odličen v nagovarjanju najbolj trpkega in najbolj vedrega v človeku, saj je vizualno neposreden, jezikovno prostodušen, zbadajoč, torej boleč, ponuja pa tudi raznovrstna estetska zdravila.

Slovenija se je v zadnjem desetletju močno začela zavedati stripa. Imamo vrsto raznolikih ustvarjalcev in ustvarjalk, veliko tudi prevajamo. Imamo stripe za mlado in staro – od domoljubnih do revolucionarnih, od zabavnih do osebnoizpovednih, z zgodovinskimi in sodobnimi temami. Imamo specializirane založbe, vendar se tudi preostale zelo rade spoprimejo s kakovostnim naslovom, ki je ujel oko koga v uredništvu.

Stripi za otroke v letu 2020

Med založbami, ki sistematično objavljajo stripe za najmlajše, prednjači Graffit, ki jo poznamo po zbirkah *Smrkci*, *Mulčki*, *Titeuf*, *Asterix*, *Garfield*, *Mali Spirou* itd., tem pa sta se letos pridružila še dva dela o čarovniku *Merlinu* (ko je bil še otrok in ni dobro obvladal svojih moči) in dva dela o *Volku Valterju* (ta posvoji otročička ... volkodlakca!). Brez naslovov, ki spodbujajo hitro konzumacijo zabavnosti, se nobena stripovska scena ne more uspešno razvijati, kljub temu pa je ista ekipa v okviru založbe Grlica izdala tudi resnejši otroški strip *Rdeča cona* o potresu v mestu Montefortino, ki je Italijo prizadel leta 2017.

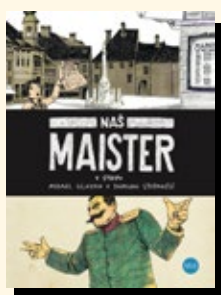
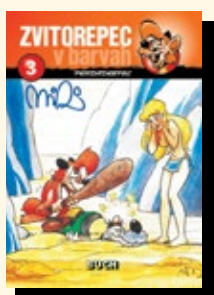
deluje nekaj največjih imen novega francoskega stripa (Trondheim, Sfar, Larcenet), ta pa svojega bralstva nikoli ne podcenjujejo.

Potem so tu izdelki nestripovskih založb. Sodobnost je izdala strip *Mamut: dogodivščina s krasnim fantom Teom* ter drugo prigodo *Kapa in Bunda* – prašičkov, ki sta ju ustvarila Majda Koren in Damijan Štepančič. Založba Vida je objavila dve knjižici mejno duhovitih podvigov grdoglede *Hude Ajde*, Didakta pa je k dosedanjim stripom o Snoopyju dodala še *Zamaskiranega heroja*. Strip.art.nica Buch, ena redkih specializiranih prodajal, nadaljuje z izdajanjem sveže pobarvanih *Zvito-repcev* v velikem formatu, medtem ko je Forum Ljubljana predstavil tri nove naslove v zbirki *Ta ljudske v stripu*. Založba Narava se je odrezala z izdajo *Basni v stripu* ilustratorja Jožeta Trobca, medtem ko je Družina najavila prvi zvezek dobro sprejete serije *Dnevnik detektivke Višnje*. In že smo pri zgodovinsko-poučnih izdelkih. Pri dveh je sodeloval risar Jaka Vukotič – z Žigo X Gombačem je ustvaril portrete znamenitih Slovk in Slovencev v *Znamenitnih* (Rokus Klett) in z Boštjanom Gorencem *Reformatorje v stripu* (Škratelj). V daljno preteklost se je podala tudi založba Morfem s *Srednjim vekom* in *Starim Egiptom v stripu*.

Naštevanje bi se lahko nadaljevalo, kar zgolj dokazuje, da je stripovska vzgoja novih generacij v polnem zamahu, strip pa postaja avtonomna smer ob še enem preseku: med slikanico in leposlovjem.

Stripi za odrasle v letu 2020

Današnji stripi niso več lahka roba – ravno obratno, težka namreč zastarajo. Nove izdaje pristanejo na ramenih tega, kar je kakovostnega nastalo v zadnjem desetletju ali dveh, in ravno to nalaganje tehtnosti in osupljive dostopnosti medija – vzameš ga v roke in že si sredi zgodbe – sili odrasle z vseh por družbe, da strip sprejemamo kot nekaj naravnega, samoumevnega, samosvojega, resnega in resničnega, česar pred nekaj leti še ne bi mogli z gotovostjo trditi.

Od domačih težkokategornikov so letos ponovno udarili trije: Tomaž Lavrič s četrtem zvezkom bravuroznih enostranskih stripov *Ekstremni športi* (Buch), Zoran Smiljanić z zgodbo *Črni plamen* o požigu Narodnega doma v Trstu (ZRC), za katero sta s sinom Ivanom, ki je bil scenarist, dobila nagrado zlatirepec, in pa Damijan Stepančič z dvema domoljubnima biografskima izdelkoma: *Našim Maistrom* (Miš), ki bi ga v film težko prenesli, in s stilistično mojstrovino *Baraga: Črna suknja med Indijanci* (Družina), v kateri je upodobil preobrazbo slovenskega misijonarja iz devetnajstega stoletja. Tej trojici sledi nova: Samira Kentrič je v hibridni stripovski slikanici *Adna* (MK) znova osupnila z vrhunsko risbo ter bolečo migrantsko zgodbo, ki je zaznamovala že *Pismo Adni* iz leta 2016,

pa Izar Lunaček, ki je v stripu *Sveto & smešno* (ZRC/Zavod Stripolis) nadgradil dosedanja pretanjena stripovska humoričenja na temo filozofije in religije (*Založeni raj*, *Oklepaj*), tu pa je tudi avtorski zvezek Gašperja Krajncja *Mestne ptice* (VigeVageKnjige), ki se izmed stripavtorjev mlajše generacije še najbolj približuje estetiki Tomaža Lavriča.

Pri isti založbi je izšel strip Nine Bunjevca *Bezimena*, ki je prejel nagrado zlatirepec za prevodni strip, izdali pa so tudi prvi del travmatične sage *Blast* in triler *Magnet* s švicarskimi termami ter arhitektom Petrom Zumthorjem v glavni vlogi. Založba V. B. Z., ki prav tako krepi svoj stripovski arzenal, je po *Nicku Cavu* (2017) izdala večkrat nagrajeno begunsko zgodbo *Alpha*, v kratkem pa nameravajo izdati obsežno, likovno, pesniško in ekološko navdahnjeno *Pesem sodobnega mornarja*. Med resnejšimi deli najdemo še osebnoizpovedno zgodbo *Mamin rak* (Primus/Zenit), ki je prejela Eisnerjevo nagrado za najboljši spletni strip, govori pa o spopadanju celotne družine z maminim metastatskim pljučnim rakom, ter knjigo *Kafka: Zbirka stripovskih zgodb* (Forum), ki jih je z uporabo stripovskih bližnjic in avtorske svobode upodobil Peter Kuper. Na šaljivo stran so se – z vso tehtnostjo in hkratnim kaosom intimnih odnosov – pretihotapile smešnice Tisje Kljaković Braić v knjigi *Unadva* (MK) in pa *Fuč Fuk* (Zavod Stripolis), ki v preseku žgečkljivega in komičnega nagovarja vsakogar, ki premore vsaj nekaj samoironije v zvezi s svojim spolnim življenjem. In tudi to naštevaje je treba neke prekiniti, čeprav naj za konec omenim tudi Studio Risar, kjer so znova postregli z novimi naslovi: *Druuna* [V–VI] in [VII–VIII] in *Jeremiah* [XVI–XVIII].

Strip je torej na pragu novega desetletja tudi pri nas v odlični formi, četudi z nekaj zaostanka za bolj razvitimi regijami, a korak smo vendarle ujeli. Ob ravno pravem času, saj je bralna kultura v Sloveniji, kot pravijo raziskave, na najnižji točki. Morda pa jo nekoliko dvigne prav – strip?

Za otroke od 6. leta naprej in vse ostale, ki se še vedno znajo smejeti.

redna cena: 22,90 €

Stefan Boonen

MAMUT

Iz nizozemščine prevedla Stana Anželj

Junak te zgodbe je TEODOR BOB PRINCEL PRVI. Teo ima tisoč pravic in dolžnosti. Ples, judo, matematika, nogomet, petje. Zna igrati klavir in se spozna na mamutove kakce. In ne samo to: Teo ve, kje leži pradavnina. Odbita in ganljiva zgodba o osamljenosti, prijateljstvu in domišljiji.

ZA VSE LJUBITELJE STRIPOV IN PRADAVNINE!

ZA VSE NEUSTRASHNE FANTE IN DIVJA DEKLETA!

ZA VSE VARUŠKE S KOSMATIMI NOGAMI!

Bralcem Bukle podarjamo kupon za 5 €. Unovčite ga na naši spletni strani www.sodobnost.com s kodo PRADAVNINA ob naročilu knjige MAMUT. Akcija velja do konca leta 2020. Knjigo lahko naročite tudi po telefonu 01/43 72 101.

JOJO MOYES

PRODAJALNICA SANJ

prevod: Daša Perme Jurjavčič
Mladinska knjiga, 2020, zbirka Oddih,
2020, 516 str., 34,99 €

Jojo Moyes

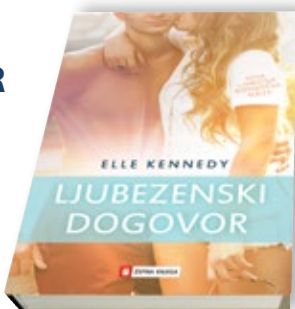
Pauline Sara Jo Moyes, nekdanja angleška novinarka, danes bolj znana kot Jojo Moyes, svetovna zvezdnica romantičnega žanra, je svojo pisateljsko pot začela, tako kot mnogi avtorji pred njo, s številnimi zavrnutvami rokopisov in precej povprečnim

uspehom pri bralcih, vse dokler ni leta 2012 Penguin iz njene zgodbe *Ob tebi* naredil mega uspešnice. Od takrat so vsi njeni romani zasedli najvišja mesta na lestvicah priljubljenosti ljubezenskih zgodb. V tokratni pripovedi (eno zgodnejših del) krožimo na časovni premici štirih desetletij in med življenjskimi odločitvami dveh mladih žensk. Nepremišljena Athene, mladenka sumljivega slovesa, se po poroki z uglednim Douglasom začne dolgočasiti in ga kmalu tudi zapusti zaradi mimoidočega trgovca. Petintrideset let kasneje pa se po sili razmer mlada Suzanna vrne v domači kraj, kjer njen mož in okolica od nje pričakujejo naraščaj, a sama materinstvo preloži in se zateče v snovanje simpatične prodajalnice, kjer stke tudi nova prijateljstva. Kaj se mora zgoditi, da bo Suzanna srečno zaživela? > BETI HLEBEC

ELLE KENNEDY

LJUBEZENSKI DOGOVOR

prevod: Anja Furlan
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2020, m. v., 409 str., 14,90 €

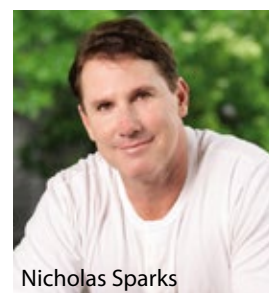

Prijetna romantična zgodba je napisana v izmenično dvojni prvi osebi. En tok dogodkov opisuje Hannah Wells, študentka petja, drugi pogled pa odkrivamo skozi pripoved Gerretta Grahama, uspešnega hokejista v univerzitetni ekipi in velikega ljubljena deklet. Hannah je bila kot petnajstletnica posiljena in ima težave z orgazmom. Gerrettu pa študij ne gre preveč dobro in uspešen izpit iz etike bo odločil, ali bo še lahko ostal v hokejskem moštvu. Glavna junaka ugotovita, da lahko pomagata drug drugemu, pri čemer pride do številnih nespornostov, zapletov in norega pijančevanja. Kot je pri romantičnem romanu v navadi, se zgodba srečno konča! Simpatično razvedrilo za preganjanje dolgčasa. > SONJA JUVAN

NICHOLAS SPARKS

VRNITEV

prevod: Eva Žerjav
Učila International, zbirka Knjiga meseca,
2020, 336 str., m. v., 19,99 €

Nicholas Sparks

Ljubitelji romantičnih romanov Nicholasa Sparksa (1965) bodo navdušeni, da smo tako hitro dobili prevod njegovega najnovejšega dela, ki je izvirno izšlo letos poleti. Sparks se z *Vrnitvijo* vrača na vsebinski teren, ki ga je že obdeloval v svojem (tudi pred

leti prevedenem in tudi ekraniziranem) romanu *Dragi John*, v katerem je tudi imel glavnega junaka z vojaškim pedigrejem. Tudi tokrat je Trevor Benson, njegov protagonist in prvoosebni pripovedovalec zgodbe, zaznamovan z vojno, saj ga je hudo poškodovala raketa (od poškodb obraza in trupa do umetne roke), ki je septembra 2011 padla na bolnišnico v Kandaharju, kjer je delal, zato se je moral – skupaj s posttravmatsko stresno motnjo – vrniti v New Burn v Severni Karolini, kamor se res ni želel več preseliti. Tam se naseli v razpadajočo hišo, ki mu jo je zapustil dedek. Seveda pa svet okoli njega ni pripravljen na neskončno okrevanje, ki si ga je zamislil zase, saj za njim pogleduje šerifova namestnica Natalie Masterson, življenje pa mu le še bolj zapleta najstniška Callie, ki, kot kaže, ve nekaj več tudi o skrivnostnih okoliščinah, v katerih je umrl njegov dedek. Oder je postavljen, igralci so pripravljeni in Sparksov čustveni vrtiljak se lahko zavrti! > SAMO RUGELJ

ALKA JOSHI

UMETNICA S KANO

prevod: Suzana Pečnik
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2020, m. v., 362 str., 12,90 €

Alka Joshi

Živopisen roman, iz katerega kar lijejo barve, je kot svoj prvenec v zrelih letih napisala Alka Joshi, avtorica indijskih korenin, ki s svojo družino že več kot pet desetletij živi v Ameriki. *Umetnica s kano* je izšla spomladi 2020 in po priporočilu Reese Witherspoon, ki postaja vse večja knjižna

vplivnica z izbranim okusom za raznovrstna dela o pomembnih ženskih tematikah (na tem mestu vse bolj zamenjuje Oprah Winfrey), je ta slikovita in rahločutna pripoved z eksotičnim krajem dogajanja ter nenavadno vsebino v kratkem času prišla do svetovne prepoznavnosti. Osrednja junakinja je Lakšmi Šastri, mladenka, ki pobegne iz nasilnega zakona, potem pa se v živahnem indijskem mestu Džajpur pribije kot umetnica s kano, s čimer dobi vstop v tamkajšnje visoko družbo in postane intimna zaupnica bogatih žensk. Šastri nima samo talenta za unikatne vzorce in lepoticenje, temveč svojim strankam pogosto ponudi tudi pomembne življenjske nasvete, seveda pa sama ne more razkriti svoje skrivnosti. Ves čas mora tudi loviti ravnotežje in paziti, da se ne zaplete v ljubosumna obrekovanja. Njeno življenje pa se napne, ko jo nekega dne preseneti nekdanji mož, ki jo je končno izsledil, zato mora uporabiti vse znanje in sposobnosti, da lahko stopi na povsem samostojno pot svojega življenja. > RENATE RUGELJ

Krešimir Mišak
avtor legendarne oddaje na HTV
Na robu znanosti in avtor 9 knjig –
PRVIČ v Sloveniji!

»Tema, o kateri govorimo, je tako medicinska kot ekonomska, znanstvena, računalniška, etična, filozofska in duhovna; predvsem pa gre za srečo in izpolnjenost človeka, ali pa za njuno nasprotje.«

ZALOŽBA CHARA
PRIMUS
Izbirane knjige
www.primus.si

MARIE FORCE

USOJENA ZA LJUBEZEN

McCarthyjevi z otoka Gansett, knj. 10

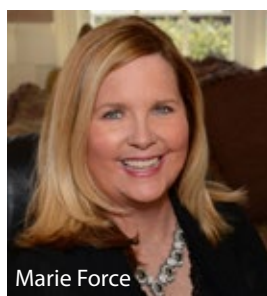
prevod: Maša Zupančič

Hiša knjig, 2020, m. v., 520 str., 14,99 €

Deseta knjiga o McCarthyjevih z otoka Gansett pripoveduje vročo ljubezensko zgodbo Jenny in Alexa. Ona je seksi svetilničarka, ki se je na otok zatekla, da bi zaključila dvanajstletno žalovanje za tragično umrlim zaročencem in začela na novo. On je vroč vrtnar. No ... v resnici je bil specialist za orhideje in krajinski arhitekt, le da se je pred kratkim vrnil na otok v domačo vrtnarijo, da bi pomagal bratu skrbeti za dementno mater. Srečata se ob zori pod svetilnikom, ona v prosojnem neglizanju, besna kot osa, ker jo je zbudil z ropotom kosilnice, on zgoraj brez, z lesketajočimi

kapljicami potu na radiatorčkih, aroganten in nekoliko prostaški. Hipno vzplameni nezadržna privlačnost. Podpihnjena z nezanosno vročino, ki je zajela otok, v trenutku zruši zapornice, da morata nemudoma okusiti, kaj vzdrhti, se napne, navlaži in se premakne, če se dotakneta. Vroč začetek prebudi dolgo zatajevano strast. Izmed strani romana buta eksplicitno, zmohtno in obilno, na mivkasti obali, v plitvini, v cvetličnem vrtu, pod tušem, na stopnišču, v spalnici, na kavču ... Vmes pa se oglašajo vedno močnejše note nežne ljubezni, ki se pogloblja in krepi, dokler se ne izkaže, da sta ustvarjena drug za drugega. Za vedno! Srečanje Jenny in Alexa pa je le osrednje dogajanje širše slike. Ves krog njenih prijateljev in znancev na osamljenem otoku je obdarjen z nezadržno slo in neizčrpno ljubeznijo, ki ponovno združi trpeče zaljubljenca, zgleda vse nesporazume in se zaključi z ganljivimi zarokami in sanjskimi porokami. > MAJA ČREPINŠEK

Marie Force

AMY HARMON

KAR VETER VE

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, 2020, m. v., 504 str., 14,99 €

Roman lahko beremo kot dvojno pripoved, zgodbo v zgodbi, preplet sedanosti s preteklostjo in fantastično potovanje glavne osebe v času in prostoru. Pisateljica Anne Gallagher je oseba, ki povezuje dva kontinenta, dve državi in dvoje časovnih obdobij. Po smrti dedka Eoina, priseljence iz Irske, se vrne v njegov rojstni kraj, da bi v jezero raztresla njegov pepel. Ko to stori, se nenadoma spusti megla in Anne se čudežno znajde v zgodovinskem letu 1921, v času irske vojne za neodvisnost, in zaživi v liku svoje prababice, za katero so več let mislili, da je mrtva. V romanu sledimo tudi dnevniškimi zapisom doktorja Thomasa Smitha, ki postane Annina usodna ljubezen. Zgodba se sicer odvija s časovnimi preskoki, a dosledno sledi toku življenja obeh Ann, kar pričara posebno pripovedno atmosfero in bralcem nudi užitek do zadnje strani! Čarobno razpoloženje pa romanu dajejo tudi odlomki iz del irskega pesnika W. B. Yeatsa. > SONJA JUVAN

SUSAN ELIZABETH PHILLIPS

KAJ PA, ČE JE PRAVI?

prevod: Nataša Hrovat

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2020, t. v., 472 str., 34,99 €

Kdo se skriva pod bedo in bliščem slave? Paparaci bi prodali dušo hudiču, da bi prišli do dobre (lahko tudi izmišljene) zgodbe in fotografij slavne Georgie York, ameriške TV-ikone, ki jo je zaradi druge ženske zapustil mož. Georgie se je po letu malodušja in strtega srca odločila, da bo postala nova ženska, za to pa bo izkoristila mrhovinarske novinarje. Njeni načrti se nepričakovano zapletejo, ko v njeno življenje znova zakoraka bivši soigralec iz priljubljene serije, s katerim sta na bojni nogi. Bram Shepard je bil kot mladostnik težaven in nezanesljiv mulec, malokdo pa ve, da je z leti končno odrasel. Ker je po naključju izvedel za Georgiejine načrte, nujno pa potrebuje vpliv in denar, se ji je strateško približal, ni pa računal na prste usode, ki je poskrbela, da bosta Bram in Georgie pred očmi celega sveta do nadaljnega igrala povsem novi vloge. Omam(lje)na napaka v Las Vegasu bo obema zmešala štrene ... Phillipsova fanov nikoli ne razočara. > KLARA JARC

Cena:
tv 34,90,
mv 13,95 €
+ GRATIS
DOSTAVA!

Uspešnica
leta
2020

Čarobna
praznična poslastica!

Sofia Lundberg
RDEČI ADRESAR
tv 33,90 €

Imogen Kealey
OSVOBODITEV
tv 34,90 €

Igrive kartonke 9,90 €/izvod

Barve, Čas za lahko noč, Živalski mladički, Letni časi

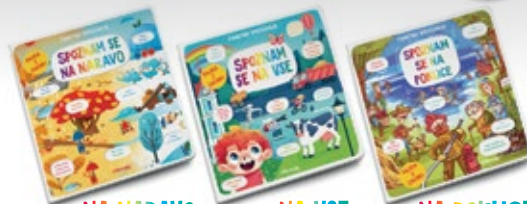
Zimski dremež
19,90 €

Zlati želod
19,90 €

SPOZNAM SE ...

12,90 €
za izvod

... NA NARAVO

... NA VSE

... NA POKLICE

Brezplačna dostava

AVRORA

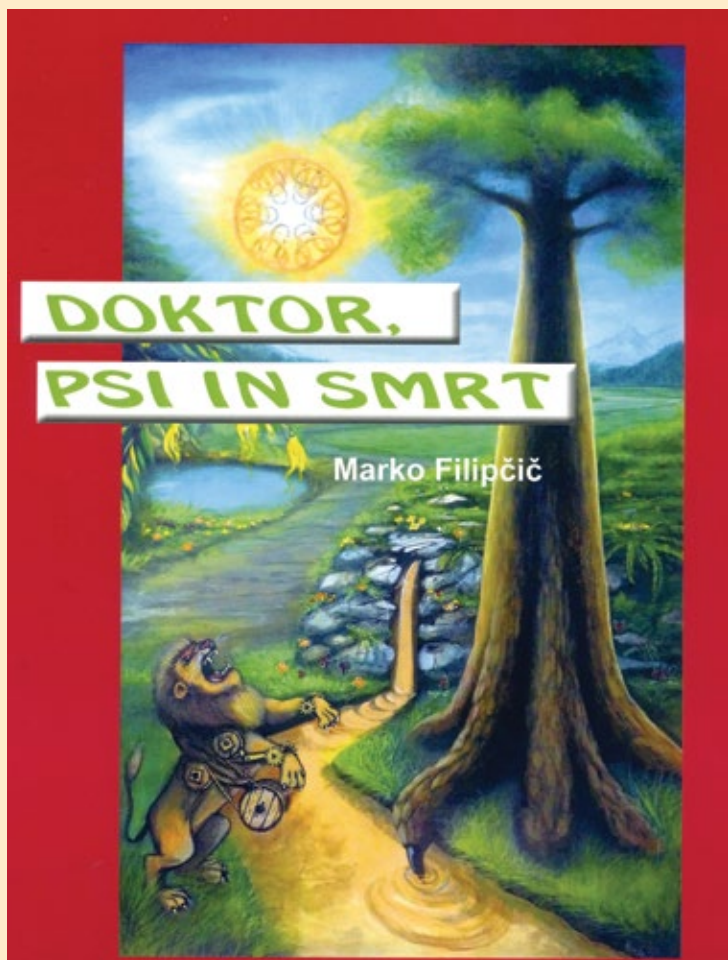
Za več kot 5000 knjig
v ponudbi na:

www.galarna.si

Hitro
in varno

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 521

Marko Filipčič (r. 1958) se predstavlja s prvencem z naslovom »Doktor, psi in smrt«. Delo je nastajalo dobrih sedem let in povzema aktualne družbene, družinske in osebne dileme.

Po izobrazbi je avtor doktor medicine, doktor dentalne medicine ali stomatologije in izvedenec v bioloških alternativnih zdravstvenih metodah. Tudi zaradi tega bo bralece privabilo obravnavanje snovi, v kateri se prepletajo vprašanja, nastala pred stoletji z alkimijo, moderno farmakologijo in tradicijo. Zgodba se dogaja v Švici in jo bremeni zelo aktualna družinska težava z odnosi z živalmi, v tem primeru s psi. Kdo bo ležal na obdukcijskih mizah v treh poglavjih? Bo bralec našel odgovor v tem erudicijskem romanu s potezami srhljivke? Konstrukt sestavljajo štirje deli, vsak s sedmimi poglavji.

Navdih za naslovnico je bil robot Leonarda da Vinci, ki ga je leta 1513 predstavil med pojedino v florentinski visoki družbi; avtor poudarja dejstvo, da smo prešli v fazo robotike, ki je spremenila življenje človeštva. Istočasno se original nanaša na vzpon živalskega sveta, ki zavzema človeške značilnosti.

Umetnina predstavlja drevo življenja, potok z definicijo »Aurum potabile«, sonce pa simbolizira moško in žensko spolovilo.

Zgodba je zanimiva, ko zadobi priokus srhljivke. V njej se prepleta humanizacija domačih živali, v tem primeru treh psov. Zelo aktualna je problematika moderne družine, vprašanja s področja etike in možnosti moderne znanosti: v tem primeru biologije, medicine, antropologije, ezoterike (in še česa). Sledi neizprosna eksplozija človeških nagonov, ki jim da avtor pečat neustavljive animalizacije sodobnega človeka. Vso to problematiko obogati avtor s podatki iz tradicije, alkimije, numerologije, teologije, umetnostne zgodovine, matematike (magični kvadrati, S. Stevin, ki je leta 1585 uvedel decimalni sistem, v romanu nastopa kot Nivets) s šestimi originalnimi slikami, ki jih je avtor posredoval tržaški umetnici Monici Kirchmeyerjivi.

Cena: 35 €

Na razpolago v knjigarnah:

TS360 – Oberdankov trg 7, Trst tel. +39 0403 63494

Knjigarna Libris – Prešernov trg 9, Koper tel. +38 05 6278630

ANTONIO ITURBE

KNJIŽNIČARKA IZ AUSCHWITZA

prevod: Manica Baša

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, t. v., 368 str., 28,99 €

Antonio Iturbe

Roman je napisan po spominih Dite Kraus in je zgodovinsko verodostojen, čeprav je preplet izpovedi glavne junakinje, dejstev iz drugih virov in avtorjeve domišljije. Judovska deklica Dita je s svojo družino živela v Pragi in bila stara devet let, ko se je začela vojna. Zgodbi sledimo od začetka leta 1944 v taborišču

Auschwitz-Birkenau, kjer deluje tudi zloglasni dr. Josef Mengele. Za vtis na mednarodne inšpekcije, ki občasno pridejo preveriti stanje v taborišču, je organizirano t. i. družinsko taborišče BII2 z blokom številka 31, ki deluje kot šola za mlajše otroke. Tam pa je tudi skrivališče za osem knjig, ki jih je taboriščnikom uspelo prethotapiti mimo nadzornikov. Za te knjige je zadolžena Dita, 14-letna knjižničarka, zelo pogumna, vztrajna in bistra deklica, ki knjige ljubi in jih rada bere. Tako miselno ubeži grozljivemu okolju, številnim smrtim, smradu iz krematorija, silni lakoti in mrazu. V zadnjem taborišču pred osvoboditvijo, v Bergen-Belsenu, je Dita srečala deklico svojih let, Ano Frank, katere dnevnik je postal svetovno znan simbol poguma. Žal je Ana tam umrla, Dita pa je vojno preživela in se poročila s prijateljem iz taborišča. 1949 sta se preselila v Izrael in imela tri otroke ter štiri vnuke. Presunljiva in čudovita zgodba o ljubezni do življenja in silni moči, ki jo ima človek, da ga ohrani. > SONJA JUVAN

MICHELLE MARLY

MARIA CALLAS

Največja pevska diva svojega

časa in drama njene ljubezni

prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 329 str., 14,90 €

Seriji literariziranih biografij velikih, slavnih (in v ljubezni nesrečnih) umetnic (Coco Chanel iste avtorice in Frida Kahlo avtorice Caroline Bernard) se je v teh jesenskih dneh pridružila še življenjska zgodba nadarjene grške operne sopranistke, fatalne pevske dive Marie Anne Sophie Cecilie Kalogeropoulos, bolj znane pod imenom Maria Callas (1923–1977). Velja za eno najvplivnejših opernih pevk 20. stoletja, a njeno zasebno življenje je bilo v celoti podrejeno koncertnim nastopom in opernim podijem. Rojena grškim staršem v Ameriki se je z mamo že v otroštvu odselila nazaj v Grčijo, potem jo je glasbena pot pripeljala v Italijo, kjer je spoznala trideset let starejšega italijanskega milijonarja in se z njim poročila, on pa je poskrbel tudi za njeno mednarodno kariero in preboj. Prestižne zabave v hotelskih letoviščih, šampanjec v potokih, smokingi, dragulji in koktejl oblekice so bile del njenega vsakdana, v zasebnem življenju pa je kljub temu ostajala nesrečna in nezadovoljna. Njena romantična zveza z grškim ladijskim mogotcem Aristotelom Onassisom je v celoti zasenčila njeno operno kariero in po njegovi nepričakovani poroki z Jackie Kennedy so vsi akterji ljubezenskega trikotnika medijem in oboževalcem uprizorili največjo grško tragedijo sodobnega časa, kar je Mario skoraj ugonobilo. > RENATE RUGELJ

AGATHA CHRISTIE

SKRIVNOSTNA SMRT V STYLESU

prevod: Katarina Jerin

Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2020, t. v., 242 str., 32,99 €

...stoletnica romana! ...

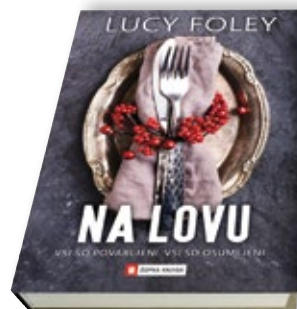
Redki so avtorji (avtorice) kriminalk, ki sto let po izidu prvenca še vedno živahno živijo med bralci, ena od njih pa je gotovo Agatha Christie (1890–1976), ki je v tem času postala pojem in legenda. Njene knjige so se do zdaj prodale v več kot dveh milijardah izvodov (več je bilo prodane samo še *Biblije*), zapleti njenih romanov pa so v teh časih aktualni tudi na filmu, saj je za predvajanje že pripravljen film po njenem romanu *Smrt na Nilu*. Vse skupaj pa se je začelo z njenim prvencem *Skrivnostna smrt v Stylesu*, ki je v knjižni obliki izšel pred natanko sto leti (prej je bil serializiran v *Timesu*), v njem pa se že zrcalijo vsi ključni elementi njenih kriminalk: idilično vzdušje, zaokrožena skupina ljudi, umor, mnogo motivov in pa pretkani detektiv Hercule Poirot, ki s svojo ostroumnostjo na koncu razreši vse skupaj. Metodo umora (zastripitev) si je avtorica tokrat izbrala iz osebnih izkušenj, saj je bila med prvo svetovno vojno prostovoljka v bolnišnični lekarni, v kateri se je seznanila z mnogimi (tudi strupenimi) kemikalijami, kar jo je napeljalo k temu, da si je to izbrala za prvenec. Glavni junak tega romana, ki je postavil temelje enega najbolj občudovanih knjižnih opusov (Agatha Christie je napisala 66 kriminalnih romanov, v polovici od njih nastopa Hercule Poirot), pa je stotnik Hastings, ki se po vojni ranjen vrne v domačo Anglijo in se odzove povabilu prijatelja Johna Cavendisha, da ga obišče v podeželskem Stylesu. Tam spozna prijateljevo družino, pisan nabor družinskih članov, skupaj z njegovo mačeho gospo Inglethorp, ki jo kmalu najdejo mrtvo. Oder za Hercula Poirota je pripravljen, nabor motiviranih je velik, vsak nekaj prikriva, seveda pa detektiva prav nič ne uide in do konca suvereno razvozla ta prvi zločin izpod peresa prve dame detektivskega romana. > SAMO RUGELJ

LUCY FOLEY

NA LOVU

prevod: Kaja Bucik Vavpetič

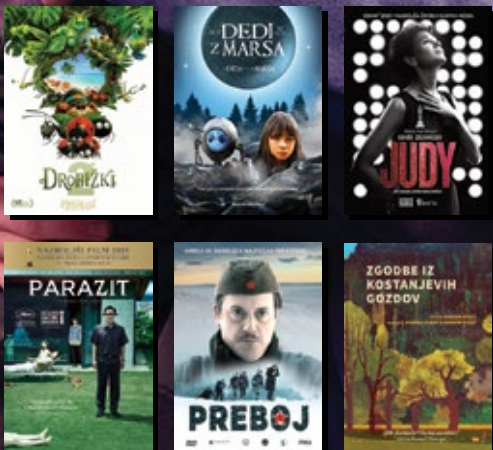
Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 345 str., 12,90 €

Če ste med branjem nedavnih *Osmih detektivov* uživali pri prepoznavanju namigov ali zavajanj, kdo je storilec pri morilski zgodbi, bo branje prvega izleta med tovrstne kriminalke angleške pisateljice kot nalašč za vas. Gre namreč za tipični »whodunnit« roman v slogu Agathe Christie (ki pa zaradi odličnega vpogleda v vrednote in navade privilegiranih trideset-nekaj-letnih Londončanov deluje zelo »chic« in moderno): izolirano prizorišče, zaokroženo število oseb in seveda – truplo. Skupina dobrih prijateljev in prijateljic še iz časov študija na Oxfordu za novo leto najame odmaknjeno kočjo v škotskem višavju. Surova narava pa je pravo nasprotje njihovega z luksuzom prepojenega mestnega življenja. Morda se zato po prvih popitih šampanjcih začno krhati njihove fasade o popolnih osebah, ki jih gojijo drug pred drugim, hkrati pa na plano butnejo globoko potlačene zamere. Avtorica blesti z vzpostavljanjem njihove skupinske dinamike, protagonistom si drzne pripisati več ne ravno blestečih lastnosti, dvočasovno izmenjujoča poglavja (pred umorom in po njem) pa učinkovito gradijo napetost. Ob tem pa se Foleyjeva razposajeno poigrava z bralcem, ko ga z razkrivanjem številnih novih namigov pošilja na vrsto stranpoti. Zglajeno in razburljivo! > ALEŠ CIMPRIČ

PODARITE SVETOVE BREZ MASK.
UŽIVAJTE V BLIŽINI IN OBRAZIH.
PODARITE FILME. SEBI IN DRUGIM.

FILMI - SVET, KI SE VRAČA.

NAJHITREJE DO FILMA

FILMOTEKA.EU

SPLETNA TRGOVINA S FILMI

IZREDNE RAZMERE -
IZREDEN POPUST

S KUPONOM
BUKLA
40% POPUSTA

GO PARTNER d.o.o.

FIVIA

DEMIURG

cinematika group

KARANTANJA
C I N E M A S

senca studio
oipnjs boujes

friendly

NAPETO IN ZGODOVINSKO

CAMILLA LÄCKBERG

SREBRNA KRILA

Faye, knj. 2

prevod: Danni Stražar

Učila International, zbirka Knjiga meseca, 2020, m. v., 332 str., 19,99 €

Glavna junakinja Faye, ki jo spoznamo že v *Zlati kletki*, v prvem delu iz serije psiholoških kriminalok izpod peresa priljubljene skandinavske avtorice, si je naposled opomogla od svojega preteklega življenja in svojima hčerki Julienne in mami Ingrid ustvarila varno življenje nekje na jugu Italije. A stvari vendarle ne potekajo tako mirno, kot je videti na prvi pogled. Nekdo želi prevzeti Fayino priznano kozmetično podjetje Revenge, in čeprav s prijateljicama Alice in Ylvo skuje pretkan poslovni načrt, se zdi, da ji niti vse bolj polzijo iz rok. Za nameček izve, da je iz zapora ušel njen nekdanji kruti mož Jack, njen novi partner David, ob katerem je naposled našla varnost in pravo ljubezen, pa ima tudi marsikaj za bregom. Bo Faye kljub vsemu lahko splavala iz objema temačne preteklosti, ki ves čas visi nad njo? Vrhunska psihološka kriminalka priznane skandinavske pisateljice tudi tokrat prinaša pravi bralni užitek. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JAVIER CASTILLO

VSE, KAR SE JE ZGODILO Z MIRANDO HUFF

prevod: Vesna Česnik Korošec

Hiša knjig, 2020, t. v., 340 str., 33,90 €

Miranda in Ryan sta par sredi tridesetih. Ona piše scenarije za reklame – ne, o tem ni sanjala, ko se je na fakulteti zaljubila v Ryana – on pa še vedno čaka, da bo prodal kakšen scenarij za film, ker je po začetnem uspehu nastopila popolna suša. Njuna glasova izmenjuje vodita zgodbo z blede svetlobe, kjer ju vidimo kot že ohlajena zakonca in povprečneža, ki se borita za preboj, v vedno bolj tesnobne sence in nato v črna brezna, iz katerih se dvigujejo brezčutne pošasti, lačne krvavega maščevanja. Napeta zgodba odpira prepade prikritih zamer, neizrečenega prezira, zavožene kariere, napačnih finančnih odločitev, zlorabe alkohola, brezkompromisne predanosti kariernemu uspehu, prevar, nasilja in nazadnje ... umora. Kot scenarista nista uspela na rdeči preprogi, toda v resničnem življenju se izkažeta kot strašna nasprotnika drug drugemu, genialna načrtovalca usod, nadarjena za vlečenje niti živih marionet in za sijajne dialoge, ki jih polagata v usta soljudem. Grozljivo bi moral prebrati vsakdo, še preden ga partner povabi na romantični vikend v dvoje v sanjsko kočico ob jezeru pod borovci na robu gozda, »da se spet zbližava« ... > MAJA ČREPINŠEK

CONN IGGULDEN

ŠPARTANSKI SOKOL

prevod: Maja Lihtenvalner

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2020, m. v., 396 str., 14,90 €

Britanski avtor, čigar ime je postalo sinonim za izvrstno (vojaško) zgodovinsko leposlovje, je dobro prisoten tudi pri nas. Prevedene so vse tri njegove obsežne serije: *Imperator* (o življenju Gaja Julija Cezarja, pet knjig), *Osvajalec* (o mongolskih kanih, pet knjig) in *Vojna rož* (o znamenitem boju za angleško krono, štiri knjige). Tokrat pa se predstavlja s samostojnim romanom, ki nas bo popeljal v leto 401 pred našim štetjem na ozemlje perzijskega imperija. Ko Artakserks, starejši sin kralja Dareja II., po očetovi smrti prevzame oblast, se boji, da se bo prestola polastil njegov mlajši brat Kir. Z zvijačo ga poskuša umoriti, a Kir (ki ni imel želje po vladanju) pobegne, jezen nad izdajo pa sedaj res začne zbirati vojsko, katere jedro predstavljajo grški najemniki, elitni Špartanci. Delo je zastavljeno dvodelno: prvi se osredotoči na Kirove bojne priprave in veliki vojaški pohod, ki doseže vrhunec z bitko pri Kunaksi (na ozemlju današnjega Iraka), drugi del pa govori o neverjetnem begu več kot desetisočih grških vojakov in njihovega civilnega spremstva. Čez puščavo in gore jih pred zasledujočo vojsko vodi Sokratov učenec Ksenofont, čigar zapisi so Igguldenu pomagali rekonstruirati več ključnih dogodkov. Nazoren prikaz bitk, vojaškega življenja, opreme in orožij antičnega sveta bo nedvomno razveselil ljubitelje starodavnih vojskovanj, druge pa bo posrkala osupljiva pripoved o ambicijah, izdajah, hrabrosti in preživetju. Skratka, razgibana, na podlagi dejstev podkovana zgodovina, spretno pretvorjena v tekoče berljiv roman! > ALEŠ CIMPRČIČ

PAUL FINCH

ZALEZOVALCI

prevod: Tadeja Pečkaj

Hiša knjig, 2020, m. v., 439 str., 14,99 €

Vzorec nepojasnjenih izginotij se kar naprej ponavlja: ženske, stare od 19 do 49 let, izobražene in postavne, iz vseh koncev Anglije v zadnjih treh letih izginjajo neznanu kam. Že osemtrideset tovrstnih primerov se je nabralo v omenjenem časovnem obdobju, a policija še vedno tava v temi, kar predvsem neumornemu detektivu Marku Heckenburgu nikakor ne da miru. Za nameček ga njegova šefinja Gemma pošlje na trimesečni dopust, saj naj bi se po mnenju nadrejenih že predolgo in povsem brezplodno ukvarjal s primerom izginulih žensk. A trmast, kot je, se Heck, kot ga kličejo kolegi, odloči, da se bo nadaljnega raziskovanja lotil na lastno pest. Pri tem ne računa na Lauren Wracksford, sestro ene od izginulih deklet, ki se mu pridruži pri iskanju. Medtem pa kriminalno podzemlje melje naprej v svojem srhljivem ritmu in za svoje zveste stranke počne najhujša grozodejstva ... Vrhunsko dodelan psihološko-kriminalni roman! > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

GUILLAUME MUSSO

DEKLE IZ BROOKLYNA

prevod: Špela Žakelj

Meander, 2020, t. v., 303 str., 32 €

Raphaël ljubi mlado, lepo, čustveno toplo in prijazno pediatrijno Anno. Tik pred poroko svojo sanjsko žensko prosi, naj mu izkaže popolno zaupanje tako, da si bosta izmenjala svoje največje skrivnosti. Zdi se, da je Anni

ta želja v olajšanje. Toda ko mu pokaže svoj telefon s posnetkom treh izmaličenih in zažganih trupel in reče, da je to storila ona, on zgrožen zbeži. Deset minut kasneje se zave, da je ni vprašal, kaj se je zgodilo, vendar je Anna medtem izginila ... Pronicljiv psihološki triler bralca popelje na divjo vožnjo v hišo strahov, v kateri iz podzemne ječe vstajajo najhujše pošasti nočnih mor in rušijo temelje sveta, v katerem se počutimo varne. V mrtvaškem plesu si podajo roke družinsko izdajstvo, policijska prevara, grozljivo nasilje, razvrednotenje človeškega dostojanstva, korupcija, odvisnost, politične spletke, izdaja, strah ..., a tudi neverjeten pogum, da zaživiš znova kljub najhujšim brazgotinam. > **MAJA ČREPINŠEK**

ILARIA TUTI

CVETJE NAD PEKLOM

prevod: Maša Sitar

Učila International, zbirka Knjiga meseca, 2020, m. v., 336 str., 19,99 €

Ko si komisarka Teresa ogleda okoliščine najdenega trupla, kjer vse kaže na grozljiv umor, hitro zaključí naslednje: morilec se je znal gibati in kraj umora je zelo dobro poznal. Ilaria Tuti je v svojem prvencu, ki je leta 2018 obnorel Italijo, dogajanje postavila v bližino svojih rodni krajev, ki so le nekaj ovinkov stran od nas, v Furlaniji – Julijski krajini. Obmejno območje med Italijo in Avstrijo diši po nordijskem miljeju, odročne vasice tradicionalno skrivajo veliko temnih skrivnosti, komisarka, ki si že vso svojo kariero prizadeva za enakopravno spoštovanje med policijskimi vrstami, je primeren lik za te čase, svoje dodaja mladi, neizkušeni in bistri inšpektor Massimo, ki se pridruži ekipi, ta pa se znajde pred izzivom, ko mora za razrešitev primera vpeti vse svoje sposobnosti. Vznemirljivo! > **SAMO RUGELJ**

BOJAN EKSELENSKI

VLADAVINA INDIGO OTROK

Vitezi in Čarovniki, knj. 3

Pro-Andy in samozaložba, zbirka Drugotnost, 2020, t. v., 420 str., 25 €

Saga *Vitezi in Čarovniki* je obsežen fantastični projekt, ki mu pri nas ni para. Celski pisatelj Bojan Ekselenski je spisal široko zastavljeni prikaz večnega boja med silami dobrega in zla, ki ga zaznamuje dvodelna, nizko- in visokofantazijska struktura. Pripoved namreč poteka v dveh svetovih. Prvi je »tolkienovska« dežela Drugotnost, ki jo preveva čarovnija in jo poleg ljudi naseljujejo številne domišljajske rase, od škratov in vilincev do nevarnih beštij, ki preživijo na nepozorne pustolovce. Drugo prizorišče je naš planet proti koncu tega stoletja, predvsem celski okoliš, kjer se tam živeči maturant Boris nehote znajde sredi spopada, ki bo odločil o usodi obeh realnosti. Prejšnji deli *Vzpon indigo otrok* in *Indigo novi svet* sta razkrili moč avtorjeve vizije, najsi bodo to temeljito razdelani zgodovina, geografija, religija in oris dežel Drugotnosti, kot živo opisana Slovenija prihodnosti, kjer se domiselno odsklikavajo tako tehnološki kot politično-gospodarski trendi današnje, pogosto kaotične stvarnosti. Ti elementi angažirano oplemenitijo zbirko, ki se sicer bere kot epska fantazija v pravem pomenu besede. Pričujočo tetralogijo dopolnjujeta še noveli *Vzpon Elejle* in *Padec Svetih* ter predzgodba, »arheološki triler« *Votlina skrivnosti*. Branje slednje je priporočljivo, saj se že tam vzpostavijo zapleti, ki močno vplivajo na tokratne konflikte (so pa besedilu hvalevredno dodane obnove preostalih knjig), ki se sicer vrtijo okoli dveh prelomnih točk. Drugotnost se znajde pred ključnim vojaškim spopadom, v katerem si obe strani prizadevata pridobiti še zadnje zaveznike. Medtem pa Boris prične dvomiti o svoji vlogi »odrešenika«, postaja nepredvidljiv, hkrati pa se pripravlja na poroko s svojo izvoljenko Lučko. Široko zastavljena saga, ki drvi k svojemu brzda razburljivemu zaključku! > **ALEŠ CIMPRIČ**

BOJAN EKSELENSKI

USODE NA KREDIT

samozaložba, zbirka Fantazija,

2019, m. v., 108 str., 8,90 €

BOJAN EKSELENSKI

ZADNJI?; Virus bo izbral

samozaložba, zbirka Fantazija,

2020, m. v., 80 str., 10 €

Če se vam *Vitezi in Čarovniki* zdijo preobsežni, pa je avtor v zadnjem času poskrbel še za dve krajši žanrski poslastici. Kratki mozaik roman *Usode na kredit* tvori sedem zgodb o ljudeh, ki se bolj ali manj naključno znajdejo v uradu za kreditiranje usod. Nejeverno ali nepozorno podpišejo pogodbo, kjer jim je odobreno tisto, kar v življenju najbolj pogrešajo. Pri prezaposlenem podjetniku, ki ga žena in otroci nikoli ne vidijo, je to čas, pri nekom drugem je to lahko zdravje ali uspeh ali ljubezen ... Čeprav zgodbe tvorijo zaokrožene celote, pa se ob vsaki prebrani razkriva njihova premetena medsebojna povezanost, često samovšečni in egoistični protagonisti pa se ob odplačevanju kredita po smrti zavejo napak svojega življenja. Ko je že prepozno ... Drugo delo je akcijska horor novela *Zadnji? Virus bo izbral* z več kot aktualno tematiko pandemije. Le da tod virus po vzoru *Živih mrtvecev* usodno okuži dobršen del prebivalstva, ti pa »znrirjo« v razčlovečene, vampirjem podobne stvore. Vzdušno in napeto spisana grozljivka je podana skozi oči pripadnika slovenske vojske, ki se skuša prebiti do svoje žene. Ali ob padcu civilizacije, ki mu je priča, sploh ostaja kaj upanja za preživetje? > **ALEŠ CIMPRIČ**

Portal Dobreknjige.si je znan po izvornih bralnih priporočilih splošnih knjižničarjev, ki bralcem uspešno pomagajo pri izbiri dobrega čtiva. Bralec lahko knjige išče po svojih literarnih preferencah, oblikovanih s prejšnjimi izkušnjami branja, glede na trenutne dogodke, ki vplivajo na njegovo razpoloženje, ali glede na čas, ki ga ima na voljo za branje. Portal povezuje vse slovenske knjižnice, aktiven pa je tudi v mreži povezav literarnih kritikov, društev, založnikov in drugih akterjev na področju knjige.

Bralni klubi na portalu Dobreknjige.si

SPRAŠEVALA: KSENİJA MEDVED

ODGOVARJALI: LUANA MALEC IN POLONCA KAVČIČ

Med drugim je portal Dobreknjige.si partner v Zavezništvu za dvig ravni bralne kulture, ki je vzniknilo v sodelovanju s Kulturno-umetniškimi društvom Police Dubove, Knjižnico Ivančna Gorica in Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti. V tem okviru je razvil tudi spletno stran, posvečeno bralnim skupinam, klubom, čajankam. Komu je stran namenjena in kaj prinaša, sta nam pojasnili Luana Malec in Polonca Kavčič, urednici portala Dobreknjige.si.

Na portalu Dobreknjige.si je zavihek Bralni klubi obstajal že prej ...

Ja, zavihek Bralni klubi je bil pripravljen že pred časom, vendar podstran nekako ni zaživela tako, kot smo želeli. Letošnja nadgradnja portala je prinesla tudi ključne izboljšave tega zavihka, pri čemer smo se oprli na povratno informacijo udeležencev webinarja za moderatorje bralnih klubov. Resnično upamo, da bomo tako korak bližje enemu od naših ciljev, in sicer, da je portal Dobreknjige.si orodje za delovanje bralnih klubov in predvsem prostor srečevanja. Z novo podstrano želimo bralce povezati v močno bralno skupnost.

O katerih izboljšavah govorimo?

Bralni klub lahko sedaj na portal vpiše vsak ustanovitelj, ne le knjižničarji. Nadalje je mogoče preveriti, kateri in koliko bralnih klubov deluje v posamezni občini, kakšen je njihov namen, kako delujejo, kaj berejo ... S tokratno nadgradnjo uporabnikom, ustanoviteljem bralnega kluba, nudimo tudi druge, prijaznejše funkcionalnosti. Čeprav govorimo o manjših popravkih, ki niti niso vsebinske narave, so ti pomembni za dobro uporabniško izkušnjo – boljši pregled, nemoten potek dela ipd.

Dodali bi, da je prostora za nadaljnji razvoj tudi na tem področju veliko. Dejstvo je, da se s študijem literature, pregledovanjem tovrstnih spletnih strani in sodelovanjem v Zavezništvu za dvig ravni bralne kulture širi naš horizont, povečuje želja po še boljšem portalu. Seznan idej za nadgradnjo portala je že tako dolg, da potrebuje kazalo.

Ali vse to pomeni širitev portala Dobreknjige.si?

Vsekakor. Naša želja je, da bi na portalu vzpostavili »popis« vseh in vsakršnih bralnih klubov, ki bo lahko vsakomur izhodiščna točka za iskanje oziroma vstopna točka v svet bralnih klubov. Z novo podstrano želimo ustvariti platformo novih povezav in pozitivnih sinergij, ki jih bralci gotovo prinašamo. Skupaj bomo močnejši. Na tem mestu torej vabiva vse vodje bralnih skupin, da se vpišete na portal in nam pokažete, kje ste in kaj počnete.

MELITA MORETTI

KAKO PRIPRAVITI DISPOZICIJO MAGISTRSKEGA IN DOKTORSKEGA DELA

Institut A-STAT, 2020, m. v., 70 str., 27 €

Študentje, pozor! Pred vami je priročnik dr. Melite Moretti, avtorice in soavtorice številnih strokovnih in znanstvenih člankov, s katerim na preprost in kakovosten način prikaže proces priprave dispozicije magistrskega in doktorskega dela. Priročnik je napisan na podlagi avtoričinih dolgoletnih izkušenj, zato v njem najdemo spodbude, nasvete in napotke, ki lahko olajšajo pisanje dispozicije. Avtorica v priročniku zajame vsa ključna vprašanja, ki bi se lahko komu porajala na začetku pisanja, opredeli vse osnovne pojme in nas vodi skozi celoten proces – od izbire mentorja do pravilnega navajanja literature in virov. Pozitivna nota tega učbeniškega priročnika opogumlja bralca vse od začetka do konca, saj je avtoričin osrednji motiv in cilj pomagati bodočim magistrdom in doktorjem ter jih ustrezno pripraviti na sam začetek dispozicije in nadaljevanje raziskovalnega dela. Priporočeno branje za vse tiste, ki so se znašli na razpotju priprav na pisanje magistrskega ali doktorskega dela! > TAJDA ČVETIČ MLAKAR

JOŽICA JEŽEK, JOŽE STARIČ

BOLEZNI GOVEDA IN DROBNICE

Priročnik za rejce in učbenik za študente kmetijskih ved

Kmečki glas, 2020, m. v., 150 str., 22 €

Priročnik za rejce in učbenik za študente kmetijskih ved obravnava najpomembnejše bolezni rejnih živali: presnovne, kužne in zajedavske bolezni, bolezni prebavil, mlečnih žlez in parkljev ter nekaj zastrupitev z rastlinami v krmi. Posebna pozornost je namenjena novorojenim živalim, ki so še posebno občutljive. Priročnik je zasnovan zelo pregledno, odlikujejo pa ga strokovna in hkrati laičnemu bralcu razumljiva besedila ter ilustrativne fotografije, ki omogočajo hitro presojo, kakšno pomoč žival potrebuje oziroma kaj lahko rejec stori sam in kdaj naj pokliče veterinarja. Priročnik se ne osredotoča le na bolezni, temveč svetuje, kako ravnati, da do bolezni ne bo prišlo, če pa se zgodi, kako bolezen omejiti, preden zajame vso čredo. Predlagani ukrepi so sodobni, biovarnostni in gosto pretkani s humanim odnosom do živali. Poglavja zajemajo širši pogled na skrb za živali in za zdravje ljudi, ki z njimi sobivamo, pa tudi za okolje, ki si ga delimo. > MAJA ČREPINŠEK

NOVO v spletni knjigarni

Prvi zapisi z GORA

www.mojaknjiga.si

Pokaži otroku radosti hoje v hribe. Naroči mu Prve zapise z gora, da bo vsaka pot zapisana!

- 10 x 14 cm
- barvno
- 132 strani
- 30 izletov
- 8,90 €/izv.

Sledi [f](#) [i](#) [t](#)

#mojaknjiga

BARBARA REMEC

SLASTNO IZ KORENIN60 jedi iz korenovk in gomoljnic
fotografije: Nik Jarh

Kmečki glas, 2020, t. v., 152 str., 19 €

Iz korenovk in gomoljnic – pese, sladkega krompirja, korenja, pastinaka, hrena, koromača, zelene, redkvic, črne redkve, kolerabe in repe – lahko pričaramo še veliko več kot tradicionalne jedi! Avtorica predstavlja razkošje kombinacij novih in starih okusov, ki pobožajo brbončice, privlačne pa so tudi na pogled. Med 60 recepti, predstavljenimi z zelo lepimi fotografijami, vabijo slane in sladke jedi, takšne, primerne za družinsko kosilo in bodo všeč vsem; za malico, po kateri obližneš prste; za posladek, ki bo presenetil goste. Bi pokusili humus iz pečene pese, krhke pite s peso in kozjim sirom, bombetke iz sladkega krompirja, piškote s korenčkom, čokoladne tortice s peso, kremno juho iz črne redkve? Recepti so zapisani preprosto in razumljivo, večino sestavin za nove jedi pa najdemo doma, celo med tistim, kar smo že nakupili. Knjiga bo navdušila vse, ki prisegajo na zdravo domačo hrano iz lokalnega okolja, s pridihom novosti in dobro mero gurmanskega užitka. > MAJA ČREPINŠEK

S. BERNARDA GOSTEČNIK

**ŠARKLJI IN POTICE;
SLADKE RAZVADE;
DROBNO PECIVO;
KOLAČI IN TORTE**

Praznične dobrote

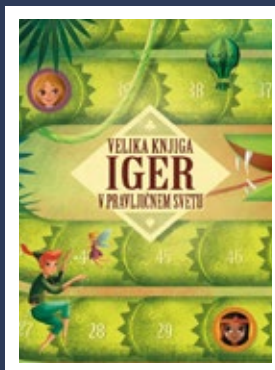
sestre Bernarde

fotografije: Tomo Jeseničnik et al.

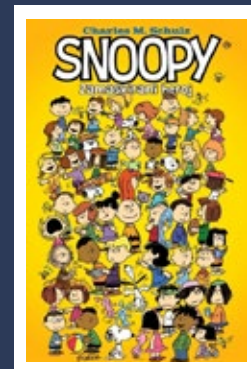
Cankarjeva založba,

2020, t. v., 64 str., 9,99 €/knjigo

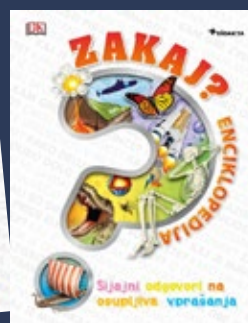
Sestra Bernarda Gostečnik je ena izmed redovnic, ki jih po kulinaricnih dosežkih poznajo skoraj vse slovenske gospodinje, kuharice in pekarice. Je varuhinja zapuščine znamenite s. Felicite Kalinšek – ob 150. obletnici je poskrbela za jubilejno izdajo Velike slovenske kuharice – in vodi gospodinske tečaje. Njena filozofija je, da se pusti in zaupa mladim tudi v kuhinji, čeprav bi se kaj ponesrečilo. Pred vami so štiri knjige iz zbirke *Praznične dobrote sestre Bernarde*, v katerih bomo za prihajajoče praznike nedvomno našli veliko idej. Knjiga *Šarklji in potice* poleg osnovnega recepta za dobro testo vsebuje tako klasične (navadni šarkelj, orehova, pehtranova in rozinova potica) kot tudi izvirnejše variante teh značilnih slovenskih poslastic, na primer metina ali mandljeva potica in šarkelj brez jajc. V priložniku *Kolači in torte* je vsebino razdelila na kolače s sadjem, smetano in jogurtom, z oreščki in čokolado ter torte in tako poskrbela za vse okuse. Knjiga *Drobno pecivo* predstavlja piškotke in rezine (nekaj jih že dobro poznamo) pa tudi nekaj slaščic, ki ne potrebujejo peke. *Sladke razvade* predstavljajo po nekaj receptov z različnimi vrstami testa: boljše kvašeno, vlečeno, listnato, biskvitno in bogato biskvitno testo. Knjige so bogato slikovno opremljene, recepti pa bodo ustrezali tako tradicionalnim kot sodobnejšim kuharicam. > KLARA JARC

Knjiga, najlepše darilo!**VELIKA KNJIGA IGER
V PRAVLJIČNEM SVETU**

19,99 €

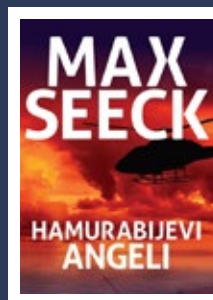
**SNOOPY
Zamaskirani heroji**

19,99 €

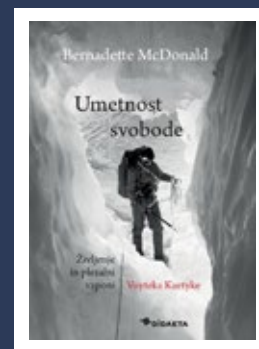
**IZVRSTNI
ENCIKLOPEDIJI:
ZAKAJ?
ZAKAJ? ZEMLJA**

24,99 €/izv

**Velik izbor uspešnic in
darilnih knjig: www.didakta.si.
(Brezplačna dostava s kodo: DARILA)**

**HAMURABIJEVI ANGELI
(kriminalni roman -
svetovna uspešnica)**

17,99 €

**UMETNOST SVOBODE
Življenje in plezalni vzponi
Voyteka Kurtyke**

29,99 €

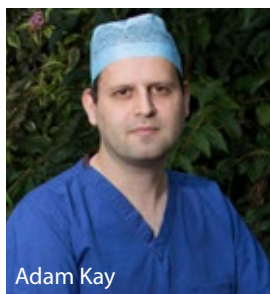
**ASTRONOMIJA
ZA RADOVEDNE
(nagrajena knjiga)**

24,99 €

ADAM KAY

SVETA NOČ, ZGARAN NA MOČ

Božični dnevnik mladega zdravnika
prevod: Barbara Krevel
Mladinska knjiga, 2020, t. v., 144 str., 22,98 €

Adam Kay

Kaj narediš, če s svojim prvencem, izjemno mešanico humorja in bolnišnične napetosti, bizarnih ginekoloških reševalnih akcij, ki so pomešane z iskrenimi človeškimi čustvi, presežeš vsa pričakovanja in tvoja knjiga postane ena najbolj prodajanih v letu izida ter še nekaj let po njem? Odgovor je jasen: napišeš nadaljevanje. Adam

Kay, zdravnik ginekolog in komik, avtor knjige *Tole bo bolelo*, ki je v izvrstno začinjenem prevodu zdravnice Barbare Krevel tudi pri nas dosegel izjemen odmev, je naredil prav to. Pobrskal je po spominih, ugotovil, da so se mnoge, včasih najbolj nore reči v njegovi karieri dogajale ravno med božičnimi prazniki, ki jih je kot mlad zdravnik leto za letom preživel v bolnišnici. Rezultat pa je še ena »za crknit« smešna knjiga novoletnih ginekoloških in drugih bolnišničnih prigod. Popisanih je šest božičev na urgentnih oddelkih v prvi bojni črti, v katerih Kay nazorno pokaže, da se mnogim Angležem v tem času dobesedno odpelje, ko pa k temu dodaš še nepričakovane porodne zaplete, dobiš strupen adrenalinski koktejl, ki ga brez posledic težko preživi še tako odporen zdravnik. Vendar pa tovrstni adrenalin – kot razkrije sedmi božič, ki ga Kay preživi v družinskem krogu – tudi zasvoji, saj idilično družinsko vzdušje dobesedno kriči po vrnitvi v bolnišnični kaos. Praznično branje! > RENATE RUGELJ

NOEL FITZPATRICK

PRISLUHNIL SEM ŽIVALIM

Kako sem postal superveterinar
prevod: Polona Mertelj
Mladinska knjiga,
2020, t. v., 359 str., 29,99 €

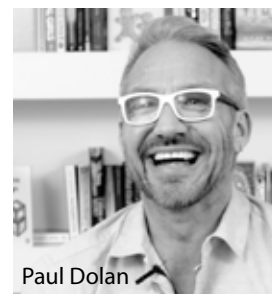

Trenutno gotovo daleč najpopularnejši veterinar v Združenem kraljestvu, natančneje veterinarski nevrolog in ortoped, je odraščal med govedom in drobnico na družinski kmetiji v Ballyfinu na Irskem. V navdihujočih spominih pred bralce najprej razgrne čustven portret očeta in mame pa tudi odnose med družinskimi člani na irskih kmetijah v tistem času, ko izkazovanje naklonjenosti ni bilo prav pogost pojav. Oče je malega Noela le redko pohvalil, soholci pa so ga pogosto ustrahovali in mučili. Še največ utehe in razumevanja je deček našel med živalmi, prav posebej pa je zaupal očetovemu ovčarju Piratu. Po končani veterinarski fakulteti v Dublinu je najprej delal na klinikah za kmečke živali, z leti prakse na podeželju se je krepil tudi njegov značaj, a delo mu ni prinašalo pravega zadovoljstva. Potem je odšel na jugovzhod Anglije, se zaposlil na kliniki za hišne ljubljence, se začel urediti v veterinarski kirurgiji in delal na enem najnaprednejših specializiranih centrov za male živali, da bi lahko sam pozdravil tako rekoč nepopravljive poškodbe živali in potem postal še Superveterinar, veliki zvezdnik uspešne televizijske serije *Živali*, ki jih je imel v oskrbi in vsi vzponi in padci, ki jih je doživel na svoji poti, so bile najboljše lekcije v njegovem življenju in svojo brezpogojno ljubezen in sočutje do živali preliva tudi na bralce, da bi znali čim bolj prisluhniti živalim. > BETI HLEBEC

PAUL DOLAN

SREČNI DO KONCA DNI

Opuščanje mita o idealnem življenju
prevod: Špela Vodopivec
UMco, zbirka Preobrazba,
2020, 326 str., 24,90 €, JAK

Paul Dolan

Sreča je nekaj, za kar si prizadevajo povsod po svetu, ne glede na standard in družbeni sistem, kar je pokazal tudi intelektualni dvoboj med slovenskim filozofom Slavojem Žižkom in kanadskim psihologom Jordanom B. Petersonom, ki je pred časom potekal pod naslovom *Sreča: kapitalizem proti marksizmu*. Vsakdanje življenje in

mediji po vsem svetu nas pogosto polnijo z izrazi, kot so »bodi ambiciozen«, »najdi večno ljubezen«, »pazi na svoje zdravje« itn., s čimer nas poučujejo, kako naj bi živel naša življenja. Ta rekla nam omogočijo, da laže živimo, in nas včasih naredijo srečnejše, lahko pa so tudi past za nas in tiste okoli nas. V znanstveno podkrepljeni knjigi *Srečni do konca dni* nas Paul Dolan, profesor vedenjskih znanosti na prestižni Londonški šoli za ekonomijo in ekspert za kakovost bivanja ter na to temo svetovalec mnogih vlad, popelje po vrsti študij z različnih področij in z raznih koncev sveta, ki analizirajo tako kakovost življenja kot tudi neenakost in diskriminacijo, to pa mu je osnova za razkrinkavanje mitov, na katerih temelji naše dožemanje sreče. Se je treba za življenjsko srečo poročiti? Ne. Imeti otroke? Tudi ne. Doseči določeno stopnjo izobrazbe? Tudi to ni res. Priti do velikega premoženja? Tudi to ne drži. V svoji knjigi *Srečni do konca dni* Dolan nazorno pokaže, da do zadovoljstva v življenju lahko vodijo zelo različne in pogosto tudi precej nepričakovane poti. Nekatere od njih vključujejo na prvi pogled nenavadne odločitve, denimo take, da oseba ne nadaljuje študija na višji stopnji ali pa se ne poroči, s čimer dobi svojevredno priložnost, ki ji omogoča poglobljanje vase in od nje zahteva manjšo skrb za doseganje tiste vrste sreče, ki je objektivno in široko priznana. Knjiga *Srečni do konca dni* nam omogoča poglobljeno psihološko soočanje z lastnimi miti o sreči in izogibanju le-tem, s čimer lahko v smislu pozitivne psihologije storimo marsikaj za uresničitev lastne osebnosti. > SAMO RUGELJ

GABRIELLE BERNSTEIN

SUPER PRIVLAČEVALEC

prevod: Janez Lavrič
Gnostica, 2020, m. v., 234 str., 28 €

Gabrielle Bernstein (1979) je sodobna avtorica duhovnih knjig, ki jih piše tudi iz lastne izkušnje. Ko je bila pred leti popolnoma na dnu, se je oprijela sebe in zaupala Vesolju, da ima z njo boljše namene. S tem je naredila prvo in pomembno stopnico v svoji karieri pisateljice, predavateljice in motivatorke ljudi, da bi zaživel svoj polni potencial in v svoje življenje pritegnili, kar je zanje najboljše. V najnovejši knjigi nam sporoča, da smo vsi lahko super privlačevalci in da nas Vesolje podpira, ko se odpravimo na lastno duhovno pot. S svojo zgodbo, različnimi tehnikami in vajami, opominja bralce, da imamo vsi to super moč privlačenja. Knjiga bo prebujajočim se posameznikom pomagala, da bodo svojo energijo odblokirali, se odpovedali strahu, pustili obsojanje, se (bolj) cenili in zaupali, da jim je/bo dano. Vesolje vedno da, ko zaprosimo za pomoč. Gabby pravi: »Za to, da resnično živimo kot super privlačevalec, moramo sprejeti, da lahko dobre stvari pridejo brez težav.« > SABINA BURKELJCA

SIMON SINEK

NEKONČNA IGRA

prevod: Eva Mahkovic

Smart Com, 2020, t. v., 276 str., 29 €

Simon Sinek

Publicist, govornik in motivator Simon Sinek (1973) v uvodu priznava, da si izraza »neskončna igra« ni izmislil sam, temveč ga je povzel od ameriškega misleca in filozofa Jamesa Carsa (umrlega jeseni 2020), ki je o tej temi pred leti

napisal tudi vplivno knjigo *Kočne in neskončne igre*. Simon Sinek je to pomembno lekcijo vsakdanjega življenja, tako poklicnega kot osebnega, v svoji najnovejši knjigi predstavil na priljuden in dostopen način. Kaj je končna in kaj neskončna igra? Če podamo primer iz poslovnega življenja, je končna igra prodaja avtomobila ali nepremičnine, ko svojega kupca po zaključku posla ne boste več videli (in zato lahko uporabljate drugačne, tudi bolj končne, celo ultimativne poslovne prijeme), ali pa športna tekma z jasnimi pravili in časom trajanja, medtem ko je neskončna igra nenehen poslovni odnos denimo med proizvajalcem in njegovim distributerjem ter prodajalcem, v osebnem življenju pa na primer zakonska zaveza. Zaradi »neskončnosti« trajanja nekega razmerja je treba pri neskončni igri v komunikaciji in strateškem načrtovanju odnosa zasledovati drugačne cilje, imeti pred očmi drugačne prioritete (zato so tu bolj v ospredju odnosi med ljudmi in podjetji v razmerju do dobička kot pri enkratnih poslih), obenem pa tudi pravila teh iger niso tako jasno določena, zato je na nas samih, da se odločimo in določimo, kako bomo odigrali to igro. Sinek skozi vso knjigo in množico primerov iz realnosti dokazuje, da tisti voditelji, ki posvojijo t. i. neskončno miselnost, zgradijo močnejše, inovativnejše in bolj navdihujoče organizacije, v katerih so ljudje bolj povezani med seboj, kar jim omogoča preživetje tudi v veliko težjih razmerah. Knjiga, ki je kot naročena za današnji čas! > SAMO RUGELJ

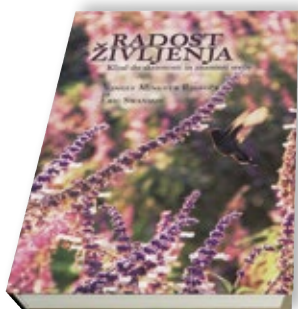
JONGEJ MINGJUR RINPOČE,

ERIC SWANSON

RADOST ŽIVLJENJA

prevod: Suzana Dewa

Iskanja, 2020, m. v., 279 str., 22 €

Med številnimi vodniki do »skrivnosti sreče« ta vodnik izstopa, ker so v njem združena načela tibetanskega budizma s spoznanji nevroznanosti in kvantne fizike. Namen je s pomočjo sodobne znanosti pojasniti dogajanje, ki ga sproži prakticiranje budističnega »srečanja s svojim umom«, oziroma prestaviti dogajanje sprememb v umu v miselni okvir zahodnega sveta. Soavtorja prihajata iz različnih kulturnih okolij: prvi je nepalski budistični učitelj – veliki mojster, drugi ameriški diplomant Univerze Yale. Vodnik presega omejitve enega in drugega sveta, da bi s spojem dosegel najboljšo, kar nudita oba. V prvem delu so pojasnjene Osnove, na primer teme, kot so praznina, resničnost onkraj resničnosti, relativnost zaznave, sočutje in iskanje odgovora na vprašanje, čemu smo nesrečni. Drugi del bralca vodi na Pot, tretji del pa spregovori o Sadu. Učenja so podana jasno in razumljivo, prežeta z učiteljevim blagim humorjem, ki odseva življenjsko radost. Vodnik je primeren za vse, ki se šele podajajo na Pot, za tiste, ki so na njej zastali, in za tiste, ki želijo notranjim spremembam najti znanstveno podlago. Predvsem pa za vse, ki želijo občutiti radost življenja! > MAJA ČREPINŠEK

Paul Dolan

SREČNI DO KONCA DNI

Opuščanje mita o idealnem življenju

»Pametna, očarljiva in zabavna knjiga. Spodbudila vas bo, da se boste začeli spraševati o vsem, kar mislite, da veste o tem, kaj si želite.«

– Caroline Criado Perez, avtorica knjige *Nevidne ženske*

Insoo Kim Berg,
Scott D. Miller

K REŠITVI USMERJENA PSIHOTERAPIJA

Kako pomagati zasvojenim z alkoholom

Z izčrпно spremno študijo Mirana Možine in Adrijane Bibe Rebolj o razvoju k rešitvi usmerjene psihoterapije

Lori Gottlieb

MORDA PA SE MORAŠ Z NEKOM POGOVORITI

Razkrijejo se terapevtka, njen terapevt in naša življenja

»Modra, topla, pametna in zabavna knjiga.

Morate jo prebrati.« – Susan Cain, avtorica knjige *Tih*

Victoria Secunda

ČE ŠKRIPA MED HČERJO IN MATERJO

Kako razvozlati ženski gordijski voz

Priročnik, ki ga je priznana psihologinja napisala na podlagi obširnih raziskav in tudi lastnih izkušenj, velja za temeljno delo s tega področja.

Terri Apter

MOČ POHVALE IN GRAJE

Presojanje in obsojanje v vsakdanjem življenju

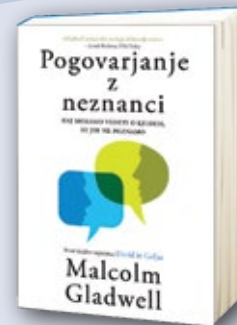
Vpliv presojanja v našem vsakodnevnem življenju – med starši in otroki, med prijatelji in znanci ter med sodelavci v delovnem okolju – na naše samozavedanje.

Malcolm Gladwell

POGOVARJANJE Z NEZNANCI

Kaj moramo vedeti o ljudeh, ki jih ne poznamo

Še ena izjemna intelektualna pustolovščina enega najbolj znanih publicistov na svetu, ki nam skozi izzivalne in raznolike primere iz resničnega sveta prikaže, zakaj gredo naši odnosi z neznanci tako pogosto v tako napačno smer.

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v bolj založenih knjigarnah.

JAY SHETTY

MISLITE KOT MENIH

Naučite svoj um, da vsak dan najde mir in smisel

prevod: Anaja Sever

Primus, zbirka SamoSvoji,
2020, m. v., 296 str., 27,90 €

Vodnik, ki ga je spisal nekdanji menih, zdaj pa priljubljeni snovalec podkastov o zdravju in dobrem počutju (ustvaril je več kot 400 zelo viralnih posnetkov) in eden najbolj prepoznanih vplivnežev z več kot 38 milijoni sledilcev, pokriva polja osvobajanja, osebne rasti in darovanja. Shettyjeva vizija je, da bi starodavne modrosti morale postati čim bolj dostopne, zato boste med osebno-izpovednimi zgodbami in pronicljivimi nasveti našli številne pobude, kako se ozdraviti strahu, tesnobe, zaslepljenosti, odkriti svoje poslanstvo in zaživeti po svojih merilih. Brezčasne modrosti so prirejene za sodobnega bralca, ki želi s pomočjo praktičnih primerov in vaj ali različnih meditacij v svoje življenje vpeljati nekaj dobrih navad, izboljšati samopodobo in uresničiti svoj potencial. Prijazne popotnice knjigi so zapisali tudi številni priljubljeni hollywoodski zvezdniki in drugi uspešni avtorji, mislim pa, da bi tudi običajnim smrtnikom koristilo nekaj zena v teh hektičnih dneh. > RENATE RUGELJ

ZDRAVKO ZUPANČIČ

MALI VEDEŽ SPLETNE RETORIKE

(Bližnja srečanja na daljavo)

Šola retorike Zupančič in Zupančič,
2020, t. v., 73 str., 27 €

V času, ko je spletna komunikacija zajela velik segment populacije, je priročnik o bontonu spletnih komunikacij, o spletnih zablodah in naglavnih grehih enako dobrodošel, kot so profesionalni nasveti, kako spletno predavati, voditi konference in se jih udeleževati ter sodelovati v manjših spletnih pogovornih skupinah znanih udeležencev, na primer sodelavcev. Gre za stare veščine komuniciranja, ki pa na spletu delujejo nekoliko drugače, kar je dobro vedeti, saj sicer oblika izniči vsebino. Avtor je izkušen predavatelj retorike, zato se dotakne prav vseh področij – od govorjene besede do videza govorca, od tega, kdaj in koliko gledati v kamero, in do tega, kaj sme kamera videti in slišati, od tega, kdaj in kako vstopiti v spletno dogajanje, do tega, kdaj in kako poseči, če udeleženci prično čustveno vojno. Vsestransko koristno vedenje je podano v kratkih, retorično začinjenih besedilih. > MAJA ČREPINŠEK

MOJCA KOŠIČ

MONTESSORI ZA STARŠE

Z ljubeznijo in razumevanjem do samostojnega, samozavestnega in srečnega otroka

fotografije: Bernardka Rupnik et al.

Didakta, 2020, pt. v., 224 str., 24,99 €

Izida te knjige sem se kot mama majhnih otrok zelo razveselila. Že v začetnih poglavjih knjige me je prevzela misel avtorice: »Sreče otroku ne moremo zagotoviti /.../ lahko pa pripomremo, da bo razvil take osebne veščine in spretnosti, ki ga bodo vodile k srečnemu in zadovoljnemu življenju.« Slovenska avtorica je strokovnjakinja s področja pedagogike montessori, poleg tega pa v knjigi pokaže tudi vzporednice z najnovejšimi nevrološkimi odkritji. V prvem delu knjige kar se da jasno povzame in opredeli pedagogiko legendarne Marie Montessori ter sodobna spoznanja znanstvenikov. V drugem delu predstavi, kako lahko to vzgojno filozofijo uporabljamo doma (npr. kako otroka navajamo na higieno, ga vključimo v gospodinjska opravila, celo v delo na vrtu ...), tretji del pa predstavlja osebne izkušnje nekaterih družin in predlog za praznovanje rojstnega dne. Knjiga prinaša veliko drobnih primerov in strategij, da svojemu otroku pomagamo k čim večji samostojnosti in odgovornosti do sebe in okolice. > KLARA JARC

KRISTIJAN MUSEK LEŠNIK

NEKAJ TI ŽELIM POVEDATI

Mladinska knjiga,

2020, t. v., 140 str., 17,99 €

Kristijan Musek Lešnik, psiholog, učitelj in motivator, v knjigi s pomenljivim naslovom *Nekaj ti želim povedati* odgovori na vsa ključna življenjska vprašanja, na katera si sami ali svojim otrokom ne znamo odgovoriti. Avtor z veliko žlico optimizma svetuje, kako v različnih situacijah ravnati in živeti življenje v pozitivnem duhu. V tem navdušujočem delu avtor osvetli različne teme, kot so ljubezen, čustva, odnosi, vrednote, cilji, navade itd., nam jih pomaga bolje razumeti ter to razumevanje tudi prenesti naprej. Kot avtor pravi, če vam je kdaj hudo, »si lahko po montypytonsko zažvižga[te] in zapoje[te] *Na življenje vselej glej s svetle strani* (Always look on the bright side of life)«. Knjiga, polna modrosti. > TAJDA CVETIČ MLAKAR

PREPROSTO. OKUSNO. BARVITO.

BARBARA REMEC

Slastno iz korenin

60 JEDI IZ KORENOVK IN GOMOLJNIC

152 strani, trda vezava, 17 × 23 cm, cena 19 EUR, poštnino podarimo

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si, zalozba.kmeckiglas.com

Kmečki glas

NOVO

Alejandro G. Roemmers

VRNITEV MLADEGA PRINCA

**ZGODBA O
SAMOODKRIVANJU,
DUHOVNEM ISKANJU
IN UPANJU.**

Tudi principi z oddaljenih planetov sčasoma odrastejo. Mladi princ, ki ni več zadovoljen s svojim majhnim planetom, se znova poda na raziskovanje vesolja. In tako se začne še eno izjemno potovanje v iskanju skrivnosti in radosti smisla življenja. Vrnitev Mladega princa je navdihujoča zgodba, ki prekipeva od ljubezni in modrosti ter pokaže, kaj je pravo praznovanje življenja, kakršnega bi morali živeti v vsej svoji lepoti in veselju.

Damijan Stepančič

BARAGA ČRNA SUKNJA MED INDIJANCI

Izviren slovenski strip o delovanju Friderika Ireneja Baraga med Indijanci ob Velikih jezerih. Damijan Stepančič je sledil Baragovim dnevniškim zapisom in pismom ter skušal predstaviti njegovo življenje in misijonarsko delovanje. Strip želi prikazati njegovo predanost, modrost ter neomajno vero v Boga in Indijance.

**Nagrada
Kristine
Brenkove
2020**
za izvirno
slovensko slikanico
POSEBNO PRIZNANJE

Afanasij Fet

PLAŠNI VZDIHI, ŠEPETANJE

»Drzno lahko rečemo, da človek, ki se spozna na poezijo in z veseljem odpira svoje srce za njena občutenja, v nobenem ruskem pisatelju za Puškinom ne bo dobil toliko pesniškega užitka, kolikor mu ga bo dal g. Fet. Iz tega ne sledi, da primerjamo g. Feta s Puškinom; vendar pa nesporno ugotavljamo, da je g. Fet na svojem pesniškem področju prav tak gospod kakor Puškin na svojem, še bolj širokem in mnogostranskem.« To misel je zapisal ruski pesnik Nikolaj Nekrasov leta 1856, po prvem ustvarjalnem vrhuncu Afanasija Afanasjeviča Feta, enega od treh najpomembnejših ruskih postromantičnih pesnikov 19. stoletja. (iz spremne besede)

**5. december –
DVESTOLETNICA
PESNIKOVEGA
ROJSTVA**

Ben Shapiro

NA PRAVI STRANI ZGODOVINE

**Kako sta razum in etična
opredelitev naredila
Zahod velik**

Benjamin Shapiro je priznan predavatelj na ameriških univerzah. Pri dvajsetih letih je zaslovel s svojo prvo knjigo Pranje možganov: kako univerze indoktrinirajo ameriško mladino. Na univerzah, kjer nastopa, ne žanje samo odobravanja, marveč tudi nasprotovanje, in sicer predvsem skrajnih levičarjev in Antife. Prav protesti proti njegovim predavanjem in njihove prepovedi so Shapira spodbudili, da je spisal to knjigo, ki je pri njegovih 35 letih že sedma po vrsti. Čeprav je trn v peti levičarjem, pa so njegove knjige redno na seznamu najbolj prodajanih knjig New York Timesa.

Bralne sprehode po literaturah sveta zaključujemo z deseto, zadnjo sezono prvega niza bralnega projekta Mesto bere, s katerim tudi letos pričnemo 3. decembra, na Ta veseli dan kulture. Ljubljancane in Ljubljancanke tokrat vabimo k bralnim užitekoma z vznemirljivim seznamom knjižnih naslovov avtorjev in avtoric z vsega sveta. Na bralni seznam smo letos uvrstili 100 zanimivih knjižnih naslovov sodobnih literarnih ustvarjalcev.

Mesto bere literature sveta

Promocija kakovostnega branja v Mestni knjižnici Ljubljana

Mesto bere je projekt Mestne knjižnice Ljubljana na področju promocije kakovostnega branja. V dosedanjih sezonah projekta smo brali slovenske, evropske, severnoameriške in južnoameriške, azijske, afriške ter avtorje in avtorice Oceanije. Literarna obzorja tokrat raziskujemo skozi pisave sodobnih avtorjev in avtoric z vsega sveta, sodobnih zgodb zadnjih petdeset let (po letu 1970). Bralce vabimo k bralnim druženjem, v katerih bomo v petih bralnih mesecih skupaj odkrivali vrhove sodobne svetovne literature.

Zgodbe sodobne svetovne literature aktualnega priporočilnega seznama pokrivajo različne teme in literarne stile novejšega obdobja književnosti, sprehodi po literaturi nas bodo vodili od zgodb, ki vznemirjajo, dilem, ki jih pred pisce postavlja sodoben družbeni kontekst, do raziskovanja aktualnih literarnih tem – ter v prostrana prostorja brezmejnih knjižnih svetov.

Izbor vsebinsko zajema tako intimne zgodbe posameznikov in družbeno prelomne zgodbe pretežno v zadnjih petdesetih letih. Sodobno svetovno književnost med drugim predstavljamo z Nobelovimi nagradenci iz zadnjega obdobja, med njimi so J. M. Coetzee, Patrick White, Nadine Gordimer, José Saramago, Elfriede Jelinek, Herta Müller, Svetlana Aleksievich, Peter Handke in številni drugi. Ob njih so na seznamu še prejemniki številnih drugih nagrad, nacionalnih, mednarodnih, Bookerjevi in Goncourtovi nagradenci itd.

Kako sodelovati?

V bralnem projektu lahko sodelujete člani Mestne knjižnice (16+), ki boste v času trajanja projekta prebrali vsaj pet knjig z aktualnega seznama priporočenih knjig in nam do 3. maja 2021 poslali izpolnjen obrazec ali izpolnili elektronski obrazec na naši spletni strani.

Sponzor projekta Mesto bere je Bohinj ECO Hotel, SDH, ki za glavno nagrado enemu od bralcev podarja vikend paket za dve osebi.

Projekt Mesto bere ... literature sveta tudi letos pripravljamo tudi v sodelovanju z Mladinsko knjigo, Knjigarno Konzorcij, kjer bomo nekaj knjig s seznama Mesto bere predstavili tudi obiskovalcem knjigarne. V času trajanja projekta Mesto bere bo v knjižnicah Mestne knjižnice Ljubljana potekal literarni spremljevalni program. Branja bomo zaključili s prireditvijo in podelitvijo priznanj in nagrad junija 2021.

»In naj besede vzamejo pripoved v svoje varstvo,« kot je zapisala ena od avtoric z našega seznama Janet Frame v svoji knjigi *Karpati*.

Več informacij lahko dobite na naslovu mesto.bere@mklj.si.

CATHERINE M. ODELL

MARIJINA PRIKAZOVANJA PO SVETU

prevod: Drago Karl Ocvirk

Družina, 2019, t. v., 286 str., 29,90 €

Poročila o Marijinih prikazovanjih v različnih časovnih obdobjih povzročajo vrsto odzivov med verniki sodobnega časa. Prva poglavja pojasnjujejo, kdo je Marija, zakaj prihaja in kako se Cerkev odziva na njena prikazovanja, preostala pa orišejo te dogodke po vsem svetu od leta 1531 do danes. Predgovor in prva tri poglavja so napisana raziskovalno-strokovno in so zato zanimiva tudi za neverujoče. Marija je kot zgodovinska oseba že sama po sebi zelo zanimiva tako zaradi svojega rojstva kot smrti, še bolj pa kot mati Jezusa Kristusa Odrešenika. Zakaj se prikaže in spregovori verujočim, skromnim, preprostim ljudem, večinoma otrokom? Cerkev se trudi prepoznati resničnost in pomen teh videnj, s preučevanjem vsakega pojava se lahko ukvarja več desetletij ali celo stoletij, preden ga prizna in mu podeli naziv mesta, ki je vredno verovanja. Knjiga je obogatena s številnimi dokumentarnimi fotografijami. > SONJA JUVAN

UMETNOST LUCIDNEGA SANJANJA

prevod: Mateja Malnar Štembal

Ara, 2020, m. v., 318 str., 24,90 €

Lucidno ali zavestno sanjanje je stanje, ki spodbuja ustvarjalnost na vseh področjih delovanja in nam pomaga razrešiti življenjska vprašanja in sanjavca ponese v svetove, kjer sanjska realnost udejanja najgloblje želje. Gre za stanje, ko se sanjavec zave, da sanja, in se sam odloča, ali se bo sanjam prepustil, ali se bo prebudil, ali pa bo sanje namerno zapeljal v drugo smer. Avtorica je sanjanju, njihovega pomenu in namenu posvetila desetletja raziskav. V tem vodniku razkriva, kako doseči stanje zavestnega sanjanja in kakšne dobrobiti si lahko ometamo – od ustvarjalnih spoznanj do osrečujočih doživetij, kot je srečanje z ljubljeno osebo, preobrazbo v žival, pogovor z rastlinami, razreševanje travm ... V prvem delu razloži osnove in nudi učinkovite vaje za lucidnost in prebujanje v sanjah ter predstavlja tehnike sanjanja. V drugem delu začetne vaje poglobi, v tretjem delu pa pojasni najboljše tehnike vodenja lucidnih sanj. > MAJA ČREPINŠEK

KNJIGA PREPOVEDANEGA ZNANJA

Magija, vraže, čari in vedeževanje

prevod: Aiša Maj

Ara, 2020, m. v., 150 str., 14,90 €

Izvor vsebine te knjige sega daleč v preteklost, gradivo pa so prvič natisnili pred več kot sto leti v ZDA. Čeprav so se s prepovedanimi znanji pogosto ukvarjale religija, filozofija in okultne vede, je znanost, predvsem parapsihologija, to začelo zanimati šele v prejšnjem stoletju. Knjiga združuje osnovno ali kabaretsko magijo z bolj diaboličnimi deli, izreke in vedeževanja. Največ prostora v knjigi je namenjenega sanjam in napovedovanju prihodnosti, hipnozi, urokom in znamenjem. Navdušenje nad skrivnostmi in mističnimi rituali spremlja človeka od pravekov in tudi sodobna tehnologija mu ni odvzela čara magičnega in nadzemeljskega. > SONJA JUVAN

XIAOLAN ZHAO, KANAE KINOSHITA
ODSEVI LUNE NA VODI

Zdravljenje ženskega telesa in
uma s tradicionalno kitajsko
modrostjo

prevod: Aleksandra Boj
Primus, zbirka InZdravje,
2020, m. v., 278 str., 25,70 €

»Končno je Slovenija dobila praktično knjigo o tradicionalni kitajski medicini«, je na zavihku odločno zapisala Maša Maruša Cvelbar, diplomirana sinologinja in akupunkturistka, ki je sodelovala pri strokovnem pregledu prevoda tega lepega vodnika. V naši kulturi se namreč bolj redko govori o vplivu čustev (jeza, žalost, strah, ljubezen, veselje ...) na zdravje ženskega telesa in uma, starodavni kitajski modreci pa poznajo njihovo silovito moč in spodbujajo negovanje čustvenega ravnovesja, ki posledično odpravlja menstrualne in ginekološke tegobe ter vpliva na splošno zdravje telesa in duha. Avtorica, kitajska zdravnica, ki v svojem delu že dolgo združuje znanja sodobne in tradicionalne medicine, poudarja pomen uglašenosti in skladnosti v vsakdanjem življenju in ponuja predvsem preventivno, preprečevanje bolezenskih stanj in ohranjanje zdravja in vitalnosti. Z uporabnimi nasveti v knjigi pomaga pri izbiri pravilne prehrane v različnih življenjskih obdobjih ženske, skozi zgodbe in primere svojih pacientov ponuja nasvete s področja telesne vadbe, čustev, spolnosti, življenjskega sloga, dela in spanja. Četudi kitajska medicina zveni zapleteno in morda eksotično, je treba poudariti, da v resnici svoje modrosti črpa iz narave in njenih najbolj naravnih procesov, pa tudi iz človeških zdravnih virov, ki jih nosimo v sebi, zaradi česar sta njeno razumevanje in uporaba zelo preprosta. Knjiga, ki zna marsikoga prijetno presenetiti. > RENATE RUGELJ

ÉLINE LANDON
**PRIPRAVA NA
ROJSTVO;**

Devet mesecev z Bogom

**MATERINSKA
IZGORELOST
IN DUHOVNA
IZČRAPANOST**

Devet tednov z Bogom

prevod: Jana Okorn
Celjska Mohorjeva družba,
2019/2020, m. v., 89 str., 16,50 €/knjigo

Nosečnost in prvi čas po rojstvu otroka pomenita izjemen čas poglabljanja vase in v tisto, kar je večje od vsakdanjega. Avtorica, premišljujoča kristjanka, se v prvi knjigi osredotoča na duhovni sprejem otroka. V poglavjih, ki sledijo devetim mesecem nosečnosti, vzpostavlja vzporednice med nastankom novega bitja in sooblikovanjem stvarstva po božji volji. Poglavlja prične z odlomkom iz Svetega pisma, nato sledi avtoričin premislek, kako vplesti svetopisemsko sporočilo in nauk v lastno življenje, da bi našli mir, smisel, navdih in usmeritev. Zaključni iztočnicami za nadaljnje razmišljanje in molitvijo. Druga knjiga prijazno spodbuja matere, ki se po rojstvu otroka srečujejo z velikimi spremembami, nespečnostjo in utrujenostjo, kar lahko vodi v temačno počutje. Avtorica izbrana svetopisemska besedila dopolni s spodbudnim razmislekom, vmes pa vpleta mnogo povsem praktičnih izkušenj, ki jih je pridobila kot štirikratna mati. > MAJA ČREPINŠEK

PRIMUS
izbrane knjige

Spletna knjigarna

www.primus.si

hitra **brezplačna dostava**
za vse nakupe

vsak teden nova **knjiga tedna,**
znižana za 30 %

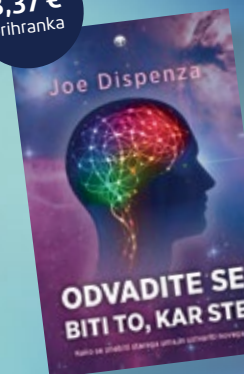
dodatni popusti
na izbrane
knjižne uspešnice

Spremenite svoje misli in
spremenite svoje življenje!

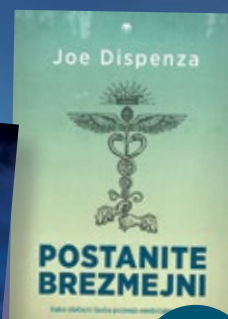
Vse knjige
Joeja Dispenze

do
35 %
ceneje

8,37 €
prihranka

8,37 €
prihranka

9 €
prihranka

Akcija traja do 15. 12. 2020.

www.primus.si • T: 07 496 55 05 • E: info@primus.si

[ZalozbaPrimus](https://www.facebook.com/ZalozbaPrimus) • [zalozba.primus](https://www.instagram.com/zalozba.primus) • [Zalozba Primus](https://www.youtube.com/ZalozbaPrimus)

Sejem. V slovenščini je ta beseda samostalnik in je glagol. In kadar seješ, lahko žanješ.

Knjižni sejem je prostor dragocenih semen, ki jih avtorji, avtorice, založniki, uredniki in drugi knjigoljubi na edinstven način polagamo v zemljo bralcev in bralk ... Tudi Slovenski knjižni sejem predstavlja košček slovenske zgodovine, saj je najstarejši, največji in najpomembnejši dogodek s področja knjige in branja pri nas. V svoji polstoletni zgodovini je prešel skozi različne razvojne faze, doživel bolj in manj zvezdne trenutke, toliko negotovosti in vprašanj, s katerimi se je srečal pred svojo 36. izvedbo, pa ni bilo še nikoli. Zaradi nevidnega obiskovalca, ki je pred organizatorje, razstavljalce in obiskovalce postavil veliko vprašanj in zahtev, bo letošnji drugačen.

Uspešna izvedba fizičnega dela sejma je bila zaradi trenutnih nestabilnih epidemioloških razmer in posledično zaostrenih ukrepov nemogoča, zato smo se organizatorji odločili, da vse sile usmerimo v pripravo virtualnega, spletnega sejma, ki bo dogajanje prenesel iz razstavnih dvoran Cankarjevega doma v naše domove, na splet. Tu bo izhodišče, srečevališče in presečišče preko 100 spletnih dogodkov in virtualni prostor

za nakupovanje knjig 97 slovenskih založb. Vhod bo iz spletne strani sejma www.knjzisejem.si, zavihek *e-sejem* pa bo odprl obiskovalcem dve možnosti: pregledovanje virtualnega kataloga sodelujočih založb in njihovih programov, z možnostjo nakupa knjig, in spremljanje različnih spremljevalnih dogodkov, pogovorov, nastopov, panelov, podelitev nagrad, prenosov v živo ... na posebnem YouTube kanalu, vse dni sejma.

SCHWENTNERJEVA NAGRADA 2020: PRIMOŽ PREMZL

Rojen v Mariboru, založnik, galerist in zbiralec domoznanskega gradiva. Doslej je založil in izdal 53 knjig iz umetnostne zgodovine, zgodovine in etnologije. Med najpomembnejše sodijo izdaja popolnega faksimila *Statut mesta Ptuj* iz leta 1376, knjiga *Mariborske vedute* (2004), ki je nastajala enajst let, izšla pa je ob 750-letnici mesta, znanstvena monografija *Francesco Robba. Beneški kipar in arhitekt v baročni Ljubljani*. Ob 25-letnici svoje založbe je v soavtorstvu uredil in izdal tudi monumentalno monografijo *Novi Maribor*. Leta 2019 je kot avtor izbora slikovnega gradiva in hkrati urednik za slikovno gradivo sodeloval pri izdaji monumentalne monografije *100 let Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru*. Od leta 2009 se z družbeno angažiranimi akcijami, ki bi jih lahko brez zadržkov uvrstili v konceptualno umetnost, spontano odziva na anomalije v družbi (performance, razglednice, plakati ...), poteka pa tudi cela vrsta njegovih pobud (postavitev spominskega obeležja Nikoli Tesli, ki je v letih 1878–1879 živel v Mariboru; spominska soba Hermana Potočnika Noordunga v Hotelu Korotan na Dunaju; razstava in knjižna izdaja *Nadvojvoda Janez in Slovenci* itd.).

Primož Premzl

Primož Premzl je nedvomno pomemben založnik, zagnan in angažiran kulturni ustvarjalec in raziskovalec kulturne dediščine tako za Maribor kot za vso Slovenijo. Zaradi izjemnega in samosvojega založniškega opusa prejme Schwentnerjevo nagrado 2020 za življenjsko delo.

JUBILEJNIH 80 LET NIKA GRAFENAUERJA

TO, 24. NOVEMBRA, OB 17. URI

Letošnji častni gost in slavnostni govorec na otvoritvi je Niko Grafenauer, pesnik, pripovednik, esejist, prevajalec, publicist in redni član SAZU ... Legenda slovenskega literarnega prostora, oče *Pedenjpeda*, v letošnjem letu praznuje 80 let svoje življenjske poti. Niko Grafenauer že desetletja ustvarja in neumorno niza nove knjige in nove pesmi. Z njim se je o njegovi življenjski poti pogovarjala Alenka Puhar.

Niko Grafenauer

PODELITEV NAGRADE KNJIGA LETA 2020

PE, 27. NOVEMBRA, OB 18. URI

Knjiga leta 2020, velika nagrada Slovenskega knjižnega sejma

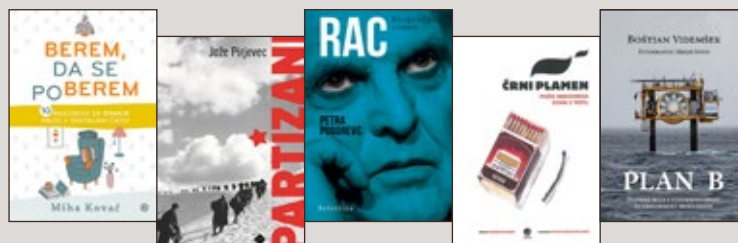
Nagrada, ki združuje strokovnost in priljubljenost

Strokovna žirija vsako leto iz celoletne bere izvirne slovenske knjižne produkcije izbere presežke v različnih žanrih in nominira 5 knjig, med katerimi obiskovalci sejma z glasovanjem izberejo najboljšo. Letos bo glasovanje potekalo na spletni strani sejma, za vas vabimo, da z glasovanjem sodelujete pri končnem izboru, katera bo knjiga leta 2020.

Žirija je letos pod vodstvom predsednika prof. dr. Toneta Smoleja nominirala naslednje knjige:

1. Miha Kovač: **Berem, da se poberem. 10 razlogov za branje knjig v digitalnih časih**. Mladinska knjiga založba (kategorija priročnik)
2. Jože Pirjevec: **Partizani**. Cankarjeva založba (kategorija humanistika, strokovna monografija)
3. Petra Pogorevc: **Rac**. Beletina (kategorija literarno delo)
4. Ivan in Zoran Smiljanić: **Črni plamen. Požig Narodnega doma v Trstu**. Založba ZRC (kategorija strip in grafični roman)
5. Boštjan Videmšek: **Plan B**. Fotografije Matjaž Krivic. Založba UMco (kategorija humanistika, publicistika)

ŠPANIJA

V luči nastopa Španije kot častne gostje na Slovenskem knjižnem sejmu leta 2021 se bo Španija letos predstavila z dvema video dogodkoma (**Pogled na Španijo** /Have a Look at Spain/, SR, 25. novembra, ob 16. uri, in **Poezija in proza v španski literaturi** /Poetry and Fiction in Spanish Literature/, ČE, 26. novembra, ob 13. uri), s katerima bo podala kratek pregled španskega založništva in trenutne literarne scene.

NEKAJ SEJEMSKIH UTRINKOV:

PO, 23. NOVEMBRA, OB 12. URI

Poslanica Andreja Predina

Letošnjo poslanico je napisal pisatelj, publicist, glasbeni kritik in fotograf Andrej Predin.

PO, 23. NOVEMBRA, OB 18. URI

Odprtje 36. e-Slovenskega knjižnega sejma

Virus se ne da, sejem pa tudi ne. Odprtje 36. e-Slovenskega knjižnega sejma s podelitvijo Schwentnerjeve nagrade 2020 in literarnim branjem nagrajenk in nagrajencev za poezijo. Povezuje Carmen L. Oven.

TO, 24. NOVEMBRA, OB 12. URI

Tadej Golob – vrnitev po nesreči

Tadej Golob bo prvič po nesreči spregovoril za javnost o tistem zgodnjeseptembrskem dnevu, o padcu v globino, o prebujanju in vračanju. In seveda o svojem *Virusu*, novi knjigi, ki jo pripravlja. Komaj čakamo! Povezuje Marjan Žiberna.

Tadej Golob

ČE, 26. NOVEMBRA, OB 11. URI

Skrivnost norveškega knjižnega uspeha

Gosti: Tore Slaatta (*samostojni raziskovalec*) in Helge Ronning (*Univerza v Oslu*), povezuje Miha Kovač

Tore Slaatta in Helge Ronning že dobro desetletje proučujeta norveške knjižne politike in jih primerjata z evropskimi.

SR, 25. NOVEMBRA, OB 11. URI

Založništvo v Evropi in Sloveniji v času korone

Gosti: Ruediger Wischenbart, Carlo Carengo, Arunas Gudiničičius, Alma Čaušević, povezuje Miha Kovač

Po podatkih evropskega združenja založnikov je zaradi pandemije v Evropi samo v prvi polovici leta izšlo 20.000 manj knjižnih naslovov v skupni nakladi 50 milijonov tiskanih izvodov. Na okrogli mizi se bomo pogovarjali o tem, kaj nam prinaša drugi, še hujski val pandemije.

SR, 25. NOVEMBRA, OB 14. URI

Knjižni Sejmi 2.0. po 2020

Gosti: Miha Kovač, Zdravko Kafol, Helena Kraljič, Tina Popovič, Renata Zamida, povezuje Valentina Smej Novak

Knjižni sejmi so že stoletja prostori srečevanja, izmenjave izkušenj, predstavitev pa tudi prostor kupčevanja s pravicami in posameznimi knjigami.

V letu 2020 so sejmi brez pomisleka skočili na spletne platforme – kakšno funkcijo še imajo?

ČE, 26. NOVEMBRA, OB 16. URI

Knjige, obliž na rane družbe

Gosti: Manca Košir, Vlado Kreslin, Dušan Šarotar, Katja Grudnik, povezuje Valentina Smej Novak

Zgodovina nas uči, da umetnost vztraja tudi v najtežjih trenutkih, ki jih prestaja družba. Tudi v tej pandemiji se je izkazalo, da so najbolj zdravilne obliže ranjeni družbi priskrbeli umetnost in knjige. Spoznavanje novih knjig je tudi v pandemiji zaželeno, tesni stik s knjigami je priporočen.

NAGRADA SKS ZA NAJBOLJŠI LITERARNI PRVENEK 2020

Nagrado, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev, prejme roman *Agni* Boruta Kraševca.

Borut Kraševac

KARL MODIG

SMRT NI HEC

prevod: Danni Stražar

Miš, zbirka Z(o)renja+,
2020, t. v., 186 str., 28,95 €

Josef ima starejšega brata Aleksandra in sestro Natašo. Kot otrok ju je oboževal, po maturi – lansko leto – se je preselil k njima. Živeti samostojno, da lahko popivaš in spiš s komerkoli, vmes pa tudi iščeš svoje mesto v življenju in razmišljaš, da bi se uveljavil kot stand-up komik, se zdi sanjsko. Petnajst minut na dan površnega druženja v kuhinji s sestro in bratom, ko je dovolj, če izza vrat hladilnika nezainteresirano vprašaš »Kako si?«, deljenje najemnine in nedeljsko kosilo pri starših – je edino, kar te veže. Vse preostalo so svoboda, punce in prijatelji. Nato pa v družino nenadoma zaseka tragedija, ki hipoma vse podre. Aleksandra ni več! Roman pripoveduje sveže, mladostno in iskreno v slogu stand-up komike: smejimo se in še bolj smejimo, dokler nas ne butne »panč«. Pod lahkotno plastjo romana je pretresljiva, a tudi optimistična zgodba o soočanju s samomorom, depresijo, napadi panike, žalovanjem in obžalovanjem. O tem, kako dragocena sta družina in podpora najdražjih. Branje vabi v razmislek, kaj življenju daje smisel in kako se s humorjem prebiti skozi težke čase. > MAJA ČREPINŠEK

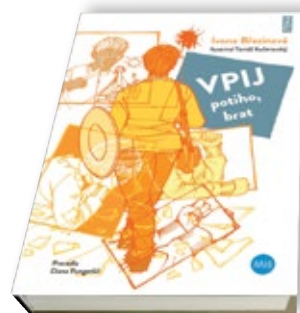
IVONA BREZINOVA

VPIJ POTIHO, BRAT

ilustracije: Tomáš Kučerovský

prevod: Diana Pungerišič

Miš, zbirka Z(o)renja,
2020, t. v., 262 str., 29,95 €

Ena izmed najbolj plodovitih in nagrajevanih čeških avtoric za otroke in mladino se tokrat ukvarja z avtizmom, ki je v literaturi za mlade precej pogost, a je vse prevečkrat romantiziran ali spremenjen v sprožilec za detektivsko pustolovščino. V pričujočem delu pa vidimo življenje z avtističnim članom družine skozi oči njegove sestre, ki se poskuša zeliti z novim šolskim okoljem in nad gladino držati izčrpano in obupano mamo. Knjiga pokaže na resnične probleme in vidi se, da avtorica ve, o čem govori, saj avtizma nikoli ne posplošuje, ampak celo pojasni avtistični spekter. Močna in na trenutke celo brutalno realna zgodba stregi in med drugim opozarja, da od neke meje naprej ni več pomembno, če je ljubezni in volje dovolj, in da to nikakor ni vredno obsojanja. Pretresljivo. > VERONIKA ŠOSTER

LARA ALBANESE

ASTRONOMIJA ZA RADOVEDNE

ilustracije: Tommaso Vidus Rosin
prevod: Kristina Bertok
Didakta, 2020, t. v., 87 str., 24,99 €

Atraktivna knjiga velikega formata, v kateri ima ilustracija skoraj večjo moč od besedila, v preglednih poglavjih pri naša osnove astronomije vse od zgodovinskih zvezdnih kart, preko razlage osnovnih astronomskih pojmov, predstavitev naše galaksije, osončja in potovanj po njem, na kratko oriše Zemljo in svetlobno onesnaženje, Luno in njeno raziskovanje, preostale planete v našem osončju, celo kakšen pritlikav planet in asteroid. Pojasni, kaj se dandanes lahko vidi skozi najsodobnejše teleskope (npr. Magellanov oblak in eksoplanete), nekaj pozornosti nameni astronomskim observatorijem, umetnim satelitom, vesoljski obleki in plovilom, na kratko predstavi Mednarodno vesoljsko postajo in zaključí z astronomskim slovarčkom. Za zares radovedne je seveda na voljo še veliko bolj poglobljenih informacij, kot kratek pregled področja astronomije pa je knjiga izvrsten začetek raziskovanja za bodoče mlade astronome. > KLARA JARC

FEDERICA MAGRIN

VELIKA KNJIGA IGER V PRAVLJIČNEM SVETU

ilustracije: Anna Láng
prevod: Katja Škapin
Didakta, 2020, t. v., 14 str., 19,99 €

To je več kot knjiga, to je prostor za razvoj domišljije, prostor, kjer lahko isto knjigo bere in pripoveduje več bralcev, pardon, igralcev! »Knjiga« velikega formata v sebi skriva namizne igre, postavljene v svet pravljicnih junakov. Tri vrste z Jankom in Metko, človek, ne jezi se s Petrom Panom in Kapitanom Kljuko, kitajska igra pong hau k'i z Aladinom ... Vsaka igra je pospremljena s kratkimi pravili, na koncu pa najdemo tudi figurice, žetone in celo kocko za igranje iger. Kratkočasje v družinski zasedbi je zagotovljeno! > KLARA JARC

SANDRA POHOLE

PRVI ZAPISI Z GORA

Planinski dnevnik
K8 dizajn, 2020, pt. v., 132 str., 8,90 €

Zima je pravi čas, da tudi najmlajši uredijo svoje popotniške dnevnike in pripravijo načrt za leto, ki je pred njimi. Ker naslednjo pomlad bodo pa res osvojili najvišjo goro in popeljali svoje prijatelje do najljubše gorske kočice. Prikupno ilustrirana knjižica najmlajšim hribolazcem svetuje o primernem obnašanju v hribih in jih pouči o možnih srečanjih z živalmi, opremljena pa je tudi s prostorčki, kjer je mogoče izlete opisati, narisati ali prilepiti kako fotografijo. > BETI HLEBEC

KUD Sodobnost International

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Linn Skåber

ČEZ POTOK, NE ČEZ MOST

Iz norveščine prevedla Marija Zlatnar Moe.

redna cena:
23,90 €

Norveška avtorica Linn Skåber je intervjuvala mlade in se v pogovorih dotaknila vseh mogočih tem, od aken do miru in izgube. Kaj je najboljša, ko si mlad? Kaj je najslabša? Kaj bi spremenili? Zakaj jih odrasli dušijo? Česa se bojijo?

TO JE KNJIGA, KI BO POSRKALA MLADE, NJIHOVE STARŠE PA SPOMNILA, KAKO JE BITI MLAD.

Bralcem Bukle podarjamo kupon za 5 €. Unovčite ga na naši spletni strani www.sodobnost.com s kodo MLADOST ob naročilu knjige Čez potok, ne čez most. Akcija velja do konca leta 2020. Knjigo lahko naročite tudi po telefonu 01/43 72 101.

Pravijo, da gremo med odrasle, ampak če nima nihče nič proti, se jaz poserjem na to in bom še malo otrok.

PAVLA HANAČKOVÁ

**ZAKAJ PINGVINOV NE ZEBE
MITI IN STEREOTIPI
O ŽIVALIH
ŽIVALI IN NEVARNOSTI
KAKO ŽIVALI SKRBIJO
ZA SVOJE MLADIČKE
SOŽITJE**

ilustracije: Linh Dao

prevod: Neža Vilhelm, Mojca Žnidaršič

Morfemplus,

2019, t. v., 35 str., 25,90 €/knjigo

Založba Morfemplus je v slovenščino pripeljala zabavno in hkrati izobraževalno serijo knjig. Mlajšim bodo informacije morda povsem nove, starejši pa bodo malo bolje spoznali nekatere pojme ali pojave, za katere so že slišali. Knjige ozaveščajo o okoljski problematiki, saj so nekatere živali in rastline, celo velikanska območja na Zemlji, kot so puščave in koralni grebeni, v veliki nevarnosti pred popolnim izumrtjem, krivi pa smo predvsem ljudje oziroma naš način življenja. Vas zanima, kako živali skrbijo za svoje mladičke? Katere so najbolj skrbni in katere bolj porazni starši svojemu zarodu? Nekateri vas znajo presenetiti! Kako pa je z miti o živalih? Izveste lahko na primer, ali so netopirji res krvoločni in se radi zapletajo v lase, ali medvedi hitro tečejo, ali so podgane umazane tatice, morski psi pa krvoločni plenilci ... Vsi raznoliki kotički našega planeta imajo svoje prebivalce, ki jim življenje tam najbolj ustreza, saj so svojemu okolju in plenilcem prilagojeni – od puščavske lisice do polarnega medveda, od lame v visokogorju, brazilskih pasavcev, ptic (selivk in stalnic) pa do hobotnic, termitov in plamencev. Poznamo tudi veliko primerov, ko živali (in rastline) živijo v sožitju, simbiozi. Ste že slišali za ribe čistilce? In da pande za prebavo vsega bambusa, ki ga pojedjo, potrebujejo pomoč bakterij – celo mi potrebujemo v črevesju kup bakterij, da ostanemo zdravi! Medarski jazbec in medosledec pa sodelujeta, da prideta do svoje najljubše poslastice: medu. Kratki zapisi, razdeljeni v različna poglavja in področja, vsak pa pospremljen z ilustracijo, nas popeljejo v neznano znani svet. > KLARA JARC

MAJA KASTELIC

MUREN MUZIKANT

GAŠPER RUS

ŠTIRJE GODCI

IGOR ŠINKOVEC

LOVSKA SREČA

Forum, zbirka Minimundus. Ta ljudske v stripu,

2020, t. v., 24/36 str., 7 €, JAK

Najnovejše Stripburgerjeve *Ta ljudske v stripu* nam prinašajo sveže obarvane stare modrosti. Igor Šinkovec je v *Lovski sreči* s skromnim naborom barv v toplih odtenkih in humorno izvedbo pokazal, kako je lovca, ker je preveč sanjaril o svojih načrtih z ujetim zajcem, le-ta pred nosom ušel. Gašper Rus se je lotil *Štirih godcev* in njihovega nauka o hvaležnosti za skromne darove. Nočno obarvan strip se začne in konča že na veznih listih. V lahkotnejšem klasično pravljичnem slogu pa je Maja Kastelic obudila basen o veseljaškem Murnu muzikantu in pridnih mravljah, vendar pa je njen konec dobesedno in v prenesenem pomenu obarvala malo po svoje ... Raznoliki slogi slovenskih striparjev in ilustratorjev izvrstno obujajo naše ljudsko izročilo in poskrbijo za pestrost zbirke. Besede včasih sploh niso potrebne. Zabavno, barvito, poučno, za najmlajše, mlade in manj mlade. > KLARA JARC

ANOUK RICARD

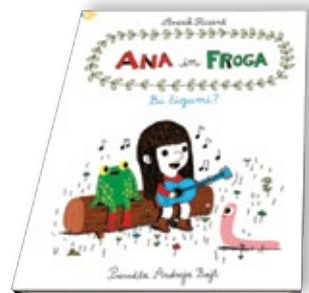
BI ČIGUMI?

Ana in Froga, knj. 1

prevod: Andreja Bajt

VigeVageKnjige, 2020, t. v., 44 str., 18 €

Prvi del stripovske serije *Ana in Froga* je delo francoske ilustratorke in avtorice animiranih filmov Anouk Ricard. V knjigi spremljamo prigode luštne žabice v rdečih škorenjcih, njene prijateljice Ane in njune družbe, ki jo sestavljajo deževnik Krištof, pes Bubu in maček Rene. Lotijo se vsega, od slikarskega ustvarjanja do obdarovanja za rojstni dan, vsakič pa kaj ušpičijo in si včasih že prav objestno nagajajo, a se vselej – kot se za prave prijatelje spodobi – tudi pobotajo. > VERONIKA ŠOSTER

FRANK MARIA REIFENBERG

HIŠA STRAHOV

Preklemanska zapuščina

ilustracije: Frédéric Bertrand

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost, 2020, t. v., 192 str., 24,90 €

Deklica Melli se s svojo družino čez noč preseli iz hrupnega New Yorka na umirjeno nemško podeželje, ker so podedovali hišo neke prasestrične. A ta hiša ni navadna hiša, pač pa zapuščina in prašna vila, v kateri začne Melli vse pogosteje srečevati podobo deklice, ki se takoj, ko se ji želi približati, razblini in izgine. Na poti do iskanja odgovora, kdo je ta izgubljena duša, ki tava po zapuščeni vili in pušča za sabo najrazličnejša sporočila vseh oblik, ima Melli ob sebi sosedovega fanta Hotteja, ki ji že prav na detektivski način pomaga pri razreševanju skrivnostnih ugank. Prikupno in tudi nadvse napeto branje, kot nalašč za popestritev dolgih večerov mladih bralcev! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Zbirka 15 raznolikih "pisem", ki jih pišejo Božičku ne samo otroci, pač pa v stiski, ko mimo buljenja v telefon ne morejo do otroka, celo starši.

JANJA VIDMAR in PETER ŠKERL

zalozba-chiara.si

T: 01 534 12 52

E: prodaja@zalozba-chiara.si

ANDREJ E. SKUBIC

DIVERZANTI IN IZDAJALCI

Trio Golaznikus, knj. 6

ilustracije: Tanja Komadina

Mladinska knjiga, zbirka Trio Golaznikus,

2020, t. v., 69 str., 17,99 €

Zbirka *Trio Golaznikus* je priljubljena in tudi nagrajena serija knjig sodobnih dogodivščin treh zvedavih otrok: Liama, Lije in Tomaža. V vsaki knjigi je izpostavljena nova tematika, ki jo pisatelj razvija skozi pogled in ravnanja ter učenje glavnih junakov. V ozadju zgodb je sporočilo, ki ni moralistično, a vendar je dovolj jasno, da pisatelj želi mlade bralce opremiti z zdravimi vrednotami in spoznanji. V tokratni (že šesti) zgodbi si družina želi posneti smešne/nenavadne dogodivščine in jih objaviti na YouTubeu ter tako dobiti svoje sledilce. Najprej se lotijo bagra na šolskem dvorišču, ki izkopava nov prizidek k šoli – vanj vlijejo vodo in se posnamejo. Ko jih dobi Liamov oče, so kaznovani. V trio Golaznikus povabijo še sošolca Jako. Skupaj bodo igrali igrico Island Battle, a stvar se zaplete in se zaradi igrice močno spreje. Pisatelj v pomirljivem koncu zapiše: »Igra je igra, v resničnem življenju pa je treba biti previden.« > SABINA BURKELJCA

SONIA FERNÁNDEZ-VIDAL

VRATA S TREMI KLJUČAVNICAMI

ilustracije: David G. Forés

prevod: Marjeta Prelesnik Drozg

Hart, 2020, t. v., 188 str., 22,90 €

Raziskovalka in predavateljica na Oddelku za fiziko Univerze v Barceloni je doktorirala iz kvantne optike, delala v najprestižnejših raziskovalnih inštitutih od švicarskega Cerna do ameriškega Los Alamosa in velja za eno večjih popularizatorok znanosti. Leta 2017 je bila po izboru revije Forbes uvrščena na lestvico stotih najustvarjalnejših ljudi na svetu. Ves čas si prizadeva, da bi bila znanost prijetna in vznemirljiva tudi za mlade, zato je napisala več mladinskih romanov, ki popularizirajo fiziko: *Kvantna ljubezen*, *Vesolje v roki* in *Vrata s tremi ključavnicami*. Slednji je velika mednarodna uspešnica, ki iz fizike naredi pravo kvantno pustolovščino. Vse se začne nekega dne, ko najstniški Niko ubere manj obljudeno pot v šolo, ob kateri odkrije hišo, ki je ni še nikoli videl. Ko reši uganko, lahko vstopi skozi vrata s tremi ključavnicami, v nenavaden kvantni svet, v katerem se dogajajo presenetljive stvari, kjer se ne smešiti pred sošolci, učitelji ne zafrkavajo in mu sošolec ne spelje pozornosti simpatije. Tam čas teče drugače. > RENATE RUGELJ

JANJA VIDMAR

PISMA BOŽIČKU

ilustracije: Peter Škerl

Chiara, 2020, t. v., 34 str., 21,90 €

V knjigi, ki sta jo ustvarila dva priznana in priljubljena slovenska umetnika, je petnajst različnih pisem, ki jih Božičku pišejo otroci in tudi starši. Želje tenkočutno odražajo zrahljane medsebojne odnose, vpliv novih medijev, tudi hujše družinske probleme, družbene razlike, razvajenost in potrošništvo, revščino in odrinjenost idr. Besedila so ravno prav povezana med seboj, na videz preprosta, toda do potankosti domišljena, da se nam razpre različnost otrok in njihovih družin v sodobnem času, ki ni vsem enako naklonjen.

Nekatera pisma so v verzalkah, ker so otroci še majhni, Vidu ga napiše celo starejša sestra. Urškina mamica v imenu Božička piše svoji hčerki in ji na ta način pove, kaj vse ji pri njej ni všeč; toda Urška ji odgovori samo s sms-jem. Vmes je tudi nekaj kratkih zgodbic, da bolje razumemo pisma Božičku. Nekateri otroci so sošolci ali sosedje, tako da iste reči spoznamo z različnih plati.

Nekaj otrok si od Božička želi predvsem (bogatih) igrač, drugi pa prosijo za trdnejšo in varnejšo družino. Prav vsa pisma, tudi pisma odraslih, pa izraževajo globoko potrebo po sprejetju in toplih medsebojnih odnosih. Ana prosi Božička, naj stlači v vrečo bavbava, ki ponoči straši mamico, toda naj se ne zmoti, ker je bavbav zelo podoben očku. Vid mu piše, naj prosi boga, da jim vrne mamico, ki jo je bil vzel k sebi.

Sošolka pravi, da Božiček menda ne obstaja, toda Timi ga vendarle prosi, naj oživi deklico z vžigalicami. Ganljiva je skrb nekaterih otrok za Božička, npr. kdo pa njemu prinese darila. Jakob mu nariše risbico, na kateri deček objema medvedka, Božiček pa kot da čaka, da se bodo skupaj žogali. Ne le ta zadnja risbica, pač pa vse ilustracije toplo zazkrožajo pisma; podrobnosti na njih in izbor barv odlično dopolnjujejo njihovo sporočilnost. Čarobna naslovnica pa je prav spodbudna: pohitimo s pisanjem pisem, Božiček jih že začenja brati. © > TILKA JAMNIK

Življenje je igra (družbenih vlog) – s pomočjo muhe pokukaj skozi ključavnice in odkrij, kako pristno jo igramo.

Duhovito besedilo in izjemne ilustracije mednarodno uveljavljene norveške ustvarjalke.

Ena najzgovornejših slikanic!

info@ocean-si.com
www.ocean-si.com

ocean

KEKEC

Jezikovno posodobljene planinske pripovedke Josipa Vandota o Kekcu, z obširno spremno besedo dr. Barbare Zorman in zgoščenko KEKEC v izvedbi baleta SNG Maribor in zasedbe Katalena.

ZVEZDANČICE

Jubilejna antologija priljubljene otroške pesnice Zvezdane Majhen. Izbral, uredil in spremno besedo napisal Igor Saksida.

PESEM V OBLAČKU

Bina Štampe Žmavc je tokrat svojo pesniško lestev spletla vse do oblaka, o katerem se sprašuje: Je to pesem, ki jo je prekril oblak ali oblak, poln pesmi?

STEKLENI PLAMENI

Zaradi vse večjih težav doma in v šoli Marjetica Smrtnik tone vse globlje. Zaide v družbo, ki nanjo ne vpliva dobro in za pripadnost skupini je pripravljena narediti prav vse.

LAS NA KOŽI

Ob večerih so zgodbe čisto drugačne. Naselijo se v sanje in nas do jutra dražijo in spremljajo kot tisti čuden občutek na koži, ko se pod majico ujame dolg svetel las ljubke sosedice.

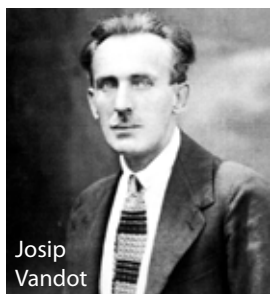
JOSIP VANDOT

KEKEC

Kecec na hudi poti;
Kecec na volčji sledi;

Kecec nad samotnim breznom

Pivec, zbirka Svetilnik, 2020, 424 str., 29,90 €

Josip Vandot

Trilogija

»planinskih zgodb« je v sto letih, kolikor je minilo, odkar jo je Josip Vandot prvič predstavil mladim bralcem, doživela mnogo krajsanj in priredb. Integralna verzija je za mladega bralca že vsaj pol stoletja pretirano arhaična in zato težko nerazumljiva. Nino Flisar, urednik te izdaje, se je posodabljanja lotil premišljeno in

tankočutno, zato kljub ruvanju plevela besedilo ostaja prepoznavno in domače kot udobno uhojeni gorski čevlji. Tinka še sklepa ročice in krika *ovbe*, Kecec mater še vika, mačeha Jerico še ozmerja, da je *zijalasta* in Jerica z *gorkimi* besedami jemlje slovo od materinega groba. (Manj razumljive besede so pojasnjene v sprotnih opombah.) Zgodbe o pogumnem, vrlem Kekcu, ki s pesmijo in šalo premaguje vse težave, govorijo o moči optimizma, spotoma pa izrisujejo čas, ko je bilo otroštvo mnogo trše, odnos do deklic prezirljiv, narava, divji možje, divje žene in vile pa mnogo bliže. Zgodbe zaključijo globok priklon avtorju in delu – poglobljena spremna beseda Barbare Zorman. V njem predstavi izročilo, ki je zgodbe navdahnilo, vse prejšnje knjižne izdaje in filme o Kekcu ter ugotovitve raziskovalcev Kekčevih zgodb. > MAJA ČREPINŠEK

SALLY RIPPIN

ZVEZDA TEDNA; DIVJI SORODNIKI

serija Hej, Jaka!

ilustracije: Stephanie Spartels

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost, 2020, t. v., 46 str., 15,90 €/knjigo

Sally Rippin

V zbirki knjig *Hej, Jaka!*, v kateri otroci lahko vadijo branje, saj so črke res zelo zelo velike, med vrsticami pa je ogromen razmik, je tokrat Jaka šolska zvezda tedna, saj mu gre branje dobro od rok. Jako zato čaka posebna čast. Na šolo namreč pride slavni nogometaš, ki ga bo sprejel prav on. A stvar se obrne drugače, saj Jaka svojo »nagrado« podari sošolcu Anžetu, ki mu je umrla psička. Slavni nogometaš pa ima ob tem navdihajoč govor. V knjigi *Divji sorodniki* se Jaka počuti brezvoljnega in bi bil najraje cel dan sam, a kaj ko na obisk prihajajo njegovi najhrupnejši sorodniki na svetu. Jaka se z njimi noče igrati, želi si le svoje prijateljice Bibi,

ki pa žal ne utegne priti. A Jakovi bratranci in sestrične se z njim želijo igrati in stvar z gradom se na koncu prav lepo razplete. Zbirka *Hej, Jaka!* je primerna za začetno branje, za utrjevanje branja in tudi za učence, ki imajo z branjem težave. > SABINA BURKELJCA

ZBIRKI O NAŠI PRETEKLOSTI

IGOR KARLOVŠEK OENJENO PLEME

Ilustrirali Marina Gabor in Nana Homovec

Priljubljena zbirka mladinske pustolovščine, ki prinaša spomin na Finžgarjevo klasiko *Pod svobodnim soncem*. Pričakuje vas napeto branje, polno preobratov in zapletov.

SEBASTIJAN PREGELJ ZGODBE S KONCA KAMENE DOBE

Ilustriral Jure Engelsberger

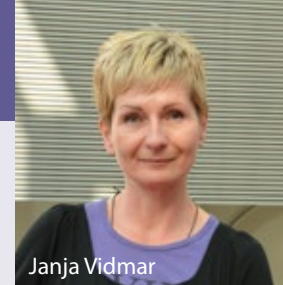

Dogodivščine dečka Brina nas popeljejo v čas koliščarjev. Poučne in napete zgodbe o pradavnini.

Izide v decembru 2020.

Miš

Miš založba • Gorjuša 33, 1233 Dob • 01 721 45 40
info@miszalozba.com • www.miszalozba.com
www.facebook.com/Miszalozba • www.instagram.com/miszalozba

Janja Vidmar

TINA ARNUŠ PUPIS

NA GOZDNI JUŽINI

ilustracije: Tanja Komadina

Miš, zbirka Miškolinke,
2020, t. v., 77 str., 25,95 €

V nadaljevanju zbirke *Za devetimi drevesi* vas čaka deset novih živalskih zgodb, polnih humorja, bistrih misli in naukov. Nastopajo ris, medved, veverica,

sova, zajček, lisica, volk, tiger, vrane in ves gozdni ptičji zbor. V vsaki zgodbi kakšno od živali muči težava, ki jo z dobrimi nameni in včasih celo s preveliko vneto pomagajo reševati preostali gozdni stanovalci. Kljub zapletom in nesporazumom se vedno vse dobro konča. Pa ne zato, ker bi bili junaki tako zviti ali premeteni, pač pa zato, ker se imajo radi, večkrat potrpijo drug z drugim in jim je sreča pogosto naklonjena. Ob zgodbah se bodo nasmejali tudi odrasli, čeprav jih bodo brali malce po svoje. >

SONJA JUVAN

AKSINJA KERMAUNER

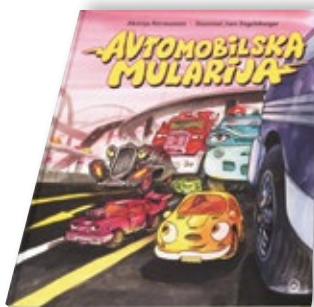
AVTOMOBILSKA MULARIJA

ilustracije: Jure Engelsberger

Mladinska knjiga, t. v., 64 str., 22,98 €

Zbirka devetih pristrčnih zgodbic iz avtomobilskega mesta je nastala pod peresom Aksinje Kermauner, slovenske pisateljice,

pesnice in učiteljice, tiflopedagoginje. V avtomobilskem svetu je vse tako kot pri ljudeh, le da tam »živijo« odrasli avtomobili in njihovi avtomobilčki. Tako kot otroci tudi oni zganjajo vragolije, ne ubogajo in počnejo neumnosti. A jim starši vsakič pomagajo, jih malce oštejejo in jih imajo še vedno neskončno radi. Zabavne zgodbe popestrijo živahne in spodbudne ilustracije, tako da si mladi bralci (prva triada) še lažje predstavljajo avtomobilske dogodivščine, ki jih prinesejo prehitre vožnje v ovinkih in po neprimernih bližnjicah. > SONJA JUVAN

MAJDA KOREN

KAPO IN BUNDO

risbe: Damijan Stepančič

KUD Sodobnost International, zbirka Karjola,
2020, t. v., 54 str., 19,90 €, JAK

Majda Koren

Naj bo že na začetku jasno: Majda je legenda. Pozna in čisla jo staro in mlado. Učiteljica razrednega pouka po izobrazbi je imenitna pisateljica, urednica Župce, spletnega časopisa za mularijo, dolgoletna sodelavka revije Ciciban, scenaristka, kolumnistka, računalniška frikica, ki je pisala blog že na prelomu tisočletja, v času, ko se je večina današnjih, s slavo ovenčanih blogerk šele dobro rodila, mama, zagovornica varne rabe interneta in tako naprej.

Mlajši bralci so posvojili njene slovite *Mici iz drugega a* (MK, 2009, 2017, 2020), *Mala pošast Mici* (MK, 1994, 2014, 2015, 2017, 2019), *Mici v mestu* (MK, 1996) in *Že spet ta Mici iz drugega a* (MK, 2012, 2017). Nekoliko starejši so tiščali nosove v njen *Župcin dnevnik* (Karantanija, 2004), najstarejši pa so požirali njen roman *Julija je zaljubljena lol* (Karantanija, 2008) – mimogrede, a ste že slišali za metallepso oziroma prestop? Kar pobrskejte, kaj pomeni, zlasti v zvezi z Julijo.

Zaljubljeni Juliji je sledil roman *Maj za vedno* (Karantanija, 2009). Danes sta, kot se spodobijo, Julija in Maj na omrežju fejsbuk zaročena. Za vedno. Lol.

Prejemnica nagrade Večernica 2006 (*Eva in kozel*, MK, 2006) in Levstikovke nagrade 2011 (*Mici iz drugega a*, MK, 2009) je za radio prispevala lepo število pravljic za lahko noč in še danes ne gre v šolo brez črne beležnice, v katero si zapisuje raznorazne zadevščine, tudi lumparije.

Mogoče jo je ravno katera od njih navdihnila, da je leta 2014 prispevala besedilo za strip *Inšpektor Jože* (zbirka Strip, Mladika, 2014). Stripu je likovno podobo vdihnil ilustrator Damijan Stepančič, še ena legenda v slovenskem prostoru, ki je doslej zagrešil številne ilustratorske mojstrovine. Sam pravi, da ima strip »to možnost, da je zelo dinamičen, njegovo bistvo je v vzdušju, šele nato pridejo junaki«.

Pri inšpektorju Jožetu in njegovima trnoma v peti, Kapu in Bundu, to gotovo drži.

Stripovske epizode so sprva izhajale v reviji Kekec in se že kmalu priljubile pri bralcih.

Neustrašen policijski inšpektor Jože po pripetljaju z Rdečo kapico iz Spodnje Šiške in še nekaterih amaterskih prigodah nabaše na majhni veliki ribi, dolgoprsta pujsa po imenu Kapo in Bundo. Prav ste prebrali, tega ne vpije mama za otrokom, ker je zunaj mraz, temveč gre za izkušena zmikavta, pred katerima nista varna ne kljuka na vratih ne lubje na deblu. Inšpektor Jože si z njima nakoplje nadure, saj jima niso tuji ne kraja ne goljufije ne preprodaja ne rabutanje sadja, še celo podedovan grad prodaja, izkupiček pa lahkomišlno zafrčkata in končata na beraški palici, dokler se ju spet ne usmilijo v kehi.

V letošnjem letu dvojica vrača udarec v novi zbirki stripovskih zgodb. Tokrat sta še iznajdljivejša, do obisti prekaljena in zvijačna lumpa, ki jima nista sveta ne umetnost ne vesolje, kaj šele kaj drugega.

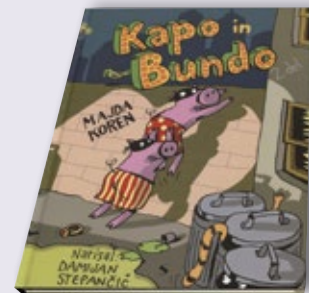
Zbirko sestavlja sedem odbitih detektivk, pri katerih so me v oči najprej zbudili naslovi, ki domišljeno aludirajo na znane filmske uspešnice, kot denimo *Desert Rose* (Pušča vska roža), *Titanik* (Totenik), *Big City* (Velemesto), kultni *Born to be Wild* (Rojena za divjanje) in tako naprej.

Sladkosnedna Kapo in Bundo nista ravno bistra, zato jima lopovščine vsakič spodletijo, napovednik na zadnji strani knjige pa poleg njih najavi še inšpektorja Jožeta, štrudelj in zeleno bralčevo višino.

Poleg že omenjenih izvrstne stripovske podobe in utrغانih zgodb v delu mr-goli hudomušnih besednih iger in posrečenih domislic, med drugim Bukla v zaporniški knjižnici, letališče Brrrrnik, Jože in Ivanka v znameniti odročeni pozi na palubi Totenika, vesolje – »tam, kjer ni muh« – in še in še tega, kar odlikuje najboljše stripe.

Tatiča se nam kljub svojemu antijunaštvu priljubita, živalske detektivske prigode, kronane z zmagoslavjem pravice, pa kar kličejo k brrrrranju.

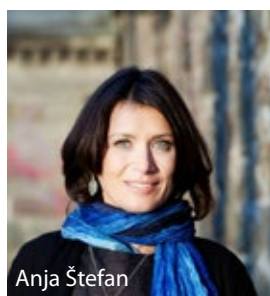
Tatiča se nam kljub svojemu antijunaštvu priljubita, živalske detektivske prigode, kronane z zmagoslavjem pravice, pa kar kličejo k brrrrranju.

ANJA ŠTEFAN

IMAM ZELENE ČEVELJČKE

ilustracije: Jelka Reichman
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2020, t. v., 42 str., 19,99 €

Anja Štefan

Anja Štefan in Jelka Reichman sta ustvarjalni tandem, ki nam je prinesel že številne knjižne projekte za otroke. V najnovejši pesniški zbirki je mešanica povsem novih in nekaj že objavljenih pesmi (iz revij Ciciban in Cicido, iz antologije *Svet je kakor ringaraja*).

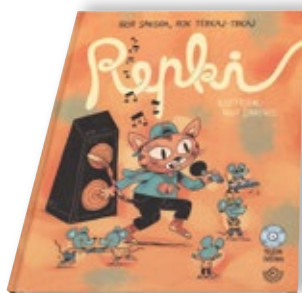
Vedno prikupne podobe ene naših

najbolj prepoznavnih ilustratork in prisrčne rimajoče besede izvrstne pesnice, pravljicarke in pripovedovalke bodo preverjeno pritegnile že najmanjše otroke, pa tudi starše, ki bodo z njimi brali. Podali se bodo v živalski svet pridne čebelice, revmatičnega medveda, tatinske botre lisice in mišjega peka, pa v otroški svet brezskrbne pomladi, nostalgčnih spominov stare tete in strica, strašnega groma, igre na travniku in na obali ... Knjiga, ki bo poklicala vse ljubitelje otroške literature, ob prihajajočih praznikih pa je lahko lepo in kakovostno darilo za mlajše generacije. > KLARA JARC

IGOR SAKSIDA, ROK TERKAJ – TRKAJ

REPKI

ilustracije: Igor Šinkovec
Mladinska knjiga,
2020, t. v., 88 str. + CD, 29,99 €

Še ena iz zbirke Domače branje Knjiga pred nosom; Igor Saksida in Trkaj sta zasnovala knjigo, ki jo namenjata družinskemu branju in pogovoru o prebranem. Namenjena je mlajšim otrokom, saj vsebuje otroško poezijo, ki je pospremljena z vprašanji in predlogi za pogovor in razmislek o tematikah pesmi. Ilustracije Igorja Šinkovca jo premišljeno dopolnjujejo in popestrijo. Nabor pesmi obsega tako ljudske (*Hočeš, nočeš, v šolo greš*), klasične (B. Rudolf: *Huda mravljica*; J. Stritar: *Žabja svatba*) in sodobne pesmice (A. R. Roza: *Ustrahavanka*; B. Gorenc – Pižama: *Kaj se skriva očku v bradi?*). Knjigi je priložen CD, na katerem je dvanajst pesmi iz knjige tudi glasbeno interpretiranih; poleg Trkaja so svoje glasove posodili tudi Emkej, Pižama, Nipke, Jose, Zlatko, Neca Falk in Ditka, poskrbel pa bo, da bo šla *Huda mravljica* v ušesa tako mlajšim kot starejšim. > KLARA JARC

TATJANA BOŽIČ

LETO V PESMICAH ZAJETO

Mohorjeva Celovec,
2020, t. v., 28 str., 21,90 €

Pogled na leto, razdeljeno na letne čase in mesece, je priljubljen okvir za šopek pesmi, ki se mu prilagodijo. To posebej velja za najmlajše, ki o minevanju časa in menjavanju stanja v naravi še nimajo jasne predstave. Tatjana Božič, upokojena učiteljica, iz dolgoletnega dela z osnovnošolskimi otroki dobro pozna potrebo po pojasnjevanju osnovnih pojmov, nujno za razumevanje zahtevnejših pojavov na višjih stopnjah. Svoj niz prigodnih pesmi začenja z začetkom šolskega leta, ko se konča čas brezskrbnih iger, nadaljuje z jesenskim dežjem in vetrom, ki otrseta liste z dreves in prineseta meglo. Prvi sneg napove zimo s snegom in snežaki pa tudi z božičem in darili, ki otrokom naredijo veliko veselja. Sledi vigred, pomlad, z velikonočnimi pirhi itn. V pesmicah, ki jih je avtorica sama ilustrirala, nastopajo tudi živali, na koncu pa jim je dodan glede na dvojezičnost okolja nastanka dobrodošel slovensko-nemški slovarček ključnih besed. > IZTOK ILIČ

BINA ŠTAMPE ŽMAVC

PESEM V OBLAČKU

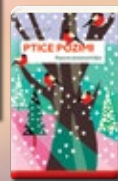
ilustracije: Darka Erdelji
Pivec, 2020, t. v., 72 str., 22,90 €, JAK

Svilene rime Bine Štampe Žmavc pogrinjajo praznični prt, sipljejo biserne sanje in predejo besede, da razsvetlijo temo in zazveni nebo. Sijejo toplo, »nekam navznot, da svet se zdi kakor barka, ki gre med zvezde na pot«. Pripovedujejo o zmajih, pradavnih čuvarjih zakladov, o najlepših dneh, ki so hitri kot škrtaki, o času, ko ima pomlad rojstni dan in se toči nektar v čašah cvetov, o balonu sanjefonu, o sladolednem slonu, o mucah, ki šapčkajo vrh šapic kot balerine ... A tudi o časih, ko oblaki zagrnejo sonce in se pripodijo skrbi, da nebo postane čisto majhno, ker takrat tudi otroci potrebujejo nežnostinke, ki božajo srce. Akvarelno nežne in hkrati močne, svetle in sveže, hudomušne in izvirne rime so v srečnem pradtoku z ilustracijami Darke Erdelji. Z njimi vstopamo v svet rdečelase deklice, v katerem vizualne, pomenske in zvočne podobe mehko zapredajo otroke, a prav tako tistega, ki jim pesmi prebira. »Pesem v oblaku? Kul limuzina, če to, kar prevaža, je prava vseBina!« > MAJA ČREPINŠEK

Novosti pri založbi Hart

www.hartpublishing.si ■ hartpublishing@gmail.com ■ +386 41 636 503

ZVEZDANA MAJHEN ZVEZDANČICE

Zbirka najlepše otroške poezije
Zvezdane Majhen
izbor in urejanje: Igor Saksida
ilustracije: Polona Kosec,
Erika Omerzel Vujić, Urška Stropnik Šonc
Pivec, 2020, t. v., 132 str., 26,90 €, JAK

Zvezdana Majhen

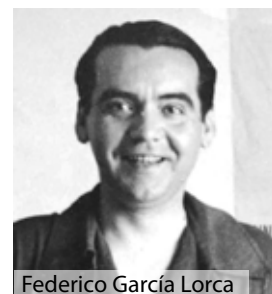
Antologija zvezdančic, verzov Zvezdane Majhen, je kot žametno nebo, gosto posejano s iskrecimi kresnicami. Iz bogatega nabora pesniškega tkanja je najlepše, kar je ustvarila za otroke, odbral in v poglavja uredil Igor Saksida. Iz prvega poglavja se smeji ug(n)anke, nagajivi, komaj štirivrstični škratki, ki imajo čudežno moč, da otroke zvabijo v igro, ko

domišljija veselo zaprasketa. V drugem poglavju so zbrane pesmice, ki dajo glas jezičnim jezičkom, v času, ko iz malih klepetulj rasejo v vedno večje otroke in se njihov svet odpira navzven in tudi globlje navznoter. Tretje poglavje tenko prisluhne naravi in vsem bitjem, ki živijo »brez strehe«. Zaokroženost treh poglavij podčrtujejo ilustracije treh ilustratork, Polone Kosec, Erike Omerzel Vujić in Urške Stropnik Šonc, s katerimi je pesnica spletla dolgoletno umetniško simbiozo. Antologijo spremlja na pot radoživa beseda urednika. > MAJA ČREPINŠEK

FEDERICO GARCÍA LORCA 12 PESMI

ilustracije: Gabriel Pacheco
prevod: Igor Saksida, Barbara Pregelj
Malinc, 2020, t. v., 37 str., 25 €

Federico García Lorca

Lorca, morda najbolj priljubljen pesnik španskega modernizma, je v svojo prvo pesniško zbirko med pesmi za odrasle vključil tudi pesmi za otroke in mlade. Brisanje meja je bila nekonvencionalna in daljnosežna odločitev.

Misel, da je poezija svobodna starostnih omejitev, da jezdi s pticami v daljavo, kot »brez ljudi nebo potuje«, nadaljuje izdaja izbranih Lorcovih pesmi z ilustracijami sodobnega mehiškega slikarja in ilustratorja Gabriela Pacheca, ki je Lorcove pesmi, napisane davno prej, priklical v medprostor med govornim in vizualnim. Ujel je njihovo atmosfero in jo zapredel v nitke vidnega. Besede in misli, zvočnost in ritem, pomeni in poetično sporočilo so mojstrsko prenešeni v likovni jezik, nato pa so nanje z najfinejšimi čopiči nanešene nove plasti povednosti, ki spregovorijo sodobnemu bralcu. Pachecu je uspelo, da je vidni svet Lorcove poezije priklical z mešanico surrealizma in kubizma, s tem pa ustvaril zagonetno, heterogeno tvarino sporočil, ki živo zabrnijo v sozvočju z Lorcovim avantgardizmom. Ilustracije poustvarjajo bogato in kompleksno branje, ki doseže bralce vseh starosti. In vendar je njihovo posebno poslanstvo, da k branju Lorcove poezije vabijo nove generacije! Pesmi v prevodu Igorja Saksida in Barbare Pregelj so predstavljene tudi v španskem jeziku > MAJA ČREPINŠEK

Iz knjige Petra Svetine *Timbuktu*, ilustriral Igor Šinkovec.

»... Timbuktu je tam, kjer je kdo, ki te ima rad. Timbuktu je tam, kamor si skrila svoj najdragocenejši zaklad. Timbuktu je tam, kjer raste za vsakega ena žemlja in zori zmeraj za vsakega po en paradajz. Timbuktu je tam, kjer se spečeš, pa ti kakšna roka ponudi obladek prej, kot rečeš ajs! Vse to je timbuktu.«

Naj bo leto **2021** čim bolj navadno leto, kakršnih smo bili vajeni pred letošnjim. In čim več ga preživite v timbuktuju!

Vaša Miš založba

www.miszalozba.com

Miš

PETER SVETINA

DEBELA PEKOVKA

ilustracije: Peter Škerl
KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2020, t. v., 28 str., 19,90 €, JAK

velikanski lampijon riše svet, se po pomoti loti napačnega krofa, v katerem se debela pekovka ravno masti z marmelado. Prikupna in neverjetno zabavna knjiga, ob kateri boste zares zahlepli po sočnem, zlato zapečenem krofu. > VERONIKA ŠOSTER

IVAN MITREVKI

KDO SE BOJI ZOBOZDRAVNIKOV?

Miš, 2020, t. v., 24 str., 24,95 €

Barbara se zelo boji zobozdravnikov, vendar ni edina. Poleg nje se vrtalnikov, brizgalnikov in preostalih čudnih pripomočkov ter stikanja po zobeh bojijo tudi strašni krokodil, velikanski slon, mogočni lev in tudi mali zajček. Čeprav Barbara in živali zobozdravnikov ne marajo, jih vseeno obiskujejo, saj vedo, da brez njih njihovi zobje ne bi bili lepi in zdravi. Le pomisli, kako bi se prehranjevali in smejali, če ne bi imeli zob? Pristržno ilustrirana slikanica (avtor je hkrati ilustrator), ki otrokom pokaže, kako zobozdravniki pravzaprav niso strašni, temveč so zelo pomembni tako za ljudi kot za živali. > TAJDA CVETIČ MLAKAR

IDA MLAKAR ČRNIČ

BIBI IN GUSTI

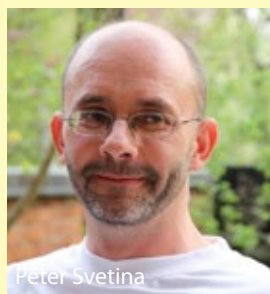
Najboljše zgodbe

KAKO STA BIBI IN GUSTI PREZVIJAČILA HRIB

ilustracije: Kristina Krhin

Didakta,
2019/2020, t. v., 123/24 str.,
29,99/17,99 €, JAK

Če ste se v lanskem letu zabavali ob zbirki najboljših zgodb radoživih pujskov Bibija in Gustija, (saj še veste, zalivala sta hišico, si udomačila kolo in sipala srečo?), potem boste letos veseli njune nove potepuške dogodivščine. Bibi, vodja izleta v hribe, ali odpujsujslanstva, kot prijatelja rečeta hribolazenju, je bila trdo odločena, da Gustija, navkljub vsem preprekam pripelje na vrh hriba ... Toda, ali jima je res potrebno riniti čisto na vrh, če obstaja možnost, da previjačita hrib in preživita res lep dan v naravi? Vsestranska avtorica in priljubljena bibliopedagoginja je odlična pripovedovalka zgodbic, ki jih pogosto oplemeniti z zabavnim besednjakom. > RENATE RUGELJ

Peter Svetina

Sveže nagrajeni Peter Svetina, ki nas že nekaj časa zalaga z odlično otroško in mladinsko literaturo, se je tokrat podal v svet slaščičarstva. V slikanici z navihanimi ilustracijami Petra Škerla se posveti nenavadni ljubezenski zgodbi o nenavadni prigodi. Potujoči slikar, ki na

EMILY WINFIELD MARTIN

TVOJA ČUDOVITA POT

prevod: Katarina Gomboc Čeh
Vida, 2020, t. v., 34 str., 22,90 €

Besedilo in ilustracije slikanice *Tvoja čudovita pot* je ustvarila Emily Winfield Martin. V kratkem verzificiranem besedilu nagovarja otroka na začetku njegove življenjske poti. Opogumlja ga, daje mu podporo in potrebno moč, da bo zmožel vse, kar mu bo v življenju prišlo na pot, saj ima veliko srce. V otroku vidi le dobro, niti za hip ne podvomi, da bo v življenju uspešen, da bo lahko delal vse, kar bo hotel in kar ga bo osrečevalo. Slikanica je več kot primerno darilo npr. ob rojstvu otroka ali kakšni pomembni prelomnici, ki bo pospremila malčka na nadaljnjo pot v življenje. Avtorica slikanico zaključuje tako: »In kdorkoli v življenju / že boš postal, / v mojem boš srcu / za vedno ostal.« > SABINA BURKELJCA

CONSTANZE SPENGLER

MORSKI KONJIČKI SO RAZPRODANI

ilustracije: Katja Gehrmann
prevod: Alexandra Natalie Zaleznik
Zala, 2020, t. v., 48 str., 21,95 €

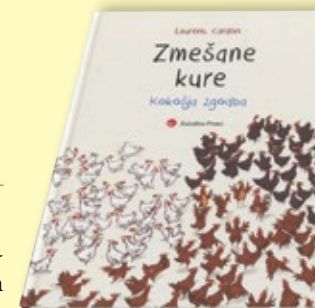

Očka je obljubil, da bo Naceta odpeljal na jezero, toda potem se njegovo delo zavleče, in s kom naj se sinko igra, ko pa so vsi odšli na počitnice? Če pa bi imel domačo žival, za katero že tako dolgo prosi ... In očka se nepričakovano omehča. Sinku razmišljeno izroči denarnico in ga prosi, naj si ljubljeno preskrbi sam. Juhej! V trgovini z živalmi na bližnjem vogalu si Nace izbere podgančka. Toda podganček potrebuje nekoga, ki bo nanj pazil ponoči. Pa kupi še kužka. Ker pa mora kužka naučiti uporabljati stranišče, domov pripelje še tjujnja. In nato pingvina ... Duhovita slikanica iz realnega okvira zdrvi v svet otroške igre, kjer je vse mogoče. Všeč bo vsem, ki sanjajo o prijateljih s kljunom, smrčkom ali trobcom. > MAJA ČREPINŠEK

LURENT CARDON

ZMEŠANE KURE

Kokošja zgodba
prevod: Marko Bratina
Pivec, 2020, t. v., 44 str., 19,95 €

Laurent Cardon je takole zapisal kratak nagovor v slikanico: »Šele ko sem napisal to knjigo, sem bolje razumel, zakaj se nam kokoši zdijo tako vznemirljive.« Pa pogledjmo! Ko slikanico za začetek le prelistamo, takoj opazimo nenavadne ilustracije, na katerih so zgolj kokoši in petelini, ki se razporejajo po papirju – zdaj levo, zdaj desno, pa zgoraj, spodaj – bele, rjave in črne kokoši s petelini v vseh mogočih variacijah. Le kakšna zborovanja imajo? Je kaj narobe in če, kaj? Kaj pa, če gre za kokošjo vojsko? Ampak katera barva kokoši bo zdaj glavna? Ali bodo to petelini? Nenavadna slikanica, ki odpira vrsto vprašanj, bo otrokom vsekakor zanimiva, dobrodošli pa bodo tudi pogovor in usmeritve odraslega bralca. > SABINA BURKELJCA

PER GUSTAVSSON

KO PRIDE ZIMA

prevod: Danni Stražar

Zala, 2020, t. v., 32 str., 21,95 €

Zajec ima najraje drobne, vsakdanje opravke in svojo skrbno opleto korenjevo gredico. Všeč mu je, če je vse vedno enako. Zato se vznemiri, ko nekega hladnega jesenskega večera opazi dve beli dlaki sredi svojega rjavega kožuščka. Naslednje jutro pa ima bel ves kožuh! Presunjen plane ven, tam pa ga čaka groza – čez noč se je pobelil še svet! Brezglavo zatava v belino, nato se mu nenadoma vdrejo tla in čofne v temno, toplo votlino. Tam dremlje njegov prijatelj medved. Ležerni kosmatinec je pravo nasprotje begavemu zajcu. Beli kožuh in sneg sta le znak, da je spet tu zima, mu pojasni. In najbolje bo, če se sprijazniš, da se vse kar naprej spreminja. Slikanica z izjemnimi ilustracijami vabi k razmisleku, kako sprejeti nenehne spremembe, da bo življenje vznemirljiva in zabavna dogodivščina, polna novih priložnosti. > MAJA ČREPINŠEK

MARIUS MARCINKEVIČIUS

ABIR

ilustracije: Lina Dūdaite; prevod: Klemen Pisk

Pivec, 2020, t. v., 37 str., 19,95 €

Litovski avtor (rojen leta 1966), zdravnik, specialist za akupunkturo, je napisal že več otroških knjig, pred nami pa je prvi prevod kakega njegovega dela v slovenščino. Vedoželjnost in dobre pripovedovalske sposobnosti mu omogočajo, da so njegove knjige sveže in malo drugačne, v tandemu s priljubljeno litovsko ilustratorko pa je ustvaril humorno slikanico za šolske otroke do deset let. Kadar pozimi posije sonce, je težko zdržati za štirimi stenami, zato pujske Prašiček povabi kravo Adelo na drsanje po zaledenem ribniku. Prijatelja na svežem zraku zelo uživata, tudi krava se zabava, čeprav ji drsalke povzročajo nemalo težav. Med počitkom ob robu ribnika pa zaslišita čudno donenje pod ledom ... Le kdo bi se tam lahko skrival? Je nevaren? In predvsem – kaj hoče od njiju? Morda se odgovor skriva že v naslovu? > RENATE RUGELJ

PIRET RAUD

UHO

prevod: Julija Potrč Šavli

KUD Sodobnost International, zbirka Gugalnica, 2020, t. v., 29 str., 19,90 €

Nenavadna, posrečena, drugačna, topla in sporočilna estonska slikanica *Uho*, ki jo je v slovenščino čudovito prelila Julija Potrč Šavli, bo obogatila mladinsko prevodno leposlovje. Tudi ilustracije so izjemne. V slikanici ima glavno vlogo uho kot del glave, kot organ, ki po navadi ne more funkcionirati samostojno. Kaj pa, ko ga glava zapusti, kaj pa potem? »Brez glave je uho povsem izgubilo glavo.« Kako naj torej sploh živi? Kaj naj zdaj naredi? Prepusti se svetu in nauči živeti samo. Sreča se z drugimi bitji in z njimi deli, kar ima deliti. In se nauči, da prav vsakega že ni dobro poslušati, npr. zlobne pajkove že ne. Sporočilnost besedila in neklješestost ter vizualna nadgradnja te čudovite estonske slikanice so zares osupljive. Kvaliteta v vseh pogledih. > SABINA BURKELJCA

SPLETNI DOGODKI

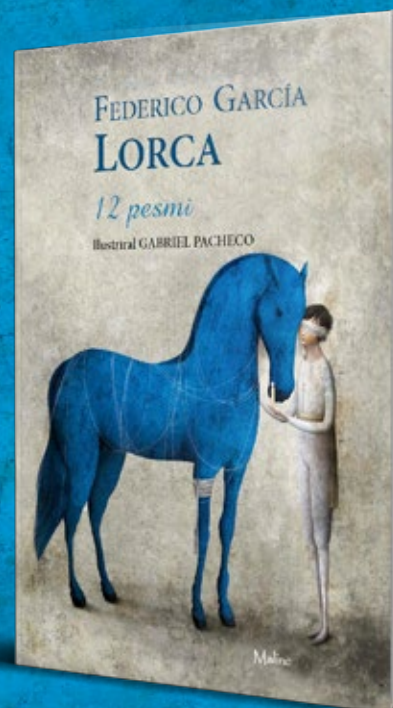
v času knjižnega sejma:

- **Pogovori** z avtorji, prevajalci in ilustratorji,
- predstavitev **knjig** in bralnih projektov,
- pravljice v **španščini**,
- kvizi, **uganke** in nagradne igre.

FB, IG in **Youtube** kanal
Založbe Malinc

Program in več informacij:
www.malinc.si

info@malinc.si , tel.: 01 361 6699

Prevod Barbara Pregelj in Igor Saksida
Ilustracije Gabriel Pacheco
40 strani, 25,00€

V novembru so bili izbrani prejemniki priznanj za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja Slovenske sekcije IBBY. Nagrajence je soglasno izbrala žirija v sestavi: Špela Frlic (predsednica), Tilka Jamnik in Irena Matko Lukan ter potrdil izvršni odbor.

Podeljevanje nagrade in priznanj sofinancira Javna agencija za knjigo.

Nagrada in priznanja slovenske sekcije IBBY 2020

NAGRADA SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: BRALNA ZNAČKA SLOVENIJE

Bralna značka Slovenije, ki jo strokovno in organizacijsko vodi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, je najstarejše bralno gibanje na Slovenskem in v letu 2020 praznuje častitljivo 60-letnico delovanja. Ko pomislimo na priložnostno branje kot del kulturne biti sodobnega človeka, je Bralna značka s svojo inovativnostjo, vztrajnostjo in vračunostjo v zavest prebivalcev Slovenije izjemen primer v svetovnem merilu. Z zavedanjem o pomenu branja, s pretanjenim poslušom za

umetnost in konkretnim poznavanjem življenjskih okoliščin otroka že več desetletij gradi dragocene bralne mostove med šolo in domovi. Kako daljnosežno in obsežno delo na področju promocije bralne kulture opravlja, povedo že številke: v programe šolske in predšolske bralne značke ter programe Medgeneracijskega branja se vsako leto vključuje več kot 140.000 otrok in samo v osnovnošolskih programih več kot 7.000 mentorjev. Bralna značka pomembno prispeva tudi k večjemu povezovanju vseh, ki v našem prostoru delujemo na področju dvigovanja bralne pismenosti in bralne kulture. Leta 2011 je

ob 50-letnici delovanja prejela zlati znak Republike Slovenije, od leta 2019 pa je Gibanje Bralna značka vpisano v nacionalni register nesnovne kulturne dediščine.

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: ARGO, DRUŠTVO ZA HUMANISTIČNA VPRAŠANJA, ZA FESTIVAL OKO BESEDE

Festival Oko besede tradicionalno poteka vsako leto v Murski Soboti in predstavlja pomembno točko srečevanja mladinskih pisateljev, literarnih strokovnjakov, založnikov, bibliotekarjev, promotorjev bralne kulture in mladih bralcev. Festival je nastal leta 1995 na pobudo založbe Franc-Franc, od leta 2016 pa ga producira Argo, društvo za humanistična vprašanja. Tako v letu 2020 praznuje zavidljivo 25. obletnico. V svojem programu združuje simpozij v sodelovanju z revijo *Otrok in knjiga*, okrogle mize, literarne matinee na pomurskih osnovnih in srednjih šolah, literarne in kritične delavnice za študente in dijake *Mlade oči*, razstavo in podelitev nagrade *večernica* za najboljše slovensko mladinsko delo. Takšnega festivala seveda ne bi bilo brez strokovnega in predanega dela programske in organizacijske ekipe, ki jo sestavljajo: Dragica Haramija, Norma Bale, Simona Cizar, Franci Just, Feri Lainšček, Vesna Radovanovič in Darka Tancer Kajnih.

ekipa Argo

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: DAMJANA MUSTAR, STROKOVNA PROMOTORKA BRANJA VSEH GENERACIJ

Damjana Mustar s svojo strokovno in organizacijsko sposobnostjo ter sodelovanjem na različnih področjih, znotraj Mestne knjižnice Kranj in širše, že vrsto let skrbi za ozaveščanje o pomenu branja, za razvoj bralne kulture na občinskem, regijskem in nacionalnem nivoju. Aktivno sodeluje tako z mladimi kot z bralci starejših generacij, jih povezuje ter s projekti medgeneracijskega branja spodbuja k branju mladinske književnosti. Kot mentorica in strokovna sodelavka sodeluje v projektih Rastem s knjigo, Družinsko branje idr. Je vodja projekta Modro brati in kramljati, ki v Mestni knjižnici Kranj poteka že 10. leto in velja za enega od najuspešnejših projektov spodbujanja branja med odraslimi pri nas. Projekt je prejel mednarodno priznanje Jabolko kakovosti 2010 za projekte vseživljenjskega učenja, Mestni knjižnici Kranj pa je Mednarodna zveza za pismenost zanj podelila mednarodno nagrado za inovativno promocijo branja v Evropi.

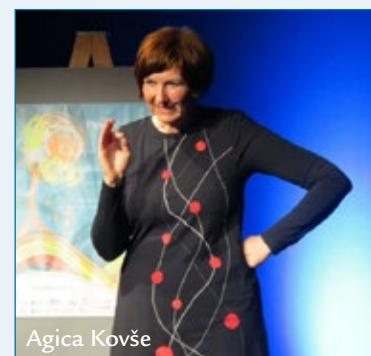

Damjana Mustar

PRIZNANJE SLOVENSKE SEKCIJE IBBY: AGICA KOVŠE, MLADINSKA KNJIŽNIČARKA IN PRIPovedovalka

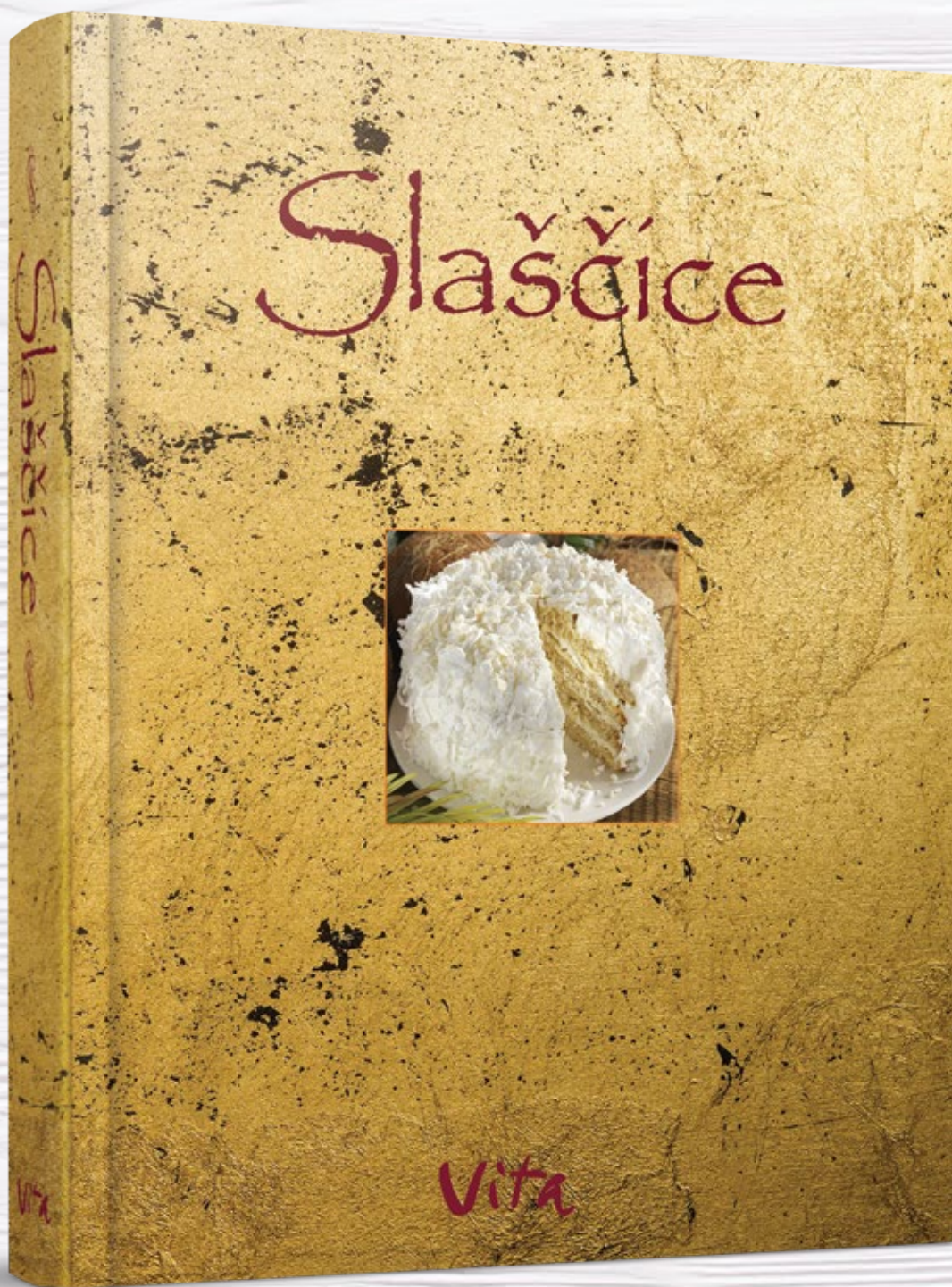
Agica Kovše kot mladinska knjižničarka, zaposlena v Mariborski knjižnici, s svojimi inovativnimi in medpodročnimi pristopi ter bibliopedagoškim delom že dve desetletji bogati slovenski prostor mladinskega knjižničarstva. Njeno delo sloni na pretanjenem občutku za kakovostno otroško in mladinsko knjigo in ilustracijo, na raziskovanju kulturne dediščine in prežetosti s slovstveno folkloro. Posebej izstopa njeno delo na področju pripovedovanja tako za otroke kot za odrasle. Kot redna pripovedovalka ekipe projekta Pravljični večeri za odrasle, ki ga vodi Mariborska knjižnica, s

svojimi nastopi opazno prispeva k promociji in razvoju te umetnosti pri nas. Na pripovedovalski oder stopa kot izredna poznavalka in promotorka pohorske kulturne dediščine. Prav po tem, da zbira in v narečju posreduje legende, pravljice in zgodbe južnega Pohorja, je Agica Kovše široko in nenadomestljivo prepoznavna v vseslovenskem prostoru.

Agica Kovše

Vita

Posladkajte si ta zimski čas! Več kot 200 receptov za pripravo modernih in klasičnih slaščic za vsako priložnost. V zbirki boste našli recepte za slastne torte, pite, zavitke, pecivo, piškote in kreme.

SLAŠČICE

510 strani, 20 x 26 cm,
trda vezava, cena: 39,95 €

ZATE. KER SI TI MOJE DARILO.

Pravo darilo smo drug drugemu. Ne le med prazniki, vsak dan. Ko izbiramo praznična darila, izberimo s premislekom, da bomo podarili s srcem.

Darila za vse, ki so vaše pravo darilo, vas čakajo v Mladinski knjigi.

KUHARICA
ŠT.1

PRILJUBLJENA
AVTORICA

SMEH
IN UMORI

ŠČEPEC
GLAMURJA